

BERGEN KOMMUNE
KOMMUNEREVISJONEN

REVISJONSRAPPORT

Forvaltningsrevisjonsprosjektet

**En gjennomgang av sakskomplekset
knyttet til 50 m-svømmeanlegg med
stup i Bergen**

Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 02/05
Avgitt november 2005

Kontoradresse: Bjørns gate 1 (Aasegården)
Postadresse: Pb 7700, 5020 Bergen □ Telefon 55 56 43 00 □ Telefax 55 56 43 30

Forord

Bergen kommunerevisjon har gjennomført forvaltningsrevisjonsprosjektet ”En gjennomgang av sakskomplekset knyttet til 50 meters svømmeanlegg med stup i Bergen.”

I kommunelovens § 77 nr. 4 heter det:

”Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med om den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).”

Det presiseres at kommunerevisjonens arbeid med forvaltningsrevisjon ikke innbefatter en vurdering av hensiktsmessigheten i de vedtak som blir gjort av politiske organer med beslutningsmyndighet.

Vi retter en takk til byrådsavdeling oppvekst, byrådsavdeling for finans, kultur og næring, byrådsavdeling for byutvikling og Bergen Bygg og Eiendom KF for deres bidrag underveis i prosessen. Videre takker vi Stor-Bergen Boligbyggelag for viktig informasjon.

Prosjektet er planlagt og gjennomført av cand. polit Rita Dora Olsen. Hun har også skrevet rapporten. Kolleger ved seksjon for forvaltningsrevisjon ved Bergen kommunerevisjon har bidratt underveis.

Bergen 7. november 2005

Margun Askeland Stormo
kst. kommunerevisor

INNHOLDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG

1	INNLEDNING	1
1.1	FORMÅL	1
1.2	BAKGRUNN	1
1.3	AVGRENSING OG PROBLEMSTILLING	2
1.4	METODE OG GJENNOMFØRING	4
1.5	OVERSIKT OVER AKTØRER	5
1.6	ANDRE OPPLYSNINGER.....	5
1.7	RAPPORTENS OPPBYGGING	6
1.8	KOMMUNIKASJON MED ADMINISTRASJONEN	6
1.9	ØVRIG KOMMUNIKASJON.....	6
1.10	VEDLEGG TIL RAPPORTEN	6
2	EN BESKRIVELSE AV SAKSKOMPLEKSET KNYTTET TIL 50 M-SVØMMEANLEGG MED STUP I BERGEN	8
2.1	INNLEDNING	8
2.2	PERIODEN MARS 1994 TIL ÅRSSKIFTET 2003/2004	8
2.2.1	<i>Kommunens idrettsmelding</i>	8
2.2.2	<i>Private aktører tilbyr sine tjenester</i>	8
2.2.3	<i>Formannskapet vedtar lokalisering</i>	9
2.2.4	<i>Samarbeidspartner blir valgt</i>	10
2.2.5	<i>Avtale blir utformet</i>	10
2.2.6	<i>Avtale blir omformet</i>	11
2.2.7	<i>Avtale blir godkjent og underskrevet</i>	11
2.2.8	<i>Byrådet foreslår at nye lokaliseringmuligheter vurderes</i>	12
2.2.9	<i>Bergensia Badeland vil ikke videreføre prosjektet</i>	14
2.2.10	<i>Fra regionalt til nasjonalt svømmeanlegg</i>	15
2.2.11	<i>Stor- Bergen Boligbyggerlag engasjerer seg i prosjektet</i>	15
2.2.12	<i>Kommunen henvender seg til Kultur- og kirke departementet</i>	17
2.2.13	<i>Svømme – stupe, og idrettsorganisasjonene er engasjert</i>	18
2.2.14	<i>Byrådet frigir midler til forprosjektering</i>	18
2.2.15	<i>Hvordan midlene til forprosjektet blir brukt</i>	19
2.2.16	<i>Politikerne ønsker informasjon om framdriften i saken</i>	20
2.2.17	<i>Oppsummering av perioden mars 1994 – årsskiftet 2003/2004</i>	21
2.3	PERIODEN FRA ÅRSSKIFTET 2003/2004 OG FRAM TIL 13. AUGUST 2004	22
2.3.1	<i>Takst av tomten på Nygårdstangen</i>	23
2.3.2	<i>Romprogram og tegninger</i>	24
2.3.3	<i>Forslag om ny lokalisering av svømmeanlegget</i>	25
2.3.4	<i>Bergen kommune søker om spillemidler</i>	26
2.3.5	<i>Byrådet foreslår Nymarksbanen som tomtealternativ</i>	27
2.3.6	<i>Kirke – og kulturdepartementet svarer på kommunens søknad</i>	29
2.3.7	<i>Bystyret behandler byrådets forslag om et nytt tomtealternativ</i>	29
2.3.8	<i>Samarbeid våren og sommeren 2004</i>	30
2.3.9	<i>Svømmeidretten har innsigelser til framlagte tegninger</i>	33

2.3.10	Byrådet mottar svar på henvendelser om finansiering	34
2.3.11	Rutiner knyttet til byrådsak 192-04.....	35
2.3.12	Oppsummering. Fra årsskiftet 2003/2004 til 13. august 2004	36
2.4	PERIODEN FRA 13. AUGUST TIL 13. SEPTEMBER 2004	37
2.4.1	Oppsummering perioden 13. august – 13. september 2004.....	40
2.5	UTVIKLINGEN ETTER 13. SEPTEMBER 2004	41
3	VAR BYRÅDSAK 192-04/BYSTYRESAK 216-04 UTREDET I HENHOLD TIL KOMMUNELOVENS KRAV?	46
3.1	INNLEDNING	46
3.2	REVISJONSKRITERIER	46
3.2.1	"Forsvarlig utredet"	46
3.2.2	Hvem har ansvar for saksforberedelsen.....	48
3.2.3	Vurdering	49
3.3	DATAGRUNNLAGET	49
3.4	KOMMUNEREVISJONENS VURDERINGER AV SAKSUTREDNINGEN I BYRÅDSAK 192-04/BYSTYRESAK 216-04.....	50
3.4.1	Sakens bakgrunn	50
3.4.2	Samarbeidspartnere	51
3.4.3	Finansiering	52
3.4.4	Andre forhold	56
3.4.5	Vurderinger	57
3.5	BEHANDLINGEN I BYSTYRET	57
3.6	ANDRE KOMMENTARER TIL SAKSUTREDNINGEN.....	60
3.7	KOMMUNEREVISJONENS KONKLUSJONER	61
3.8	KOMMUNEREVISJONENS ANBEFALINGER.....	63

TABELLOVERSIKT:

- Tabell 1: BBEs kostnader til forprosjektering for perioden 01.01.01-13.08.04
Tabell 2: Asplan Viaks kostnadsfordeling på badets hovedelementer juni 2004
Tabell 3: Innkomne saksdokumenter i perioden 09.02. – 23.08.04
Tabell 4: Stor-Bergens kostnader knyttet til "Idekonsept for Nymark idrettspark"
Tabell 5: Innkomne dokumenter i perioden 23.08.04 -13.09.04

VEDLEGG:

Referanseliste

Vedlegg 1: Byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 med saksutredning

Vedlegg 2: Utdrag fra protokoll fra bystyremøtet 13.09.04

Vedlegg 3: En oversikt over politiske vedtak som omhandler et regionalt/nasjonalt svømmeanlegg med stup i Bergen i perioden 1994-2005

Vedlegg 4: Høringssvar fra byrådsavdeling for oppvekst 03.11.05

Vedlegg 5: Kartgrunnlag

0 SAMMENDRAG

0.1 Bakgrunn og problemstillinger

Bergen kommunerevisjon har på bakgrunn av vedtak i bystyresak 216-04, siste punkt, gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tittelen *En gjennomgang av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen.*

Følgende problemstillinger blir belyst:

- 1. En beskrivelse av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen.**
- 2. Var byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 utredet i henhold til kommunelovens krav?**

Den første problemstillingen er kartleggende, mens den andre innebærer vurdering opp mot revisjonskriterier.

I bystyremøte 13.09.04 ble det gjennom forslag til merknad¹ reist en del ankepunkt mot saksutredningen i byrådsak 192-04/bystyresak 216-04. På bakgrunn av det som framkommer under problemstilling 1 foretar vi under problemstilling 2 også en vurdering av hvorvidt disse ankepunktene kan sies å medføre riktighet.

Vi besvarer også følgende anmodning som ble framsatt i bystyremøtet:

I en eventuell forvaltningsrevisjon av behandlingen av saken om svømmeanlegg med stup, må også inngå alle løfter som er gitt til høghskolen i Bergen, for eksempel eventuelle løfter om bruk av Haukelandshallen.²

¹ Jf Merknaden falt ved stemmegivning. Kommunerevisjonen vurderinger av ankepunktene blir ikke gjengitt i sammendraget.

² Kommunerevisjonen besvarelse av anmodningen blir ikke gjengitt i sammendraget.

0.2 Metode og revisjonskriterier

Undersøkelsens datagrunnlag består av en gjennomgang av kommunale dokumenter og opplysninger innhentet gjennom intervju med personer som har et godt kjennskap til sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen. I tillegg er det innhentet opplysninger via telefonsamtaler, e-postkorrespondanse og gjennom omtale av saken i lokalaviser.

Datagrunnlaget som ligger til grunn for problemstilling 2, er selve bystyresak 216-04/byrådssak 192-04. Bystyresaken med saksutredning er lagt ved som vedlegg. I vurderingen trekker vi inn opplysninger som framkommer av det øvrige datamaterialet som er hentet inn i forbindelse med prosjektet, og som presenteres under problemstilling 1.

Revisjonskriteriene er utledet fra kommunelovens § 20 punkt 2 og § 34.

0.3 Problemstilling 1: En beskrivelse av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen.

Saken om 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen går forholdsvis langt tilbake i tid. Et 50 m-svømmeanlegg er omtalt i idrettsmeldingen for Bergen 1992. Kommunedelplan for Store Lungegårdsvannet ble vedtatt i 1994. I denne planen var et badeland i privat regi foreslått plassert ved Florida sykehus. Formannskapet endret denne lokaliseringen til Nygårdstangen i møte 16.10.96. Planen var da å samarbeide med en privat utbygger om å samlokalisere et privat badeland og et 50 meters kommunalt svømmeanlegg med stup. To private utbyggere meldte sin interesse, og det ble inngått avtale med en av disse i november 2000. Det ble i avtalen tatt forbehold om bystyrets godkjenning. Kommuneadvokaten fant imidlertid at avtalen var i strid med EØS-regelverket og bystyret fant på bakgrunn av dette ikke å kunne godkjenne avtalen. Det ble utformet ny avtale mellom kommunen og utbyggeren, og avtalen ble godkjent av bystyret i mai 2001. Avtalen innebar at kommunen selv skulle være byggherre for 50 m-svømmeanlegg med stupemuligheter, mens utbygger skulle bygge et privat badeland. Det oppstod imidlertid uenighet mellom partene og utbyggeren ga i november 2002 kommunen melding om at selskapet hadde besluttet seg for ikke å videreføre badelandsprosjektet. Det ble også varslet erstatningskrav mot kommunen.

Bystyret fastholdt Nygårdstangen som lokaliseringssted for et 50 m-svømmeanlegg med stup i møte i desember samme år, og vedtok samtidig at prosjektet fikk status som hovedanlegg for svømmeidretten. Svømmeanlegget endret dermed status fra et regionalt svømmeanlegg med integrert stupeanlegg til et nasjonalt svømmeanlegg med separert stupeanlegg.

Brann Stadion ligger på Nymark. Kommunen har der opparbeidet flere fotballbaner samt Haukelandshallen idrettshall. Stor-Bergen Boligbyggelag (Stor-Bergen) kjøpte aksjemajoriteten i Brann Stadion i 2003. Det ble den gangen arbeidet politisk for å bygge en byarena annet sted i Bergen. I så tilfelle ville hoveddelen av Brann Stadion kunne brukes til boligbygging. Stor-Bergen ble kjent med at Høyskolen i Bergen skulle etablere seg med nybygg i nærområdet. Høyskolen hadde planer om å bygge et 25 m-svømmeanlegg for studentene. Stor-Bergen så muligheten for at kommunen og høyskolen gikk sammen om å bygge et 50 m-svømmeanlegg med stup på en av de kommunale fotballbanene i tilknytning til Haukelandshallen. Stor-Bergen foreslo dette for Høyskolen i Bergen, Statsbygg og Bergen kommune i et møte i mars 2003. Etter Stor-Bergens oppfatning ville en slik lokalisering kunne gi stordriftsfordeler og etablere Nymark som et allsidig idrettsområde.

Byrådet friga kr 500 000 til forprosjektering av svømmeanlegget i mai 2003. Idrettsavdelingen i Bergen kommune ga Asplan Viak i oppdrag å utarbeidet en kostnadsvurdering over et 50 m-svømmeanlegg med stup på Nygårdstangen. Asplan Viak konkluderte i juni 2003 med at anlegget ville koste 242 millioner kroner. Det ble redegjort for at det var en usikkerhet knyttet til kostnadsanslaget, og at dette spesielt lå i ukjent kostnadsnivå ved fremtidig anbudsfasen og at prosjektet var i tidlig fase uten tegninger. Asplan Viak anslå derfor usikkerheten til å være + 25 %, minus 15 %.

I februar 2004 fikk både kommunen og Stor-Bergen utarbeidet illustrasjonstegninger for et 50 m-svømmeanlegg med separat stupeanlegg beliggende henholdsvis på Nygårdstangen og på Nymark. I april samme år foreslo byrådet Nymark som alternativ lokalisering av bassenget. Bystyret opprettholdt imidlertid sitt tidligere vedtak om Nygårdstangen som tomtevalg, men ga samtidig byrådet fullmakt til å utrede andre alternativ.

Våren og sommeren 2004 fikk Stor-Bergen utarbeidet trafikkanalyse over Nymarksområdet og Bergen kommune fikk utarbeidet en geoteknisk analyse av grunnforholdene på Nygårdstangen og på Nymark. I perioden april- august mottok kommunen brev fra kirke- og kulturdepartementet og fra ulike samarbeidspartnere vedrørende tilskudd til anlegget. Byrådsak 192-04 med saksutredning inkludert finansieringsløsning for de to lokaliseringalternativene ble ferdigskrevet 13. august og behandlet av byrådet i møte 23. august. Byrådet innstilling til bystyret anbefalte å etablere 50 m-svømmeanlegg med stupebasseng på Nymark.

På bakgrunn av byrådets innstilling engasjerte velforeningene i området rundt Nymarksbanene seg for å forhindre plasseringen av et 50 m-svømmeanlegg med stup i området. Sosialistisk Venstrepartis bystyregruppe fanget opp innspillene og brakte disse videre i form av spørsmål til byrådet. Byrådsavdelingen for finans, kultur og næring stilte spørsmål til byrådsavdelingen for oppvekst vedrørende de finansieringsforslagene som forelå i byrådsaken, mens det kommunale foretaket Bergen Bygg og Eiendom stilte spørsmål med antatte driftsutgifter og den tidsrammen som forelå. Svømmeorganisasjonene sendte to e-poster til gruppelederne i bystyret. Den siste e-posten ble sendt 10.09.04, og i denne ble 13. 09.04 satt som frist for å vedta lokalisering, finansiering og rask byggestart for svømme- og stupeanlegget. Bystyret behandler saken 13. september og gikk da inn for å etablere 50 m-svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. De vedtok samtidig at det skulle gjennomføres en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til svømmeanlegget.

0.4 Problemstilling 2: Var byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 utredet i henhold til kommunelovens krav?

Saken om 50 m-svømmeanlegg med stup er en svært kompleks sak, og etter vår oppfatning må det ha vært krevende å skrive saksutredningen i byrådsak 192-04. Selv om saksutredningen er omfattende finner vi imidlertid at viktige opplysninger mangler i saken. Det kan derfor hevdes at byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 ikke er utredet i henhold til kommunelovens krav. Etter våre vurderinger kan disse forholdene ha resultert i at bystyret i denne saken fattet vedtak på mangelfullt grunnlag. Vi begrunner dette på følgende måte:

I saksutredningen til byrådsak 192-04 blir det ikke redegjort for den usikkerheten som var knyttet til det kostnadsoverslaget som ble lagt til grunn for de to lokaliseringalternativene. Asplan Viak redegjorde i 2003 at det var en usikkerhet knyttet til kostnadsoverslaget på 242 millioner kroner.³ De totale kostnadene kunne derfor tenkes å øke med 25 %, eventuelt minke med 15 %. Etter våre vurderinger er det betenkelig at byrådet ikke har opplyst om denne usikkerheten i saksutredningen. En påplussing på 25 % vil i denne sammenheng utgjøre i overkant av 60 millioner kroner.

Byrådsavdelingen for oppvekst opplyser i selve saksutredningen at det er knyttet noe usikkerhet til tallene i finansieringsløsningene som er presentert i byrådsak 192-04. Det står imidlertid videre at tallene vurderes å være realistiske. Kommentaren kan derfor ikke anses som en klar oppfordring til bystyret om å utsette saken med tanke på en grundigere saksutredning. Etter kommunerevisjonens oppfatning ga byrådet med dette tvetydige signaler ved at det både ble gjort oppmerksom på at det var knyttet en del usikkerhet til tallene samtidig som tallene ble antatt å være realistiske. Etter våre vurderinger synes det å være helt klart at tallene har i seg usikkerhet. Vi finner at dette særlig gjelder omdisponeringen av 30 millioner kroner fra Bønes svømmehall som inngår i finansieringsforslagene. Disse midlene var ikke avsatt i budsjett for 2004/økonomiplan 2002-2005. Med bakgrunn i dette mener vi at usikkerheten var så pass stor da saksutredningen ble skrevet at det kan stilles spørsmål ved realismen i finansieringsforslagene.

Kommunerevisjonen finner det uheldig at viktige innspill knyttet til finansieringen av svømmeanlegget, driftsutgifter og tidsrammen for prosjektet ble formidlet til byrådsavdelingen for oppvekst fra andre fagavdelinger først etter at saksutredningen var ferdig utarbeidet 13. august 2004. Dette har blant annet resultert i at fremlagt estimat for årlige driftsutgifter for svømmeanlegget synes å være satt for lavt, og fremlagt tidsramme synes å være altfor optimistisk. Etter våre vurderinger burde denne type innspill ha vært formidlet til byrådsavdelingen for oppvekst før byrådsak 192-04 var ferdig utredet. Årsaken til at dette ikke er gjort synes å skyldes mangelfulle rutiner med hensyn til å innhente

³ I saksutredningen til byrådsak 192-04 er denne summen gitt et påslag på 8 millioner til 250 millioner kroner

uttalelser til utkastet til saksutredning fra aktuelle fagenheter. Tidspresset i saken kan også ha virket inn.

Bystyret fant det ikke aktuelt å utsette saken, men fattet vedtak om en endret lokalisering av 50 m-svømmeanlegg med stup i sitt møte 13.09.04. Saksutredningen i byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 ble lagt til grunn for vedtaket. Bystyret bestilte samtidig en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen. Bystyret ba også byrådet redegjøre for hva som var gjort for å realisere et anlegg på Nygårdstangen jf. bystyrets vedtak 26.04.04. Etter våre vurderinger ga bystyret med dette uttrykk for usikkerhet i forhold til om alle sider med saken var tilstrekkelig belyst. Bystyret kunne etter kommunerevisjonens vurderinger i dette tilfellet ha vedtatt å utsette saken. Årsaken til at dette ikke ble gjort er etter vår oppfatning at bystyret var satt under tidspress. Tidspresset synes dermed både å ha hatt konsekvenser for saksutredningen i byrådsak 192-04, og for at bystyret valgte å behandle saken i møte 13.09.04.

Hvorvidt bystyret ville ha fattet et annet vedtak i saken dersom de opplysningene vi har pekt på hadde vært tatt med i saksutredningen, er det opp til bystyret å vurdere. Sett i forhold til at bystyret ett år etterpå vedtok enda en ny lokalisering av 50 m-svømmeanlegg med stup, synes dette spørsmålet i dag ikke å være så aktuelt. Vi vil likevel argumentere for at det som framkommer i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er viktig å ta med seg i den prosessen som gjenstår for å realisere et 50 meters basseng med stup i Bergen. Etter våre vurderinger har gjennomgangen av sakskomplekset reist viktige spørsmål omkring finansieringen og planleggingen av prosjektet. Hvorvidt den usikkerheten vi har pekt på også kan tenkes å få konsekvenser for det videre arbeidet for å realisere anlegget er det opp til bystyret å vurdere.

1 INNLEDNING

1.1 Formål

Formål med undersøkelsen er å foreta en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen.

1.2 Bakgrunn

Saken om 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen går forholdsvis langt tilbake i tid. Bergen kommune utarbeidet en idrettsmelding i 1992. I denne meldingen er et 50 m-svømmeanlegg satt opp som et eget siste punkt utenom idrettsavdelingenes prioriteringsliste for anleggsutbygging i perioden 1993-2000 da kommunen var klar over at et slikt anlegg måtte finansieres utenom de vanlige budsjetter på grunn av den store kostnaden. I idrettsmeldingen framkommer det derfor at et 50 m-svømmeanlegg bør vurderes uavhengig av forslag til handlingsplan.

Saken har deretter vært behandlet av formannskapet, byrådet og bystyret en rekke ganger fram til dags dato uten at et 50 m-svømmeanlegg med stup er realisert.⁴

Da bystyret i Bergen behandlet sak 216-04: *50 m svømmeanlegg med stup i Bergen* den 13.09.04, ble den opprinnelige lokaliseringen av bassenget endret fra en ferdigregulert kommunal tomt for formålet sentralt på Nygårdstangen til en kommunal tomt på Nymark som er i bruk som fotballbane.

Under debatten i bystyret ved behandling av saken uttrykte noen av de folkevalgte at de følte seg presset til å vedta byrådets innstilling om en endret lokalisering av 50 meters basseng fra Nygårdstangen til Nymark.⁵ Bakgrunnen for dette var at Norges Svømmeforbund 10.09.04 presiserte i en e-post til gruppelederne i bystyret at Bergen kommune innen 13. september

⁴ For en tabellmessig framstilling av den politiske behandlingen, se vedlegg 3

⁵ Jf. oppslag i Bergens Tidende nettavis 13. og 14. september

måtte vedta tomt, finansiering og rask byggestart av et 50 m-svømmeanlegg.⁶ Dette fordi Norges Svømmeforbund hadde en endelig frist til 01.10.04 i forhold til Kirke- og kulturdepartementet med hensyn til å prioritere Bergen som stedsvalg for etablering av hovedanlegg for svømming.⁷ Bystyret kjente til at Kristiansand kommune hadde søkt om spillemidler til et hovedanlegg for svømming, og fryktet at manglende vedtak om lokalisering kunne medføre at 30 millioner kroner i spillemidler kunne gå til Kristiansand istedenfor Bergen. Det ble derfor vanskelig for bystyret å vedta å utsette saken til et senere møte for eventuelt å få den utredet på nytt.⁸

Bystyret fattet et vedtak i 10 punkt i denne saken, vedtakets siste punkt lyder:

Bystyret ber kommunerevisjonen foreta en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til sak om 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen.

Følgende anmodning ble vedtatt oversendt til byrådsavdeling for oppvekst:

I en eventuell forvaltningsrevisjon av behandlingen av saken om svømmeanlegg med stup, må også inngå alle løfter som er gitt til høgskolen i Bergen, for eksempel eventuelle løfter om bruk av Haukelandshallen.

1.3 Avgrensing og problemstilling

Bystyret har i sitt vedtak ikke definert hvilke forhold i sakskomplekset de vil at kommunerevisjonen skal vurdere, heller ikke om de vil ha vurdert en eksplisitt periode.⁹ Saken ble derfor lagt fram for kontrollutvalget den 22.02.05 for å få en avgrensing av bystyrets bestilling. Kontrollutvalget anbefalte kommunerevisjonen å fokusere på utviklingen i saken etter bystyrets vedtak 26.04.04, med tanke på å vurdere om byrådsak 192-04 var forsvarlig utredet av byrådet da den ble lagt fram for bystyret som bystyresak 216-04 13.09.04. Kontrollutvalget viste i denne sammenheng til den opphetede debatten i

⁶ Jf notat fra byrådsleder til bystyret 13. september 2004, BKSAK 200400095-39

⁷ Jf byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 s. 1. Se vedlegg 1

⁸ Protokoll fra bystyrets behandling av byrådsak 192-04/ bystyresak 216-04 følger som vedlegg 2

⁹ Den anmodningen som ble vedtatt oversendt byrådet kan ikke betraktes som et flertallsvedtak, og dermed ikke som en avgrensing av bystyrets bestilling av en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset.

bystyremøtet da saken var til behandling. Ifølge protokoll fra bystyrets møte 13.09.04 framsatt opposisjonen følgende ankepunkter mot selve saksutredningen i byrådsak 192-04/bystyresak 216-04¹⁰:

- *Selvstendige og ikke-kommunale aktører har siden starten av 2003 arbeidet parallelt med Bergen kommune i denne saken. SV kan ikke se at Bergen bystyre på noe tidspunkt har vært orientert om disse prosessene, heller ikke i de forelagte sakspapirer.*
- *Vi kan på ingen måte se at det er brukt utredningskapasitet, arbeid eller kreativitet for å la bystyret få seg forelagt Nygårdstangen som et fullgodt alternativ. Det er det derimot når det gjelder Nymarks- alternativet, som tilsynelatende er godt utredet.*
- *Utredningen tar ikke hensyn til at dette er et etablert bomiljø, og at beboerne ikke er informert eller tatt med på råd i noen del av planprosessen.*

På bakgrunn av bystyrets bestilling og kontrollutvalgets avgrensning har vi utformet følgende problemstillinger:

- 1. En beskrivelse av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen**
- 2. Var byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 utredet i henhold til kommunelovens krav?**

På bakgrunn av det som framkommer under problemstilling 1 foretar vi under problemstilling 2 også en vurdering av hvorvidt de ankepunkter som ble reist mot byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 i bystyremøtet 13.09.04 kan sies å medføre riktighet.

¹⁰ Jf Utdrag fra forslag til merknad framsatt i møtet. Merknaden falt ved stemmegivning.

1.4 Metode og gjennomføring

Dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er lagt opp etter Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltningsrevisjon –RSK 001 ”Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt”. Standarden fastsetter normer og gir veiledning vedrørende forvaltningsrevisjon organisert som egne prosjekter, med en beskrivelse av omfanget av oppgaven og veiledning i hvordan forvaltningsrevisjon kan planlegges, gjennomføres og rapporteres.

Metoden som er benyttet ved utledning av revisjonskriteriene og i datainnsamlings- og analysefasen er hovedsakelig dokumentanalyse. Bergen kommunerevisjon har innhentet, registrert og gjennomgått dokumenter som omhandler 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen fra mars 1994 og fram til årsskiftet 2004/2005. Når det gjelder perioden før 01.01.00 baserer vi vår framstilling på opplysninger som framkommer i saksutredninger og protokoller fra møter i formannskap og bystyre, supplert med intervjudata. For perioden etter 01.01.00 er det i tillegg hentet opplysninger fra tilgjengelig korrespondanse. Datatilfanget er omfattende, likevel kan det tenkes at ikke all relevant korrespondanse og dokumenter er funnet. Innkommet post kan ha blitt sendt/levert direkte til enkeltpersoner og ikke blitt registrert i kommunens arkivsystem. De siste årene har det blitt vanlig å scanne innkomne brev og legge det inn i det elektroniske BKSÅK arkivet, men det kan tenkes at rutiner/utstyr varierer mellom den enkelte byrådsavdeling/kommunalt foretak. Det kan også hende at relevante dokumenter er arkivert under andre tema/titler enn de vi har funnet det naturlig å foreta elektroniske søk under. Vi har gjennomgått en saksmappe ved idrettsavdelingen, men har ikke foretatt søk i andre manuelle arkiver.

Vi har også innhentet, registrert og gjennomgått saksframstillinger og vedtaksprotokoller fra relevante møter i bystyret, formannskap, ulike hovedutvalg og byrådet fra 1994 og til årsskiftet 2004/2005. En oversikt over politiske møter og vedtak følger som vedlegg.

For å få en bredere forståelse av sakskomplekset har det vært gjennomført intervju med tre personer som har vært sentrale i prosessen. Disse er ansatt i byrådsavdelingen for oppvekst v/idrettsavdelingen, det kommunale foretaket Bergen Bygg og Eiendom (BBE) og Stor-Bergen Boligbyggelag (Stor-Bergen). Alle disse intervjuene er sendt til verifisering i ettertid.

Vi har i tillegg blitt orientert om arbeidet knyttet til arealdelplan og reguleringsplaner for Nygårdstangen fra en ansatt ved byrådsavdelingen for byutvikling. Det er innhentet opplysninger via e-post fra saksbehandlere i nevnte avdelinger i tillegg til byrådsavdeling for finans, kultur og næring, byrådsavdeling for oppvekst og BBE. Det er også innhentet opplysninger gjennom oppslag i lokalaviser.

Vi understreker at den framstillingen som gis bygger på de opplysningene vi har lyktes å fremskaffe. Vi kan ikke utelukke at det kan finnes annen informasjon enn den vi har tatt utgangspunkt i, som kan belyse saken.

1.5 Oversikt over aktører

Realiseringen av et kommunalt svømmeanlegg er avhengig av politiske vedtak og administrativ iverksetting. En rekke offentlige, private og idealistiske aktører har vært involvert i saken om 50 m-svømmeanlegg med stup etter at formannskapet i 1996 besluttet at det skulle startes opp arbeid for å få bygget et slikt anlegg på Nygårdstangen. Relevante kommunale aktører i denne forbindelse er Bergen bystyre med underliggende politiske organer samt administrative avdelinger og etater hvis oppgave er å realisere bystyrets vedtak, deriblant kommunens idrettsavdeling og det kommunale foretaket Bergen Bygg og Eiendom. I tillegg har det private aksjeselskapet Arealutvikling AS v/Bergensia Badeland hatt en sentral rolle. De siste årene har svømme- og stupe organisasjoner lokalt og nasjonalt, Hordaland Fylkeskommune, Høyskolen i Bergen, Statsbygg, Kirke- og kulturdepartementet og Stor-Bergen Boligbyggelag hatt en viktig rolle som pådrivere.

1.6 Andre opplysninger

Saksutredningen i byrådsak 192-04, som ble lagt fram for bystyret som bystyresak 216-04 13.09.04, følger som vedlegg. Kommunerevisjonen vil gjøre oppmerksom på at saksutredningen i byrådsak 192-04 og bystyresak 216-04 er den samme. Selve saksutredningen skal ikke være endret fra den ble ferdigstilt 13.08.04, behandlet av byrådet som sak 192-04, 23.08.04, behandlet av komite for oppvekst som sak 89-04, 02.09.04 og behandlet av bystyret som sak 216-04, 13.09.04. I denne rapporten brukes hovedsaklig benevnelsen byrådsak 192-4.

1.7 Rapportens oppbygging

I kapittel 2 belyses problemstilling 1. Vi presenterer først hovedtrekkene i sakskomplekset fra mars 1994 og fram til årsskiftet 2003/2004, før vi med bakgrunn i kontrollutvalgets avgrensning beskriver mer inngående hva som skjedde i saken fra årsskiftet 2003/2004 fram til byrådet skrev byråds sak 192-04 13. august 2004. Vi har i tillegg valgt å kort presentere hva som skjedde fram til bystyret fattet vedtak i saken 13.09.04, og videre fram mot endelig lokaliseringsvedtak 19.09.05.

I kapittel 3 belyses problemstilling 2. Først utledes revisjonskriterium. Kommunerevisjonens ser saksutredningen i byråds sak 192-04 i lys av innsamlede data og revisjonskriterium. Det er denne sammenligningen som ligger til grunn for våre vurderinger og konklusjoner.

1.8 Kommunikasjon med administrasjonen

Utkast til rapport ble sendt på høring til byrådsavdeling for oppvekst 05.10.05 med høringsfrist 26.10.05. Fristen ble senere utvidet en uke. Idrettsavdelingen sendte høringssvar via e-post 03.11.05. Høringssvaret følger som vedlegg 4, og deler av innholdet er tatt hensyn til i rapporten

I tillegg til dette fikk det kommunale foretaket Bergen Bygg og Eiendom følgende avsnitt av rapportutkastet tilsendt 23.09.05: 2.2.1-2.2.7, 2.2.9, 2.3.1 og 2.3.2. Tilbakemelding av 04. og 05.0.05 er tatt hensyn til i rapporten.

1.9 Øvrig kommunikasjon

Stor-Bergen Boligbyggelag fikk tilsendt utdrag av avsnitt 2.2.11 og 2.3.3 i rapportutkastet 03.10.05. SB kom med tilbakemeldinger dagen etterpå. Vi har tatt hensyn til tilbakemeldingene i utkastet.

1.10 Vedlegg til rapporten

- Byråds sak 192-04/bystyresak 216-04 følger som vedlegg 1
- Utdrag fra protokoll fra bystyremøtet 13.09.04 følger som vedlegg 2
- En oversikt over politiske vedtak om regionalt/nasjonalt basseng følger som vedlegg 3

- Høringssvaret fra byrådsavdelingen for oppvekst v/idrettsavdelingen følger som vedlegg 4
- Kartgrunnlag over de tre ulike lokaliseringforslagene: Nygårdstangen, Nymark og Kronstad/jernbanetomten følger som vedlegg 5

2 EN BESKRIVELSE AV SAKSKOMPLEKSET KNYTTET TIL 50 M-SVØMMEANLEGG MED STUP I BERGEN

2.1 Innledning

Bystyret har bestilt en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen. Kontrollutvalget har avgrenset dette til en gjennomgang av saksforløpet våren og sommeren 2004. Problemstilling 1 lyder:

En beskrivelse av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen.

Vi presenterer først hovedtrekkene i sakskomplekset fra mars 1994 og fram til årsskiftet 2003/2004, før vi med bakgrunn i kontrollutvalgets avgrensing beskriver mer inngående hva som skjedde i saken fra årsskiftet 2003/2004 fram til byrådet skrev byrådssak 192-04 13. august 2004. Vi har i tillegg valgt å kort presentere hva som skjedde fram til bystyret fattet vedtak i saken 13.09.04, og videre fram mot endelig lokaliseringsvedtak 19.09.05.

2.2 Perioden mars 1994 til årsskiftet 2003/2004

2.2.1 Kommunens idrettsmelding

I Bergen kommunes idrettsmelding for 1992 ble et 50 m-svømmeanlegg med stup satt opp på prioriteringslisten for anleggsutbygging i perioden 1993-2000. Kommunen så at et slikt anlegg måtte finansieres utenom de vanlige budsjetter på grunn av den store kostnaden og at et 50 m-svømmeanlegg burde vurderes uavhengig av forslag til handlingsplan.

2.2.2 Private aktører tilbyr sine tjenester

Kommunedelplan for Store Lungegårdsvann, strandpromenade,¹¹ ble vedtatt i 1994. I denne planen ble et badeland i privat regi foreslått plassert ved Florida sykehus. Badelandet ble den gang kostnadsberammet til 50 millioner kroner, og skulle finansieres i sin helhet av en privat

¹¹ P.1.506.00.00 datert 21.03.94, revidert 13.06.94 med tilhørende bestemmelser datert 31.03.94 ble vedtatt av bystyret 26.09.94, B.sak 123-94.

aktør. Bygget ble ikke realisert. Fra politisk hold ble det høsten 1996 tatt initiativ til å få realisert et 50 m-svømmeanlegg med stup på Nygårdstangen. Ifølge en av våre informanter var bakgrunnen for dette at et privat selskap, Arealutvikling AS, hadde henvendt seg til sentrale politikere i Hovedutvalg for fritid og kultur med forslag om å samarbeide med kommunen om å bygge et 50 m-svømmeanlegg med stup på Nygårdstangen. Planen var at Arealutvikling AS skulle bygge et privat badeland og et 50-meters kommunalt svømmeanlegg i samme lokale. Formannskapet tok opp saken til behandling 16.10.96¹² og vedtok da at det var ønskelig med et samarbeid med private utbyggere når det gjaldt utvikling av et 50 meters basseng. Formannskapet ba om at det ble inngått intensjonsavtale med utbyggere av badeland om et slikt samarbeid.

Ifølge en av våre informanter ble det avisskriverier om saken fordi et annet privat selskap, Eeg- Henriksen Anlegg AS, også var interessert i oppdraget, og ønsket konkurranse om prosjektet. Rådmannen redegjorde i formannskapssak 0695-96¹³ om at to investorgrupper hadde sagt seg interessert i å medvirke til utbyggingen, men at det ikke hadde vært mulig å etablere sikkerhet om hvem som kunne gi det rimeligste og sikreste tilbudet til kommunen. Rådmannen ville invitere de to selskapene¹⁴ til å inngå avtale om finansiering av videre planarbeid. En av våre informanter opplyser at årsaken til at kommunen ønsket et samarbeid med en privat utbygger var at tomtealternativet ikke var bestemt på forhånd. Kommunen ville gjerne ha den utbyggeren som ble valgt med i selve reguleringsplanprosessen og få denne til å bidra økonomisk i reguleringsplanarbeidet.

2.2.3 Formannskapet vedtar lokalisering

Formannskapet ga i møtet 18.12.96 sin tilslutning til forslaget om å samarbeide med en privat utbygger om å realisere anlegget, og vedtok også at bassenget og badelandet skulle lokaliseres på Nygårdstangen. Formannskapet ba blant annet om at reguleringsarbeidet ble startet opp.¹⁵ Bergen kommune inngikk en intensjonsavtale med begge de to interesserte tilbyderne 06.02.97. Reguleringsplanen ble for øvrig vedtatt av bystyret 31.08.98 og revidert 21.06.99.

¹² F.sak 582-96. Dette vedtaket blir i saksframstilling til Bsak 148-98 omtalt som hjemmel for prosjektet

¹³ Formannskapsmøte 18.12.96

¹⁴ Arealutvikling AS og Eeg- Henriksen AS

¹⁵ Reguleringsplanen omhandler også ny brannstasjon.

2.2.4 Samarbeidspartner blir valgt

Den 25.05.98 behandlet bystyret sak med tittelen: *50 m-svømmeanlegg. Valg av utbygger*.¹⁶ I saksframstilling blir prosjektutkastene fra de to tilbyderne vurdert. Rådmannen anbefalte at det ble inngått kontraktsforhandlinger med Arealutvikling AS om prosjektet Bergensia Badeland. Det framkom at det burde inngås avtale med selskapet om videre samarbeid. Rådmannen la til grunn at anlegget skulle finansieres utenom den ordinære økonomiramme. Dersom ikke dette lot seg gjøre, lot heller ikke avtalen seg gjennomføre. Det ble også pekt på at anlegget var så stort, at byggingen måtte skje etter anbudsreglene i EØS. Reglene måtte følges selv om privat utbygger stod som byggherre fordi kommunen i realiteten blir eier eller langsiktig leier. Bystyret vedtok blant annet at Bergensia Badeland AS (BB) skulle stå som utbygger, og at det ble inngått kontraktsforhandlinger med selskapet.

2.2.5 Avtale blir utformet

Kommunalavdeling for teknisk utbygging hadde ansvaret for å utforme en avtale mellom Bergen kommune og Arealutvikling AS før det kommunale foretaket Bergen Bygg og Eiendom (BBE) ble opprettet 01.01.00. BBE stod deretter for forhandlingsmøtene fram til en omforent avtale ble utformet i april 2000 og underskrevet av partene 22.11.00. Det ble i denne avtalen tatt forbehold om bystyrets endelige godkjenning av avtalen. Bystyret behandlet avtalen i møte 26.02.01.¹⁷ Bystyret ønsket en vurdering av de EØS-rettslige problemstillingene før de godkjente den foreslåtte avtalen, og vedtok derfor å utsette saken. Bystyret vedtok også at fram til neste gangs behandling i bystyret, senest til bystyrets første møte i mai, skulle alle forhold knyttet til EØS-regelverk utredes nærmere. Dette gjaldt særlig forhold til terskelverdier og forhold knyttet til opsjoner på hotelltomt samt prisfastsettelse av tomt til badeland/50 meters basseng med stupemuligheter.¹⁸

¹⁶ B. sak 148-98.

¹⁷ B. sak 53-01: *Avtale mellom Bergen kommune og Bergensia Badeland AS*.

¹⁸ Rådmannen pekte allerede i mai 1998 på at anlegget var så stort at byggingen måtte skje etter anbudsreglene i EØS. Ifølge møtereferat fra prosjektgruppen for 50 m svømmeanleggs ble saken behandlet i møte 8. juli 1999 under pkt 2.8 Regelverk:

Som angitt i HOTE-sak 170/99 skal det utarbeides et notat om forståelsen av regelverket for offentlige anskaffelser i denne sammenheng.

Saken er også omtalt i møtereferater fra møte 23. november 1999 der frist for å utarbeide notatet ble satt til desember samme år. Det ble i 1999 nedsatt en politisk styringsgruppe og en administrativ prosjektgruppe som skulle jobbe med denne saken. De to gruppene hadde samme sekretær som var ansvarlig for å utarbeide det omtalte notatet. Ifølge møtereferat fra 12. januar 2000 var arbeidet enda ikke klart. Det skulle da avklares om sekretæren, som var innleid av kommunen, fortsatt skulle utarbeide slikt notat innenfor sitt oppdrag.

2.2.6 Avtale blir omformet

For å kvalitetssikre BBE sin vurdering om svømmeanleggets byggekostnad eksklusiv merverdiavgift oversteg terskelverdiene i forskrift om offentlige anskaffelser innhentet BBE en kostnadsvurdering fra Asplan Viak AS den 15.03.01. Asplan Viak konkluderte med at svømmeanlegget ville koste mellom 70 og 90 mill kroner eksklusiv merverdiavgift avhengig av om svømmeanlegget skulle være del av et større badeanlegg eller i en selvstendig komplett bygning. Dersom stupeanlegget skulle isoleres i eget basseng¹⁹ ville kostnadene øke med 20 millioner kroner eksklusive merverdiavgift. I tillegg kom tomtekostnadene og tilrettelegging av tomt med vei, vann og avløp med mer. Til sammen oversteg dette EØS regelverkets terskelverdi som den gangen var på 41,75 millioner kroner. Kommuneadvokaten kom derfor fram til at i forhold til etablering av 50 m-svømmeanlegg var kommunen bundet av EØS-rettslige regler for offentlige anskaffelser. Ifølge dette regelverket måtte kommunen lyse prosjektet ut på anbud. Byrådet fant på bakgrunn av dette at avtalen mellom Bergensia Badeland AS (BB) og Bergen kommune fra 22.11.00 ikke ga egnede rammevilkår for det videre prosjektarbeidet. For at planene likevel skulle kunne realiseres satte partene seg sammen til nye forhandlinger. BBE stod også denne gangen for forhandlingene, men nå var også innkjøpsavdelingen sterkt med.²⁰ Avtalen fra 22.11.00 ble endret etter dette.

2.2.7 Avtale blir godkjent og underskrevet

Bystyret behandlet saken²¹ igjen den 07.05.01, og vedtok da å godkjenne det nye utkastet til avtale datert 2001 (utformet april 2001). Dette innebar at kommunen selv skulle være byggherre for 50 m-svømmeanlegg med stupeanlegg, mens BB skulle bygge badeland.²² Kommunen ga i avtalen BB opsjonsrett til del av tomt F6 til bygging av badeland innen 01.07.02. Partene skulle innen samme dato bli enige om fordeling av tomten. Hver part av tomten skulle ha eget gårds- og bruksnummer. BB ble også gitt opsjonsrett på en hotelltomt kalt F4 som lå i tilknytning til tomt F6, også her ble det satt frist til 01.07.02. Prisen for tomt

¹⁹ Dette er kravet for å bli et nasjonalt anlegg

²⁰ Ved begge forhandlingene gjaldt lov om offentlige anskaffelser av 16.07.99 med forskrifter i tillegg til kommunens egne reglementer. Den 01.07.01 ble det iverksatt ny lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift. Kommunens regelverk ble opphevet fra samme dato

²¹ Bsak 0159-01

²² Dette framkommer av brev fra byrådsavdeling for tekniske tjenester til byrådsavdeling for kultur, idrett og skole 09.05.01.

F4 ble satt til 17,375 millioner kroner. Endelig avtale ble signert av partene 23.05.01. Ifølge BBE oppstod det uenighet om to spørsmål høsten 2001/våren 2002.²³

- BB ville bygge boliger på toppen av anlegget, og definerte dette som næringsvirksomhet for BB. BBE mente at avtalens bestemmelser om næringsvirksomhet i tilknytning til badeanlegget ikke kunne forstås slik, men at dette ellers var en sak for planavdelingen ved en eventuell reguleringsendring av formål.
- Deling av tomten nord/sør eller øst/vest. Etter flere møter ble det enighet om delingen 19. juni 2002, bekreftet skriftlig ved brev med vedlegg datert to dager senere²⁴ Vedleggene gjelder kart som viser omforent delelinje på F6, utfyllingskart som viser fyllingsfrontens utvikling på 1980- tallet, samt kopier av to sammendrag av rapporter fra Norsk institutt for vannforskning. De tre sistnevnte vedleggene har sammenheng med partenes diskusjon om forurensning i grunnen.

I ettertid ble det diskusjon om forurensning i grunnen. Spørsmålet om det skulle inngås en kjøpekontrakt i tillegg til avtale av 23.05.01 var et diskusjonsspørsmål mellom partene hvor det ikke ble oppnådd enighet. Det ble ikke inngått separat avtale om deling av tomtene eller andre forhold.

2.2.8 Byrådet foreslår at nye lokaliseringmuligheter vurderes

Byrådet hadde møte 18. september 2002 og behandlet der byrådsak 179-02: *Bergensia badeland og 50 m-svømmeanlegg med stupemuligheter- status pr. 010902- videre framdrift*. I saksutredningen til saken, datert 03.09.02, ²⁵ opplyser byrådsleder at BB hadde gjort opsjonsretten gjeldende for badelandstomten innen fristens utløp 01.07.02 og at kjøpesummen på ca. 12,5 millioner kroner forfaller til betaling i 2003.²⁶ Byrådsleder opplyser videre at BB ikke har utøvd sin opsjon på tomt F4, "Hotelltomten" etter samme avtale.

²³ Informasjon gitt i e-post til Bergen kommunerevisjon 04.10.05

²⁴ BKSAK 200026722-104.

²⁵ BKSAK 200027210-55.

²⁶ Denne summen ble imidlertid ikke betalt innen fristens utløp

Prisen for et lokalt anlegg med integrert stupeanlegg blir anslått til 130-140 mill og et nasjonalt svømmeanlegg med separat stupeanlegg blir kostnadsberegnet til 180-200 mill pr. 1. januar 2001, eksklusive byggelånsrente. Det vil mangle mellom 55-105 millioner for fullfinansiering av svømmeanlegget alt etter om det skal bygges et lokalt²⁷ eller nasjonalt anlegg. Det blir opplyst at løsningen med et separat stupeanlegg vanskelig kan la seg innpasse på den avsatte tomten på Nygårdstangen og at et slikt anlegg heller ikke er i samsvar med vedtatt romprogram.

Av saksprimissene går det frem at byrådet har bedt BBE om å få utarbeidet konkret forslag til reguleringsplan for økt byggehøyde for Sentralbadet og dekke kostnadene innenfor forventet avsetning til formålet (salg av BKK- aksjer). Økt byggehøyde blir forventet å kunne gi en høyere pris for bygget enn de 38-40 mill som var antydnet og som forutsetter dagens høyde.²⁸

Det blir også redegjort for at kommunen gjennom inngått avtale med BB ikke har forpliktet seg til å bygge et 50-meters anlegg på Nygårdstangen og derfor har muligheten til å selge den resterende del av tomten og bygge anlegget et annet sted. Byrådsleder foreslår at det i den videre saksgang bør vurderes andre lokaliseringmuligheter for anlegget.

Byrådet innstilte til bystyret: 1) om å ta til etterretning at BB AS har gjort opsjonsretten gjeldende for kjøp av tomt til badeland på Nygårdstangen. 2) om å sette ned en arbeidsgruppe hvor representanter for idrettskretsen og svømmeorganisasjoner deltar for å lokalisere egnet tomt for svømmeanlegg med integrert stupeanlegg. Arbeidsgruppen skal vurdere alternativ lokalisering til Nygårdstangen. 3) når egnet tomt blir funnet vil prosjektet bli gjennomført som et ordinært kommunalt byggeprosjekt i henhold til vedtatt romprogram og økonomiplan.

Byrådet opprettet en arbeidsgruppe som hadde sitt første møte 22.10.02.²⁹ På bakgrunn av dette møtet ber byrådsavdeling for service, utvikling og tekniske tjenester BBE om å utrede om Sentralbadet kan la seg utvide til et 50 m-svømmeanlegg med stupemuligheter som et alternativ til svømmeanlegg på Nygårdstangen. Kommunaldirektøren viser til den tidligere bestillingen fra BBE om å utarbeide en reguleringsplan for å øke byggehøyden på

²⁷ Med lokalt anlegg antar Bergen kommunerevisjon at det her menes et regionalt anlegg/fylkesanlegg

²⁸ Byrådet viser her til takst utført av Rolf Botnen AS datert 07.03.03. BKSÅK 20000039x-24

²⁹ BKSÅK 200027210-59

Sentralbadet, og ber om at oppgaven ble utvidet til også å vurdere en utvidelse av Sentralbadet i samsvar med gruppens ønsker.³⁰

2.2.9 Bergensia Badeland vil ikke videreføre prosjektet

Før saken igjen ble behandlet av bystyret,³¹ framsender advokatfirmaet Rasmussen & Broch på vegne av Bergensia Badeland AS (BB) 27.11.02 to skriv til Bergen kommune, hvor det i det ene skrevet varsles erstatningskrav for positiv kontraktsinteresse knyttet til tap ved at prosjektet på tomt F4 (hotelltomten) ble avskåret gjennomført.³²

I det andre skrevet meddeles det at BB har besluttet ikke å videreføre badelandsprosjektet.³³ Dette fordi BB er av den oppfatning at Bergen kommune vesentlig har misligholdt avtalen mellom partene av 23.05.01. Også i dette brevet blir det varslet erstatningskrav for positiv kontraktsinteresse.

Kommuneadvokaten skriver notat til byrådsavdeling for miljø, byutvikling og tekniske tjenester 03.12.02³⁴ der innholdet i brevene fra advokatkontoret Rasmussen & Broch blir sammenfattet og imøtegått.

Byrådet vurderer korrespondansen som viktig informasjon til bystyremøtet 09.12.02 der status for framdriften av prosjektet skulle behandles.³⁵ Byrådet utformet intern korrespondanse om forholdet³⁶ 05.12.02 som sammen med brevene fra advokatkontoret av 27.11.02 og kommuneadvokatens notat av 03.12.02 blir lagt ved bystyresak 277-02.

Kommuneadvokaten skriver svarbrev til advokatfirmaet 19.02.03.³⁷ Da denne saken nå er i rettsapparatet velger vi ikke å presentere videre korrespondanse mellom Bergen kommune og Bergensia Badeland AS. Dette faller også utenfor vår problemstilling.

³⁰ Gruppelederne ble orientert om bestillingen gjennom notat BKSAK 200027210-61, datert 11.11.02

³¹ Saken stod på bystyrets sakskart 11.11.02, men ble vedtatt utsatt til møtet 09.12.02

³² Jf. BKSAK 20002710-62

³³ Jf. BKSAK 200027210-63

³⁴ Jf. BKSAK 200180214-28

³⁵ Saken ble utsatt av bystyret i møte 11.11.02

³⁶ Jf. BKSAK 200027210-64

³⁷ jf. BKSAK 200027210-69

2.2.10 Fra regionalt til nasjonalt svømmeanlegg

Den 09.12.02 behandlet bystyret byrådsak 179-02 *Bergensia Badeland og 50 m-svømmeanlegg med stupemuligheter* – status pr. 01.09.02- videre framdrift.³⁸

Bystyret fastholdt der 1). valg av Nygårdstangen – felt 6, som plassering av nytt 50 m-svømmeanlegg med stupemuligheter, og 2) ber også om at det fremmes sak vedr. svømmeanlegget innen 01.04.03, og at prosjektet innarbeides i økonomiplanen og 3). ber byrådet arbeide for å få ekstraordinære spillemidler til prosjektet og at svømmeanlegget får status som hovedanlegg³⁹ for svømmeidretten.

Vedtaket er i sin helhet i strid med byrådets innstilling og hadde sin bakgrunn i et fellesforslag fra A, KrF, SV, RV, V og SP som ble lagt fram i møtet. Det ble i møtet i tillegg fremmet en anmodning til byrådsavdeling for miljø, byutvikling og tekniske tjenester.⁴⁰

Bergen bystyre anmoder byrådet om å ta kontakt med Bergensia Badeland på bakgrunn av dagens vedtak om bygging av 50 meters basseng på Nygårdstangen – felt 6, for å få BB inn igjen i prosessen for utvikling av badeland. Videre bør man gjennomgå ansvaret for forurensing i grunnen på nytt og ikke holde utbygger ansvarlig alene for evt. pålegg fra forurensningsmyndighetene.

2.2.11 Stor- Bergen Boligbyggerlag engasjerer seg i prosjektet

Stor-Bergen Boligbyggelag kjøpte i 2003 51 % av aksjene i Brann Stadion AS (tidligere Brann ASA) mens sportsklubben Brann stod som eier av 49 % av aksjene. Bakgrunnen for dette var at Brann ASA hadde store gjeldsproblemer høsten 2002, med Handelsbanken som kreditor. Handelsbanken, som også var Stor-Bergens sin bankforbindelse tok kontakt med boligbyggelaget høsten 2002 med forespørsel om de ønsket å komme inn på eiersiden i Brann ASA. Brann Stadion ligger på Nymark. Kommunen har der opparbeidet flere fotballbaner samt Haukelandshallen idrettshall.

³⁸ B.sak 254-02. Saken stod på bystyrets saksliste som sak 227/02, 11. 11.02, men ble utsatt til neste møte.

³⁹ Et hovedanlegg er et nasjonalt anlegg

På den tiden Stor-Bergen kjøpte seg inn i Brann Stadion AS ble det arbeidet politisk for å lage en byarena annet sted i Bergen. Dette kunne frigjøre deler av Stadion til boligbygging, mens en mindre del fortsatt skulle brukes til fotballarena. Da Stor-Bergen ble bedt om å gå inn på eiersiden var det for å ta hånd om Brann Stadion slik den forelå den gangen, men bakgrunnen for kjøpet var også mulighetene for framtidig boligbygging i et attraktivt område.⁴¹ Boligbyggelaget var allerede representert i området gjennom et utleieprosjekt og et sameie og flere borettslag under forvaltning i Kronstad og Minde-området. Stor-Bergen opplyser til kommunerevisjonen at boligbyggelaget fremdeles har planer om å bygge boliger på Brann Stadion, men i mindre omfang enn tidligere.

Stor-Bergen ble kjent med Høyskolen i Bergen sine planer om å bygge et 25 m-svømmeanlegg i nærheten og kommunens ønske om å bygge et 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen. Etter et møte med Statsbygg mente Stor-Bergen at en plassering av et felles svømmeanlegg på Nymark ville gi synergieffekter i forhold til kommunale anlegg i området og ikke minst også i forhold til Høyskolen. Videre kunne finansieringen sees i sammenheng med Høyskolens besparelser ved å slippe å bygge eget anlegg. Det opplyses⁴² at:

Byen trenger et skikkelig nasjonalt svømmeanlegg. Det var en opphetet debatt omkring 50 m- svømmeanlegget på den tiden vi begynte å se på området og vi oppfattet at kommunen hadde visse problemer med å bestemme seg for en lokalisering m.m. – vi hadde en viss frykt for at svømmeanlegget skulle ryke for Bergen hvis ikke lokalisering og finansiering ble besluttet

Vår rolle i denne sammenhengen var kun at vi gjennom et initiativ var med på å frambringe et idekonsept - andre aktører måtte eventuelt gripe denne muligheten og realisere. Vi er primært ute etter ideer og resultater som tjener fellesskapet, ikke etter å bli omtalt eller komme i avisene.

Det har aldri vært nevnt eller vært vurdert aktuelt for oss å være med på å finansiere eller forestå utbygging av svømmeanlegget, men siden vi den

⁴¹ Ifølge Stor-Bergens årsmelding 2004 hadde Stor-Bergen leieinntekter fra Sportsklubben Brann samt andre leietagere med til sammen 3,8 mill og et årsresultat på 0,2 mill.

⁴² Opplysninger gitt av en representant for Stor-Bergen

gangen så for oss at vi ville bli nære naboer til anlegget samt at vi mente at hele området burde sees på som en helhet (inkludert Brann Stadion) ønsket vi å være med i reguleringsprosessen. Vi hadde interesse i at de løsningene som ble valgt ble best mulig både for Brann Stadion AS og også for Stor-Bergen i forhold til utviklingen av boliger (borettslag) i stadionanlegget.

Stor-Bergen kalte inn til et møte i egne lokaler i mars 2003. På dette møtet deltok representanter fra Bergen kommune samt representanter fra Statsbygg og Høyskolen i Bergen. Vår informant fra Stor-Bergen opplyser at boligbyggelaget i dette møtet la fram en ide om å bygge et 50 m-svømmeanlegg med stup på en kommunal fotballbane på Nymark like ved Haukelandshallen. En annen informant opplyser at Stor-Bergen også foreslo salg av tomten på Nygårdstangen og et samarbeid med Høyskolen i Bergen om finansiering.

2.2.12 Kommunen henvender seg til Kultur- og kirkedepartementet

Idrettsseksjonen skrev den 05.03.03 et brev⁴³ til Kultur- og kirkedepartement. I brevet vises det til bystyrets vedtak i sak 254-02 og det opplyses at intensjonen i bystyrets vedtak er at det i tillegg til et ordinært 50 m-svømmeanlegg skal bygges separat stupebasseng som skal tilfredstille kravene til hovedanlegg for svømming.⁴⁴ Kostnadene stipuleres til 200 millioner kroner, og avsender ber om en avklaring på hvor mye spillemidler som kan påregnes til anlegget.

Departementet svarte i brev datert 27.03.03.⁴⁵ I svaret framkommer det at betegnelsen hovedanlegg ikke benyttes i forhold til spillemidlene, at dette ikke er en egen søknadskategori og at det heller ikke er knyttet egen tilskuddssats til slike store svømmeanlegg. Departementet opplyser videre at det arbeides med et eget anleggspolitisk program, og at det er nødvendig at Bergen kommune kommer med en nærmere beskrivelse av hva hallen skal inneholde før departementet tar stilling til henvendelsen.

⁴³ BKSAK 200012603-31

⁴⁴ Dette er et nasjonalt svømmeanlegg.

⁴⁵ BKSAK 200012603-33

2.2.13 Svømme – stupe, og idrettsorganisasjonene er engasjert

Den 10.04.03 skrev Norges svømmeforbund brev til byråd for barnehage, skole og oppvekst.⁴⁶ I brevet ønsker Norges Svømmeforbund:

Bergen kommune lykke til med forberedelsene til et hovedanlegg for svømmeidrettene i byen, og lover med dette den hjelp som står i vår makt til å få dette gjennomført.

Svømme- stupe, og idrettsorganisasjonene i Bergen ville sikre at et 50 m-svømmeanlegg med stup skulle ligge i Bergen og skrev 04.07.03⁴⁷ et brev til Norges Svømmeforbund. Organisasjonene ber i brevet om skriftlig støtte fra forbundet slik at tilskuddet fra spillemidlene blir størst mulig. Norges Svømmeforbund sendte svarbrev til Hordaland Svømmekrets 18.08.03⁴⁸ og bekrefter i brevet at Bergen er valgt som sted for plassering av hovedanlegg for svømmeidrettene og har prioritet nummer en.

2.2.14 Byrådet frigir midler til forprosjektering

Byrådet behandlet sak 1241-03 50 m svømmeanlegg med stupeanlegg - finansiering av forprosjekt 12.05.03. I byrådets saksutredning datert 05.05.03 viser byrådsleder til pkt. 2 i bystyrevedtaket 09.12.02 der byrådet ble bedt om å fremme sak vedrørende svømmeanlegget innen 01.04.03, og at prosjektet skulle innarbeides i økonomiplanen. Det opplyses at det ikke er mulig å innarbeide prosjektet i økonomiplanen fordi fylkesmannen p.t ikke har godkjent drifts- og investeringsbudsjettet for Bergen kommune. For likevel å kunne arbeide videre med saken, mener byrådsleder at byrådet må avsette og frigi 500.000 kroner til et forprosjekt. Byrådsleder mener at et slikt forprosjekt vil kunne avklare kostnadsrammen, aktuelle samarbeidspartnere og øvrig finansieringsbistand, spesielt med hensyn til spillemiddeltilskuddet. Byrådet vedtok å starte opp et forprosjekt og at midlene, kr. 500.000, skulle frigis fra avsatte midler til prosjektet. Ifølge byrådets forslag til investeringsbudsjett 2003-2006 ble det:

⁴⁶ BKSAK 200012603-35

⁴⁷ BKSAK 200012603-44

⁴⁸ Vedlagt BKSAK 200012603-45

*gjort en avsetning på 16,5 mill til 50 m basseng og menneskerettighetenes hus. Dette er ikke disponert på utgiftssiden. En vil komme nærmere tilbake til innarbeiding av disse prosjektene, når prosjektene er nærmere avklart.*⁴⁹

2.2.15 Hvordan midlene til forprosjektet blir brukt

Kommunerevisjonen har samlet opplysninger på ulik måte for å få en oversikt over hvordan de midlene byrådet frigga til forprosjektet i sitt møte 12.05.03 ble brukt i perioden fram til byrådsak 192-04 ble skrevet.⁵⁰

I samarbeid med BBE har kommunerevisjonen innhentet opplysninger via Agresso web. BBE opplyser at det i 1999 ble det opprettet et eget interimprosjekt der innledende kostnader ble ført fram til bevilgning forelå. Disse er overført til Agresso under prosjektnummer I 0010. På bakgrunn av dette har vi laget en oversikt over de kostnadene BBE har hatt til forprosjektering (prosjekt nummer I 0010) i perioden 2001 fram til saksutredningen i byrådsak 192-04 ble skrevet 13.08.04. Oversikten framstilles i tabell 1:

Leverandør	Beløp i kr
<i>Timekostnader BBE KF egne ansatte</i>	183.790
<i>Annonse, rekl. informasjon</i>	13.627
<i>Konsulenttjenester</i>	285.600
<i>Renteutgifter, lånekostnader</i>	13.501
<i>Mva generell komp.ordning</i>	21.836
Totalt	518.3548

Tabell 1: BBEs kostnader til forprosjektering for perioden 01.01.01-13.08.04

På bakgrunn av dokumentanalyse og intervju finner vi at byrådsavdeling for oppvekst i tillegg til dette har kjøpt tjenester fra Asplan Viak Sør for kr 50 931⁵¹ og fra Muliticonsult for kr 119 230.⁵² Med forbehold om at det kan være knyttet flere utgifter til dette prosjektet som vi ikke

⁴⁹ Bystyret viser med dette til vedtak i bystyresak 298-02 *Bergen kommunes budsjett 2003. Økonomiplan 2003-2006.*

⁵⁰ Det er ført midler til forprosjektering til prosjektnummer I 0010 også etter 13.08.04

⁵¹ Faktura nr 816280. Fakturadato 30.08.03.

⁵² Dette er kostnader for analysen av grunnforholdene på Nymark og Nygårdstangen. Muliticonsult sine fakturaer på til sammen kr. 119 230,- ble sendt kommunens idrettsavdeling 27.07. 04. Rapporten ligger vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 6.

kjenner til finner vi at kommunens samlede kostnader til forprosjektering fram til byrådsak 192-04 blir skrevet 13.08.04 er kr 688 515.

Når det gjelder Asplan Viaks engasjement så kjenner vi til at selskapet i juni 2003 på oppdrag fra idrettsavdelingen laget program-, tomt- og kostnadsvurdering for et 50 m-svømmeanlegg + stupeanlegg på Nygårdstangen.⁵³ Grunnlaget for kostnadsvurderingen var erfaringstall fra nyere badeanlegg som Asplan Viak kjente til fra egen medvirkning. I kostnadsanslaget konkluderes det med at badeanlegget med daværende prisnivå ville koste 185 millioner kroner + moms på 47 millioner kroner, dvs totalt 242 millioner kroner. Kostnadene skulle inkludere dyr fundamentering, utstyr og normale utomhuskostnader, men ikke tomtekostnad, finansieringskostnader og prisendring framover. Det framkommer videre at det var usikkerhet knyttet til kostnadsanslaget og at dette spesielt lå i ukjent kostnadsnivå ved fremtidig anbudsfasen og at prosjektet var i tidlig fase uten tegninger. Asplan Viak anslår derfor usikkerheten til å være + 25 %, minus 15 %. Asplan Viak fordelte kostnadene på badets hovedelementer slik:

50- meters stupeanlegg	kr. 138 mill.
Stupebassenget	kr. 65 mill.
Opplæringsbassenget	kr. 27 mill.
Folkebadselementet	kr. 12 mill.
Sum	kr. 242 mill

Tabell 2: Asplan Viaks kostnadsfordeling på badets hovedelementer juni 2004

2.2.16 Politikerne ønsker informasjon om framdriften i saken

Sommeren og høsten 2003 brukte politikerne spørreordningen aktivt for å få informasjon om framdriften i saken. Den 04.06.03 ble det i komite for finans og service etterlyst en tilbakemelding på oppfølgingen av bystyrevedtak i sak 254-02.⁵⁴ Byråd for barnehage, skole og idrett svarte 17.06.03.⁵⁵ Det blir der vist til at kommunen er nødt til å vurdere hele byggeprosjektet på nytt siden Bergensia Badeland AS trakk seg fra samarbeidet med Bergen kommune. Det står videre at:

⁵³ BKSÅK 200012603-50

⁵⁴ Komitesak 76-03: *Skriftlige spørsmål*

⁵⁵ BKSÅK 200012603-43

Først når forprosjektet er ferdig og kostnadsberegnet, kan prosjektet innarbeides i økonomiplanen.

I komite for kultur, idrett og oppvekst ble det reist et muntlig spørsmål⁵⁶ og fremmet en anmodning om saken i møte 24.09.03. Byrådet ble der bedt om å legge fram både status for det omtalte forprosjektet og en oversikt over finansieringen av de enkelte elementene i prosjektet snarest. Byråd for barnehage, skole og idrett ga tilsvar 30.09.03.⁵⁷ Det framgår der at byrådsavdelingen og BBE var i gang med utvelgelse av rådgiver som ville få i oppgave å utrede forprosjekt om svømmeanlegg, men at dette vil ta noe tid fordi utvelgelsen måtte skje i samsvar med offentlige regler for slike saker. Rådgiver ville bli engasjert fra medio november, og forprosjektet var forventet å være klart til politisk behandling ved årsskiftet.

I bystyremøte 24.11.04 ble det gjennom muntlig spørsmål⁵⁸ etterlyst framdriftsplan for saken. Det ble også fremmet en anmodning til byrådet om snarest å legge en framdriftsplan for forprosjektet fram for politisk behandling.⁵⁹

2.2.17 Oppsummering av perioden mars 1994 – årsskiftet 2003/2004

Saken om 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen går forholdsvis langt tilbake i tid. Et 50 m-svømmeanlegg er omtalt i Idrettsmeldingen for Bergen 1992. Kommunedelplanen for store Lungegårdsvannet ble vedtatt i 1994. I denne planen var et badeland i privat regi foreslått plassert ved Florida sykehus. Formannskapet endret denne lokaliseringen til Nygårdstangen i møte 16.10.96. Planen var da å samarbeide med en privat utbygger om å samlokalisere et privat badeland og et 50 meters kommunalt svømmeanlegg med stup. To private utbyggere meldte sin interesse, og det ble inngått avtale med en av disse i november 2000. Det ble i avtalen tatt forbehold om bystyrets godkjenning. Kommuneadvokaten fant imidlertid at avtalen var i strid med EØS-regelverket og bystyret fant på bakgrunn av dette ikke å kunne godkjenne avtalen. Det ble utformet en ny avtale mellom kommunen og utbyggeren, og avtalen ble godkjent av bystyret i mai 2001. Avtalen innebar at kommunen selv skulle være byggherre for et 50 m-svømmeanlegg med stupemuligheter, mens utbygger skulle bygge et

⁵⁶ Komitesak 75-03: Muntlige spørsmål

⁵⁷ BKSAK 200012603-47

⁵⁸ Bystyresak 234-03: Muntlige spørsmål

⁵⁹ BKSAK 200390003-103. Bystyrets kontor sendte anmodningen over til byrådsavdeling for oppvekst 0.12.03

privat badeland. Det oppstod imidlertid uenighet mellom partene og utbyggeren ga i november 2002 kommunen melding om at selskapet hadde besluttet seg for ikke å videreføre badelandsprosjektet. Det ble også varslet erstatningskrav mot kommunen. Bystyret opprettholdt Nygårdstangen som lokaliseringssted for et 50 m-svømmeanlegg i møte en måned etterpå, og vedtok blant annet at prosjektet fikk status som hovedanlegg for svømmeidretten.

Samme høst hadde Brann ASA store gjeldsproblemer. Stor-Bergen gikk i forhandlinger med Brann ASA og deres kreditor, Handelsbanken, med tanke på aksjekjøp. Aksjemajoriteten i Brann Stadion ble kjøpt av Stor-Bergen i 2003. Brann Stadion ligger på Nymark, men det ble den gangen arbeidet politisk for å bygge en byarena annet sted i Bergen. I så tilfelle ville hoveddelen av Brann Stadion kunne brukes til boligbygging.

Stor-Bergen arrangerte i mars 2003 et møte i egne lokaler der Bergen kommune, Statsbygg og Høyskolen i Bergen deltok. Stor-Bergen foreslo da at Høyskolen i Bergen og Bergen kommune gikk sammen om å bygge et felles 50 m-svømmeanlegg med stup på en kommunal fotballbane i tilknytning til den kommunale idrettshallen Haukelandshallen. To måneder etterpå friga byrådet 500 000 kroner til et forprosjekt for å avklare kostnadsramme, aktuelle samarbeidspartnere og øvrig finansieringsbistand. De lokale stupe, svømme- og idretsorganisasjonene engasjerte seg for å få realisert anlegget i Bergen. Politikerne var også interessert i prosjektet og etterspurte framdriften flere ganger i løpet av høsten 2003.

2.3 Perioden fra årsskiftet 2003/2004 og fram til 13. august 2004

Etter at det ble brudd mellom Bergen kommune og Bergensia Badeland AS i november 2002 ble det nødvendig for Bergen kommune å planlegge et 50 m-svømmeanlegg med stup på nytt. En endret status fra regionalt til nasjonalt anlegg i desember samme år førte til at anlegget ble større og dyrere. Det å skaffe nye samarbeidspartnere som kunne bidra med å finansiere anlegget ble desto viktigere for kommunen. Vi presenterer her det videre arbeidet med prosjektet fra årsskiftet 2003/2004 og fram til byrådsak 192-04 ble ferdigstilt 13.08.04.⁶⁰

⁶⁰ Da korrespondanse i denne saken arkiveres på ulike BKSÅK- nr i de ulike byrådsavdelingene så kan det være korrespondanse som ikke er blitt fanget opp av våre dokumentøk

Tabell 3 gir en oversikt over innkomne dokumenter i denne perioden, og kapittel 2.3 er hovedsakelig strukturert etter tabellen.⁶¹ I tabellen markeres korrespondansen som ligger som vedlegg til byrådsak 192-04. Utdrag fra disse vedleggene er referert i byrådsak 192-04,⁶² men presenteres også i dette kapittelet. For å besvare problemstillingen presenterer vi også utdrag fra den korrespondanse som ikke er vedlagt byrådsak 192-04 og heller ikke framkommer gjennom sakutredningen. Vi refererer også en del intervjudata og data innhentet via tlf eller e-post fra saksbehandlere i kommunen som har hatt mindre roller i saken.

Dato	Brev, epost, møtereferat el	Vedlagt byrådsak 192-04/	Møtedato	Politisk behandling
09.02.04/ 01.03.04	Fra Geir Stenhjem- takst Nygårdstangen			
11.02.04	Notat fra BBE til Byråd for utvikling			
13.02.04	Illustrasjoner utarbeidet av Bjerk & Bjørge			
			24.03.04	Byrådsmøte sak 76-04
29.03.04	Fra Statsbygg. Ref fra samarbeidsmøte	X		
01.04.04	E-post fra Bergen Stupeklubb			
15.04.05	Fra Hordaland Svømmekrets			
			15.04.04	Komitemøte sak 41-04
22.04.04	Brev fra KK- dep om spillemidler.	X		
			26.04.04	Bystyremøte sak 108-04
27.05.04	Brev fra Stor-Bergen til Byrådsleder			
02.06.04	Brev fra Norges Svømmeforbund			
29.06.04	Brev fra UiB- om tilskudd	X		
15.07.04	Brev fra Stor-Bergen til idrettsavdelingen ⁶³			
16.07.04	Notat fra BBE KF -salgsverdi tomt F6	X		
06.08.04	Brev fra Statsbygg- eventuelt sambruk	X		
06.08.04	Brev fra Hordaland Fyl.kom. om tilskudd	X		

Tabell 3: Innkomne saksdokumenter i perioden 09.02. – 23.08.04

2.3.1 Takst av tomten på Nygårdstangen

Det kommunale foretaket Bergen Bygg og Eiendom (BBE) innhentet en verdifastsettelse av tomt F6 på Nygårdstangen i februar 2004 i forbindelse med forhandlinger med Bergensia Badeland. Disse forhandlingene tok sikte på å finne en minnelig løsning på den konflikten

⁶¹ Tabellen gir ikke oversikt over intern korrespondanse eller brev fra Bergen kommune. For flere detaljer, se litteraturliste.

⁶² Se vedlegg 1

⁶³ Dette brevet er ikke arkivert i BKSÅK

som hadde oppstått mellom partene. BB foreslo å få kjøpe den ene halvparten av tomt F6 uten at det ble inngått noen avtale om minnelig løsning av saken.

Takstmannen ble bedt om å gi en verdivurdering av den nordligste delen av tomt F6, dvs den delen som tidligere var tiltenkt badeland i regi av BB. Oppdraget til takstmann var å gi en verdivurdering av parsellen ut fra det som ville gi best avkastning. Takstmannen fant at dette ville være å bebygge parsellen med boliger, noe som ville kreve en reguleringsendring. I taksten blir det presentert 4 ulike tomteverdier.

BBE orienterte byråd for byutvikling om utfallet av taksten i et notat som den gangen var unntatt for offentlighet på grunn av de forhandlingene som pågikk.⁶⁴ Notatet er datert 11.02.04. BBE opplyser der at salgsværdien blant annet ville avhenge av tomtens utnyttelsesgrad. BBE peker også på at konsekvensen av en eventuell minnelig ordning med BB ville medføre at BB overtok halvparten av tomten. Det fremgår av notatet at BBE vurderer situasjonen slik at dersom dette ble aktuelt ville det ikke være igjen tilstrekkelig areal innenfor F6 til å realisere et 50 m-svømmeanlegg med separat stupeanlegg på Nygårdstangen, i samsvar med bystyrets vedtak av 09.12.02. Svømmeanlegg med separat stupeanlegget ville kreve det meste av tomt F6 og kunne derfor ikke innpasses på halvparten av tomten⁶⁵.

2.3.2 Romprogram og tegninger

Etter oppdrag fra byrådsavdeling for oppvekst fikk BBE på samme tid, det vil si i februar 2004, utarbeidet romprogram med foreløpige illustrasjoner for et svømmeanlegg med separat stupeanlegg på Nygårdstangen av arkitektkontoret Bjerk & Bjørge. Arkitektfirmaet ble valgt etter en anbudsrunder på bakgrunn av lavest tilbud. Tegningene måtte finansieres innenfor de 500 000 kronene byrådet friga til forprosjektering i møte i mai 2003. Disse tegningene var først og fremst ment å illustrere hvordan hovedanlegg med 50 meters basseng og eget stupebasseng kunne innpasses på tomten på Nygårdstangen og var et grunnlag for å søke om støtte fra departementet. BBE var den gangen klar på at dette ikke var starten på en prosjekteringsprosess med valg av arkitektfirma. I så fall måtte dette ha blitt kunngjort i EØS-

⁶⁴ Kommunerevisjonen har innhentet tillatelse til å referere innholdet i brevet.

⁶⁵ Et hovedanlegg er mer plasskrevende enn et nasjonalt anlegg fordi stupeanlegget er separert i eget basseng. BBE opplyser til kommunerevisjonen 14.10.05 at benevnelsen hovedanlegg er endret til konkurranseanlegg- eller riksanlegg

området. Dette er også påpekt i illustrasjonsheftet fra Bjerk og Bjørge arkitekter som er datert 13.02.04. Det står videre at skissene må sees på som en illustrasjon av at romprogrammet kan innpasses på den aktuelle tomten, og med mulig utforming av bygningen. Det framkommer av romprogrammet at det skal være et eget stupeanlegg- dette betyr at det er et nasjonalt anlegg det her er snakk om.

2.3.3 Forslag om ny lokalisering av svømmeanlegget

Samtidig som kommunen fikk utarbeidet foreløpige illustrasjoner av et 50 m-svømmeanlegg med separat stupeanlegg, fikk Stor-Bergen utarbeidet materiell som munnet ut i "Idekonsept for Nymark idrettspark." Dette er en ideskisse for området utarbeidet av arkitektkontoret Vaardal Lunde AS.⁶⁶ Et nasjonalt svømmeanlegg er tatt med på tegningene og lokalisert i tilknytning til Haukelandshallen på Nymark. Illustrasjonene er datert 14.02.04. Stor-Bergen presenterte sine planer i Bergens Tidende 19.02.04. Planene blir mottatt positivt av byråd for oppvekst og byrådsleder ifølge et oppslag i samme avis samme dag. Dagen etter fremkommer det imidlertid i Bergens Tidende at velforeningene i området frykter for trafikkøkning og mindre plass til organisert aktivitet i nabolaget dersom et 50 m-svømmeanlegg med stup realiseres på Nymark.

Også Stor-Bergen vurderte trafikksituasjonen på Nymark som lite gunstig og fikk våren 2004⁶⁷ gjennomført en trafikkanalyse med tanke på løsninger av store parkeringsproblemer i Nymarksområdet, blant annet rundt Brann Stadion. På bakgrunn av dokumentasjon fra Stor-Bergen har vi utarbeidet følgende tabell som viser boligbyggelagets kostnader knyttet til utarbeiding av "Idekonsept for Nymark idrettspark":

Fakturadato	Fakturanr	Faktura fra	Omhandler	Sum inkl mva.
31.03.04	4403208	Norconsult	Trafikkanalyse	174 405,50
28.11.03	8257	Arkitektene Vaardal- Lunde	Plan,regulering, skisse osv	35 575,60
24.12.03	8308	Arkitektene Vaardal- Lunde	Plan,regulering, skisse osv	40 715,40
08.03.04	8449	Arkitektene Vaardal- Lunde	Honorar	138 796,30
08.03.04	8451	Arkitektene Vaardal- Lunde	Kopiering	740,3
15.05.04	8489	Arkitektene Vaardal- Lunde	Kopiering -Allkopi	1 598
Sum				391 831,10

Tabell 4: Stor-Bergens kostnader knyttet til "Idekonsept for Nymark idrettspark"

⁶⁶ Vedlegg 9 og 10 til byrådsak 192-04/bystyresak 216-04

⁶⁷ Trafikkanalysen ble utført av Norconsult, og ligger vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 7.

Stor-Bergen opplyser videre at det var en forståelse med byråd for oppvekst at kommunen i dette tilfellet skulle dekke noen av de kostnadene Stor-Bergen hadde hatt med å utarbeide ”Idekonsept for Nymark idrettspark.” Det opplyses imidlertid at det ikke ble utformet en formell avtale om kostnadsfordeling.⁶⁸

I Bergensavisen 02.09.04 står det under tittelen *Betalte for svømmeplan* at Stor-Bergen, HiB og Statsbygg brukte noen hundre tusen kroner på å lage et idekonsept for Nymark, en plan som også innbefatter ny svømmehall.⁶⁹ Avslutningsvis opplyser byråd for oppvekst følgende:

Stor-Bergen vil få hjelp av Bergen kommune ved at de tar regningen for reguleringsarbeidet med Brann stadion.

*Vi skal betale vår del. De skal ikke gjøre dette gratis for kommunen.*⁷⁰

2.3.4 Bergen kommune søker om spillemidler

Bergen kommune skrev søknad om ekstraordinær tildeling av spillemidler til Kirke- og kulturdepartementet 16.03.04.⁷¹ Vedlagt søknaden lå illustrasjonene fra Bjerk & Bjørge AS og romprogram for nytt 50 m-svømmeanlegg. Det framkommer i søknaden at kommunen vurderer å samarbeide med Høyskolen i Bergen om en alternativ tomt på Krohnstad fordi dette kan gi en verdifull samspilleffekt og være en gunstigere økonomisk løsning for involverte parter. Det blir videre orientert om at ved en slik lokalisering vil manglende finansiering være i størrelsesorden 115 millioner kroner. Kommunen søker om at halvparten av den manglende restanse ble dekket gjennom ekstraordinære spillemidler, og at resten blir dekket av kommunale midler.

⁶⁸ Intervjudata

⁶⁹ I følge våre opplysninger er det Stor-Bergen som har stått for kostnadene.

⁷⁰ Vår informant hos Stor-Bergen opplyser i juli 2005 at Stor-Bergen ikke har fakturert kommunen for sin del av de nevnte utgiftene enda.

⁷¹ BKSÅK 200400095-2

2.3.5 Byrådet foreslår Nymarksbanen som tomtealternativ

Byrådet behandlet sak 76/04 *Statusrapport vedrørende 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen* i møte 24.03.04.⁷² I saksutredningen blir det vist til at BB hadde trukket seg fra samarbeidet om et kombinert privat badeland og kommunalt svømmeanlegg. Det blir også vist til at et svømmeanlegg uten badeland er kostnadsberegnet til 200 mill, og at kommunen kun har dekning for 50 % av det nødvendige beløpet. Dette gjør det nødvendig å søke etter nye samarbeidspartnere. Det framkommer at det har vært en dialog med fylkeskommunal skolevirksomhet uten at dette har ført til konkrete resultater. Det blir også redegjort for at det har vært dialog med Høyskolen i Bergen (HiB) for å se på mulige finansieringskilder. Høyskolen planlegger å samle all sin virksomhet på Kronstad, og et 25 m-svømmeanlegg inngår i deres byggeplaner. Siden Nymarksbanen og Haukelandshallen, begge eid av Bergen kommune, er nære naboer til HiB, ser byrådet på muligheten for å samordne de offentlige interessene om et felles 50 m-svømmeanlegg i området. Byrådet mener at dette ville kunne gi verdifulle samspilleeffekter og være gunstig økonomisk for de involverte parter. Tomten på Nygårdstangen ville kunne selges for å bidra til finansieringen av en betydelig del av anleggets kostnader. Det blir også redegjort for at det har vært tett dialog med Kulturdepartementet for utviklingen av prosjektet.

I saksframstillingen ser man for seg følgende finansieringsordning:

Tilskudd fra Hordaland fylkeskommune 10-25 mill. (opp til 10 %). Høyskolen i Bergen i form av investering eller langsiktig bindende leieavtale i størrelsesorden 40-50 mill. (20 %). Bergen kommunes andel ved salg av Sentralbadet, eventuelt annet tomtesalg samt BKK- aksjer utgjør til sammen 130 mill. (52 %). Resterende finansiering ca. 60 mill. søkes dekket gjennom spillemidler (24 %). I tillegg bør man vurdere muligheten for å inkorporere det planlagte bassenget på Bønes (i økonomiplanen hittil avsatt 12,9 mill.) i dette prosjektet.⁷³

⁷² BKSÅK 200400095-3

⁷³ Byrådet legger her til grunn at svømmeanlegget skal koste 200 millioner kroner. Kommunerevisjonens summering av tallene i byrådets oppstilling viser imidlertid at anlegget forventes å koste fra 240 millioner til 265 millioner kroner. Kommunerevisjonens finner også at det er feil ved prosentutregningen.

Vedlagt byrådsak 76/04 lå det illustrasjonsskisse og romprogram. Byrådet redegjør for at det er mest realistisk å få til et komplett 50 m svømmeanlegg i tilknytning til tomten på Nymark. Byrådet opplyser at dersom bystyret gir aksept for dette forslaget, vil de gå i nærmere dialog med HiB, Statsbygg, Hordaland Fylkeskommune og Stor-Bergen.

Byrådet innstilte til bystyret å 1): godkjenne utarbeidet romprogram som grunnlag for bygging av 50 m svømmeanlegg med stup, 2). be byrådet utrede alternativ plassering av 50 m svømmeanlegg slik det framgår i denne saken. 3). gi byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av prosjektet på Nymark. Det ble videre foreslått at endelig løsningsforslag med lokalisering og finansieringsplan skulle framlegges for bystyret til godkjenning.

Nymark-alternativet ble omtalt i Bergens Tidende 25.03.04, det vil si dagen etter byrådsmøtet. Det blir i artikkelen blant annet redegjort for at kommunen før 16.04.04 må ha truffet et valg og kunne presentere et troverdig alternativ. Det blir videre vist til Stor-Bergen sin presentasjon av sine planer for området i samme avis en måned tidligere, og kommunens samarbeid med Høyskolen i Bergen for å få realisert et 50 meters basseng med stup i Bergen.

I Bergens Tidende ble saken omtalt på nytt i en artikkel 14.04.04. Det blir der vist til at saken skal behandles av komite for oppvekst dagen etterpå, og at opposisjonen er skeptisk til Nymarks- alternativet av følgende grunner:

- finansieringen innebærer salg av Sentralbadet
- grunnforholdene på Nymark er ikke utredet godt nok
- å bygge på Nymark innebærer at det blir tatt fotballflater fra nærmiljøet

Saken ble behandlet av komite for oppvekst som sak 41-04⁷⁴: *Statusrapport vedrørende 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen* 15.04.04. Leder av Hordaland svømmekrets skrev i den forbindelse samme dag brev til leder for komitè for oppvekst⁷⁵ med spørsmål om å få komme med sitt syn på saken gjennom en deputasjon på møtet. Komiteens vedtak lyder:

⁷⁴ Byrådsak 76-04

⁷⁵ BKSÅK 200400095-8. Forespørselen følger som vedlegg til e-mail.

Komiteen innstilling er likelydende med bystyrets vedtak.

2.3.6 Kirke – og kulturdepartementet svarer på kommunens søknad

En uke etterpå svarte Kultur- og kirkedepartementet på kommunens søknad om ekstraordinær tildeling av spillemidler.⁷⁶ Departementet finner å kunne gå inn for et ekstra tilskudd på 30 millioner til et nytt svømmeanlegg. Bergen kommune blir i brevet oppfordret til å ta kontakt med Norges svømmeforbund for å sikre at anlegget inneholder det som er nødvendig for å kunne avholde konkurranser på et høyt nivå. Det blir videre opplyst at endelig vurdering av tilskuddet ville bli utført i forbindelse med forhåndsgodkjenning av prosjektet. Kommunen blir også bedt om å redegjøre for når det kan ventes en beslutning om realisering.

2.3.7 Bystyret behandler byråds forslag om et nytt tomtealternativ

I bystyret 26.04.04 ble byrådsak 76-04: *Statusrapport vedrørende 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen* behandlet. Bystyret fattet følgende vedtak:⁷⁷

- 1. Bystyret godkjenner utarbeidet romprogram for bygging av 50 m svømmeanlegg med stup. Det forutsettes at spesifikasjon for hovedanlegg ble ivaretatt.*
- 2. Bystyret fastholder Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget.*
- 3. Byrådet har fullmakt til å utarbeide alternativ innen 1/9-2004.*
- 4. Bystyret gir byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av 50 m svømmeanlegg med eget stupbasseng, slik det fremgår av overnevnte.*
- 5. Det forutsettes samarbeid med Hordaland svømmekrets og Idrettsrådet i Bergen.*
- 6. Bystyret ber byrådet innen 1/9-2004 legger frem endelig sak om nytt 50-meters svømmeanlegg i Bergen, for å sikre at kommunen får etablert et hovedanlegg for svømming i Bergen.*

⁷⁶ Brevet er datert 22.04.05 og er arkivert som BKSÅK 200400095-12. Vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 1.

⁷⁷ BKSÅK 200400095-11

I møtet ble det også framsatt en merknad. I merknaden blir det pekt på at utviklingen av Nymarksbanene må skje i samarbeid med beboere, idrettslag og foreninger i nærmiljøet og at miljøbelastningen i form av trafikkstøy og forurensing må reduseres.

2.3.8 Samarbeid våren og sommeren 2004

Det avstedkom flere møter mellom kommunen og potensielle samarbeidspartnere våren og sommeren 2004. Referat fra ett av møtene med HiB og Statsbygg ble vedlagt byrådsak 192-04. I dette referatet fremkommer det at møtet ble holdt den 29.03.04⁷⁸ på bakgrunn av byrådets innstilling til bystyret 23.03.04. Møtet gjaldt sambruk av idrettsanlegg på Nymark. Det ble da bestemt at det måtte arbeides videre med å vurdere mulighetene for sambruk av utendørsanleggene, Haukelandshallen og en eventuelt, ny svømmehall med 50 m-basseng. Det kunne se ut som om dette kunne gi økonomiske gevinster både når det gjaldt investering og drift.

Ifølge et brev fra Stor-Bergen til byrådsleder 27.05.04⁷⁹ med tittelen: *Vedrørende Nymark/Brann stadion. Oppfølging etter møte* ble det arrangert et møte på Brann Stadion 04.05.04 hvor framtiden til Brann Stadion, byarena, 50 m-svømmeanlegg og planer for utvikling av Nymark/Brann stadion området ble drøftet. Ifølge brevet ble det i møtet vist til ”Idekonsept for Nymark idrettspark” som Stor-Bergen, Brann Stadion AS og Statsbygg Vest hadde tatt initiativ til å få laget som et grunnlag for videre prosess og utvikling av området. Det blir i brevet vist til vedtak i bystyret 26.04.04 der byrådet ble gitt fullmakt til å utarbeide alternativ lokalisering av 50 m-svømmeanlegg med stup innen 01.09.04. Det blir blant annet foreslått sammensetning av en styringsgruppe og en prosjektgruppe,⁸⁰ og foreslått møte i styringsgruppen i begynnelsen av juni for å gi mandat til arbeidsgruppen. Det framkommer videre at byrådet og Stor-Bergen på bakgrunn av møtet og tidligere samtaler ble enige om at:

..vi skulle få fram et dokument med et realistisk ambisjonsnivå men som likevel skulle være tilstrekkelig til at det var mulig å nytte dette som et beslutningsgrunnlag for videre arbeid. Dette dokumentet vil gi en oversikt

⁷⁸ Dette framkommer av møtereferat BKSAK 200400095-6. Vedlegg 2 til byrådsak 192-04/bystyresak 216-04

⁷⁹ BKSAK 200111175-46

⁸⁰ Brevet er vedlagt organisasjonskart med forslag til medlemmer i de to gruppene

over aktører, utfordringer, kostnader, gjennomføring og er tenkt utformet etter samme lest som det dokumentet vi fikk utviklet kalt "Loddefjord, sentrale deler. Teknisk/økonomisk plan".

Kostnadsfordeling av det videre arbeidet med prosjektet blir også foreslått. Det framkommer at Stor-Bergen så langt har hatt kostnader i overkant av kr 300 000 for utviklingen av idekonseptet, og ser det som naturlig at en i det videre arbeidet deler kostnadene på de tre viktigste aktørene og at Stor-Bergen som sin del legger inn i prosjektet egen prosjektledelse.

Samtidig som Stor-Bergen, Statsbygg og Bergen kommune våren 2004 hadde jevnlig kommunikasjon om bygging av et 50 meters basseng på Nymark arbeidet lokale svømme- og stupeorganisasjoner for at et hovedanlegg/nasjonalt anlegg for svømming fremdeles skulle legges til Bergen. Det var viktig for disse organisasjonene at Bergen kommune fikk spillemidler fordi disse ellers kunne bli tildelt Kristiansand kommune som var en potensiell mottaker av spillemidler.⁸¹ 01.04.04 sendte hovedtrener i Bergen stupeklubb og landssjef for stup i Norges Svømmeforbund en e-post til ulike politikere i Bergen. Det blir der argumentert for at et hovedanlegg for stup og svømming skal legges til Bergen.

Også internt i kommunen ble det arbeidet det videre med prosjektet. Den 15.04.04 skrev byrådsavdeling for oppvekst v/ idrettsseksjonen et internt notat. Notatet omhandler grunnforhold ved lokalisering av 50 m-svømmeanlegg med stup på Nymark i relasjon til lokalisering på Nygårdstangen. I notatet vises det til oppslaget i BT 14.04.04⁸² der det framkommer at grunnforholdene er mer komplisert på Nymark enn på Nygårdstangen og at man i notatet kort vil komme med tilleggsopplysninger vedrørende dette. Etter å ha orientert om grunnforholdene begge steder konkluderer idrettsseksjonen slik:

⁸¹ Kristiansand kommune hadde 22. januar 2004 hatt møte med Kulturdepartementet hvor ulike problemstillinger rundt bygging av et eventuelt nytt 50 meters basseng ble drøftet. Konklusjonen etter dette møtet var at Kristiansand kommune skulle lage en skissesøknad med hovedhensikt å avklare størrelsen på mulig spillemiddeltildeling for ulike typer prosjekter bla. både for et regionalt anlegg med 50 meters basseng og stupefasiliteter og et anlegg med stupeforbundets definisjon av hovedanlegg for svømming og stup. Søknaden skulle også inneholde grove riss av mulige nye alternative finansierings og driftsformer Kristiansand kommune sendte *Skissesøknad for vurdering av spillemiddelstøtte til hovedanlegg for svømming og stup samt ulike finansieringsformer* til Kirke og kulturdepartementet 17. februar 2004

⁸² I BT 14. april framkommer det at Trond Tystad uttaler følgende: *Nymark virker som en lettvinnt løsning. Blant annet sier sakspapirene ingenting om grunnforholdene. Der anlegget skal bygges har det tidligere vært avfalls plass og tjern.*

”Administrasjonen vurderer lokaliseringen av planlagt svømmeanlegg på Nymark i relasjon til Nygårdstangen, som at grunnforholdene i utgangspunkt er tilnærmet likeverdige.”

Det framkommer også at det på Nymark påløper ubetydelige tilleggskostnader i tilknytning til forhåndskomprimering av eksisterende grusbane. Det blir pekt på at en reguleringsbehandling er nødvendig på Nymark og at dette vil skape en tidsforsinkelse i forhold til Nygårdstangen hvor det foreligger en reguleringsplan.⁸³

BBE deltok i et møte hos byrådsavdeling for oppvekst 01.07.04.⁸⁴ Der deltok også representanter fra Stor-Bergen.⁸⁵ Møtet handlet om mulig samarbeid med Stor-Bergen/Brann om Nymarksalternativet contra Nygårdstangen. Byrådsavdelingen for oppvekst skulle skrive byrådsak med frist tidlig i august, og det ble avtalt at Stor-Bergen skulle kontakte Multiconsult/ Noteby vedr. grunnforhold, og BBE skulle se på salgsgevinst av tomten på Nygårdstangen. Opplysningene blir bekreftet av Stor-Bergen på denne måten:

Det kom en forespørsel fra BBE KF og idrettsavdelingen i kommunen like før ferien 2004. De ønsket en geologisk analyse av tomten på Nygårdstangen og tomten på Nymarksområdet som kunne legges ved saken eller som kunne danne et grunnlag for vurderinger i saken til bystyret i september. Kommunen ønsket at SB skulle stå for bestillingen og administrasjonen av oppdraget fordi kommunen hadde kapasitetsproblemer grunnet ferieavvikling. Rapporten var ferdig 23.07.04.⁸⁶

Ifølge BBE ble det arrangert et oppfølgingsmøte 16.07.04, og samme dag skrev BBE et notat til byrådsavdeling for oppvekst.⁸⁷ Det vises der til møte hos BBE vedrørende sak fra Byrådsavdeling for oppvekst om valg av tomt til 50 m-svømmeanlegg. Det framkommer at det i møtet ble avtalt at BBE skulle foreta en vurdering av mulig salgsverdi på tomt F6. BBE

⁸³ Multiconsult sine fakturaer på til sammen kr. 119.230 ble sendt kommunens idrettsavdeling 27.07.04. Rapporten fra Multiconsult ligger vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 6.

⁸⁴ Opplysningene bygger på intervjudata.

⁸⁵ Den ansatte ved BBE kjenner ikke til at det ble skrevet noe referat fra dette møtet utover egne notater.

⁸⁶ Intervjudata

⁸⁷ BKS sak 200026722-153/200400095-16. Vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 3

konkluderer i brevet med at dersom alle forutsetninger oppfylles kan en regne med en salgsgevinst på opp mot 70 millioner kroner ved salg av tomt F6.

Stor-Bergen skrev et brev 15.07.04. I følge opplysninger fra Stor-Bergen ble brevet sendt direkte til idrettsavdelingen som et følgebrev til Multiconsults rapport. Rapporten er datert 23.07.04. Årsaken til at brevet er datert 15. juli er at Stor-Bergen fikk konklusjonene fra undersøkelsen i et møte med Multiconsult denne dagen. Stor-Bergen opplyser at følgebrevet ble skrevet på oppfordring fra kommunens idrettsavdeling. Vi har ikke funnet at brevet er arkivert i BKSAK. I brevet framkommer det at Stor-Bergen har framsatt ideen om å utrede en alternativ plassering av et nytt 50 m-svømmeanlegg på Nymark, og at det er holdt en del møter i den sammenheng. I møtene skal det i all hovedsak ha blitt registrert positive tilbakemeldinger på denne ideen. Det blir i brevet presentert flere argumenter for å lokalisere et nytt 50 m-svømmeanlegg på Nymark. Det blir pekt på at det sannsynligvis vil være lettere å få en tilfredsstillende fullfinansiering av anlegget lokalisert til Nymarksområdet enn Nygårdstangen gjennom et samarbeid med Høyskolen i Bergen og salg av tomten på Nygårdstangen. Det blir også pekt på at Høyskolen vil kunne leie idrettsrelaterte lokaler i Haukelandshallen på dagtid til like eller bedre vilkår som å bygge egne anlegg.

2.3.9 Svømmeidretten har innsigelser til framlagte tegninger

Norges svømmeforbund (NSF) v/Hordaland Svømmekrets skrev brev til byrådsavdeling for oppvekst 02.06.04⁸⁸ angående *Hovedanlegg for svømmeidretten i Bergen - Tegninger*. Det blir her referert til brevet fra Kulturdepartementet 22.04.04 der Bergen kommune ble oppfordret til å ta kontakt med Norges svømmeforbund. Det blir videre vist til at det i møte mellom Norges Svømmeforbund, Hordaland Svømmekrets og Bergen kommune ved byråd for oppvekst ble enighet om at NSF skulle komme med kommentarer til fremlagte tegninger. I brevet framkommer det kommentarer til tegningene⁸⁹ i åtte punkt. Noen av kommentarene viser til forhold som ikke er akseptable, andre til forhold som ikke oppfyller Norsk Svømmeforbunds spesifikasjon for svømmehaller, mens noen er av mer rådgivende art. Det konkluderes med at det snarest bør avvikles et møte mellom NSF, Bergen kommune og

⁸⁸ BKSAK 200400095-4

⁸⁹ Tegningene er utformet av Bjerk og Bjørge AS arkitekter.

arkitektene slik at en kan få formulert et anlegg som tilfredstiller kravene for hovedanlegg for svømmeidrettene.

2.3.10 Byrådet mottar svar på henvendelser om finansiering

Den 29.06.04 skrev Universitetet i Bergen v/eiendomsavdelingen brev til byrådsavdeling for oppvekst.⁹⁰ Det opplyses der at en samordning av de to instansenes planer for bygging av svømmeanlegg ikke vil være mulig da universitetet er kommet for langt i sin planlegging av arbeidet. Byggestart er satt til januar 2005. Når det gjelder å samordne *bruken* av svømmeanleggene må kommunen etter universitetets mening ha sitt nye anlegg på plass før en kan avklare en samordning.

Statsbygg skrev brev til Bergen kommune v/seksjon for idrett 06.08.04.⁹¹ Det blir i brevet vist til møte mellom idrettsdirektør og Statsbyggs regionaldirektør om dette tema og til etterfølgende samtaler. Det framkommer videre at dersom svømmehall med 25 m- basseng tas ut av byggeprogrammet for høgskoleanlegget, vil Statsbygg Vest kunne inngå en sambruksavtale med Bergen kommune knyttet til det planlagte 50 meters bassenget på Nymark. Det er en forutsetning at høgskolen får sine behov tilfredsstillende dekket innenfor en slik avtale. Statsbygg vil kunne påta seg en leiekostnad som gjenspeiler den reduksjon av investeringskostnad som de dermed får, det vil si ca. 50 millioner kroner. Statsbygg tar forbehold om at sentrale myndigheter godkjenner høgskolens byggeprogram. Det blir imidlertid opplyst at dersom Bergen kommune vedtar å plassere sitt basseng på Nygårdstangen, vil grunnlaget for en sambruksavtale ikke være til stede.

Også Hordaland Fylkeskommune skrev brev til byrådsavdeling for oppvekst 06.08.04.⁹² Det blir i brevet opplyst at fylkeskommunen siden 1994 har omtalt 50 m-svømmeanlegg i sine planer – med intensjon om et fylkeskommunalt tilskudd på 10 mill til dette. Fylkeskommunen ser det som naturlig at kommunen planlegger ut fra denne forutsetningen.

⁹⁰ BKSÅK 200400095-15. Vedlagt byrådsak 192-04/ bystyresak 216/04, vedlegg 8

⁹¹ BKSÅK 200400095-18. Vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 4.

⁹² BKSÅK 200400095-19 og som – 23. Vedlagt byrådsak 192-04/bystyresak 216-04, vedlegg 5

2.3.11 Rutiner knyttet til byrådsak 192-04

Kommunerevisjonen har henvendt seg til byrådsavdelingen for oppvekst for å få kjennskap til om byrådsavdelingen innhentet kommentarer til saksutredningen før endelig utkast forelå. Ifølge byrådsavdelingen ble utkastet til byrådsak 192-04 forelagt BBE 16.07.04 og byrådsavdeling for finans 11.08.04.

Ifølge opplysninger fra BBE deltok det kommunale foretaket i forberedende møte hos byrådsavdeling for oppvekst 01.07.04 der byrådsaken om flytting av svømmeanlegget til Nymark var tema. Stor-Bergen og Brann Stadion skal også ha vært til stede. Foretaket deltok også i ett oppfølgingsmøte to uker etterpå, 16.07.04. BBE opplyser til kommunerevisjonen at det kommunale foretaket ikke fikk utkast til byrådsak 192-04 til uttale før byrådsaken var ferdig skrevet 13.08.04.⁹³ Foretaket utarbeidet imidlertid et notat til byrådsavdeling for oppvekst datert 16.07.04 vedrørende salgsverdi av Nygårdstangen. Dette notatet ligger ved byrådsak 192-04, og er vist til i selve byrådsaken.⁹⁴ BBE viser der til taksten av tomt F6 på Nygårdstangen som ble foretatt i februar, og gjør rede for at dersom alle forutsetninger oppfylles kan en regne med en salgsgevinst på opp mot 70 millioner kroner. Dette ville gjelde ved salg av hele tomt F6.

Byrådsavdeling for finans, kultur og næring fikk byrådsak 192-04⁹⁵ til uttalelse 11.08.04 og sendte sin uttalelse via en e-post til idrettsavdelingen neste dag. Det blir der vist til tilsendte saksdokumenter og påpekt at det ikke finnes noe i saken om hva det vil koste å drifte anlegget og hvordan det skal finansieres, og at det er viktig at bystyret blir gjort oppmerksom på dette. Det stilles spørsmål ved om tomtekostnaden er med i kostnadsoverslaget på 250 mill, og det påpekes at selv om tomten er kommunalt eid skal tomtekostnaden inngå i investeringskostnaden. Det blir også kommentert at kostnaden bør innarbeides i byrådet sitt forslag til økonomiplan 2005-2008 dersom byrådet innstiller på å bygge dette anlegget.

I følge byrådsavdeling for finans, kultur og næring førte disse kommentarene til endringer i den endelige saksutredningen i byrådsak 192-04. Det ble tatt inn et avsnitt som omhandlet

⁹³ Opplysninger gitt via e-post til kommunerevisjonen 28.08.05

⁹⁴ BKSÅK 200026722-153. Vedlagt byrådsak 192/bystyresak 216/04, vedlegg 3

⁹⁵ BKSÅK 200400095-17

driften av anlegget. I tillegg ble det lagt inn en fotnote under tabellen som redegjør for finansieringsløsningen for de to lokaliseringalternativene.⁹⁶

Den 13.08.04 skrev BBE en e-post til idrettsavdelingen, og gir der status for reguleringsplan for Sentralbadet i korte trekk. Det framkommer at BBE i september 2002 hadde fått i oppdrag av byrådsavdeling for byutvikling å omregulere Sentralbadet, og at det ble gitt en økonomisk ramme for arbeidet.⁹⁷ Rammen dekker imidlertid ikke kostnadene, blant annet til gebyr. Det blir opplyst at planforslag er utarbeidet, men at det ikke kan oppmeldes før avklaring med hensyn til byantikvariske interesser og økonomisk ramme for reguleringsarbeidet blir avklart. Utdrag fra innholdet i e-posten er gjengitt i byrådsak 192-04.

2.3.12 Oppsummering. Fra årsskiftet 2003/2004 til 13. august 2004

Vi har i kapittelet 2.3 redegjort for arbeidet med prosjektet i perioden fra årsskiftet 2003/2004 og fram til byrådsak 192-04 ble skrevet 13.08.04. Både kommunen og Stor-Bergen utarbeidet illustrasjonstegninger for et 50 m-svømmeanlegg med stup i februar 2004, henholdsvis beliggende på Nygårdstangen og Nymark. Byrådet foreslo Nymark som alternativ lokalisering av bassenget for bystyret i april. Bystyret opprettholdt imidlertid sitt tidligere vedtak om Nygårdstangen som tomtevalg, men ga samtidig byrådet fullmakt til å utrede andre alternativ. Våren og sommeren 2004 fikk Stor-Bergen utarbeidet trafikkanalyse over Nymarksområdet og Bergen kommune fikk utarbeidet en geoteknisk analyse av grunnforholdene knyttet til begge lokaliseringforslagene. I perioden april- august mottok kommunen brev fra kirke- og kulturdepartementet og fra ulike samarbeidspartnere vedrørende tilskudd til anlegget. Kommunene mottok også brev med merknader til kommunens illustrasjonstegninger og romprogram fra Norges svømmeforbund. Byrådsavdelingen for oppvekst fikk innspill til saksutredningen i byrådsak 192-04 fra BBE og byrådsavdeling for finans, kultur og næring i forbindelse med ferdigstilling av saksutredningen i byrådsak 192-04.

⁹⁶ Opplysninger gitt via e-post til kommunerevisjonen 19.07.05

⁹⁷ Jf. brev fra byrådsavdeling for tekniske tjenester til BBE KF, datert 09.09.02, BKS sak 200027210-56. I dette brevet ber BBE KF byrådsavdelingen å sørge for å få utarbeidet en reguleringsplan som forutsetter økt utnyttning av Sentralbadet, og at arbeidet gjøres innenfor en økonomisk ramme på kr. 200.000,-

2.4 Perioden fra 13. august til 13. september 2004

Byrådet behandlet saken 23.08.04 og innstilte slik til bystyret: 1) Bystyret går inn for å etablere 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. Anlegget bygges etter de krav og spesifikasjoner som kreves for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesport. 2) Byrådet får fullmakt til å inngå nødvendige samarbeidsavtaler i sakens anledning. 3) Bystyret forutsetter at det arbeides videre med finansieringsløsninger som er skissert i denne saken, og at finansieringen innarbeides i økonomiplanen 2006-2009. Nytt svømmeanlegg forutsetter ikke økte driftskostnader. 4) Nødvendig reguleringsarbeid iverksettes umiddelbart og parallelt med prosjektering av svømmeanlegget slik at byggestart vinteren 2006 ikke forsinkes.

Saksutredningen i byrådssak 192-04 følger saken videre til bystyrekomite for oppvekst sitt møte 02.09.04 og bystyrets møte 13.09.04. Det som hender i perioden fra byrådsaken er ferdigstilt 13. august og fram til bystyrets behandling av saken en måned etterpå vil derfor ikke gjenspeiles i saksutredningen. For å belyse problemstilling 2 har vi funnet det nødvendig å referere de data vi har innhentet fra denne perioden. Nedenfor følger en oversikt over aktuelle innkomne dokumenter.⁹⁸ Kapittel 2.4 er hovedsakelig strukturert etter tabellen:

Dato	Brev, epost, møtereferat el	Møtedato	Politisk behandling
		23.08.04	Byrådsmøte sak 192-04
25.08.04	Brev fra Gimleveien Velforening		
27.08.04	Brev med spørsmål fra SV til byrådsleder		
31.08.04	E-post fra byrådsavdeling for finans, kultur og næring		
01.09.04	Brev fra Nymark Velforening		
02.09.04	E-post fra Norges Svømmeforbund		
02.09.04	Svarbrev til SV fra byråd for oppvekst		
		02.09.04	Komiteemøte sak 89-04
07.09.04	Brev fra SV til byrådsleder- spørsmål		
09.09.04	Vedlegg til e-post- fra NCC Construction AS		
09.09.04	Innspill fra Nymark Vel overlevert i orienteringsmøte		
10.09.04	E-post fra Norges Svømmeforbund		
13.09.04	Svarbrev til SV fra byråd for oppvekst		
13.09.04	Brev fra Hordaland Fotballkrets		
13.09.04	Brev fra byrådsleder til bystyret vedr NCC Construction		
		13.09.04	Bystyremøte - 216-04

Tabell 5: Innkomne dokumenter i perioden 23.08.04 -13.09.04

⁹⁸ Se litteraturliste for en mer detaljert liste over korrespondansen

Etter at byrådet behandlet sak 192-04 begynte velforeningene på Nymark og Kronstad å stille kritiske spørsmål til byrådets forslag om å endre lokaliseringen av 50 meters bassenget fra Nygårdstangen til Nymark. Naboene hevdet blant annet at byrådet fattet vedtak om plassering før nabolaget hadde vært orientert eller tatt med i prosessen.⁹⁹

Sosialistisk Venstreparti (SV) sin bystyregruppe fanget opp innspillene og brakte disse videre til byrådet gjennom to brev, henholdsvis 27.08.04 og 07.09.04. I det første brevet ble det stilt spørsmål ved Stor-Bergens rolle i prosjektet. Byråd for oppvekst besvarte dette brevet 02.09.04.¹⁰⁰ Byråden opplyser blant annet at Stor-Bergen har vært involvert i det pågående planarbeidet med en helhetlig løsning for området Kronstad - Nymark, deriblant de trafikale problemene i området. Det blir videre opplyst at Stor-Bergen ikke har investeringsinteresser i 50 meters anlegget, og derfor ikke har hatt noen framtreddende eller avgjørende rolle i prosessen. Byråden opplyser videre at Bergen kommune har samarbeidet med Statsbygg og Stor-Bergen om en del av utredningen for å dra nytte av arbeid som allerede var utført i området.

Kommunerevisjonen finner at det er sendt en e-post til byrådsavdelingen for oppvekst fra byrådsavdeling for finans, kultur og næring 31.08.04. E-posten er relatert til innholdet i selve saksutredningen i byrådsak 192-04 og er vedlagt et excel - dokument med tittelen *Badeanlegg på Nymark, tentativ finansieringsplan*. E-posten ble altså sendt etter at byrådsak 192-04 var skrevet, men før bystyret behandlet saken. I e-posten ble det vist til byrådsak 192-04 som skulle behandles i komite for oppvekst 02.09.04. Det blir stilt spørsmål ved fordelingen av investeringsutgifter pr. år, og i denne sammenheng ble punktet i saksutredningen som omhandlet Bønes svømmehall- mulig omdisponering kommentert.

Byrådsavdelingen for finans, kultur og næring opplyser til kommunerevisjonen at bakgrunnen for denne e-posten var at byrådet ble oppmerksomme på problemstillingen knyttet til Bønes svømmehall da 50 m-svømmeanlegget skulle innarbeides i budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008. Byrådsavdeling for oppvekst ble da gjort oppmerksom på at det ikke var avsatt noen midler til Bønes svømmehall og at det derfor ikke var noe å omdisponere. I en e-post fra

⁹⁹ BKSAK 200400095-30

¹⁰⁰ BKSAK 200400095-31

byrådsavdeling for finans, kultur og næring til kommunerevisjonen blir det redegjort for dette på følgende måte:

Når vi bruker ordet "avsatt" mener vi det som er vedtatt i årsbudsjettet og ikke det som står i år 2, 3 og 4 i økonomiplanen. Økonomiplanen blir rullert hvert år og det er først når noe er vedtatt i årsbudsjettet at investeringsmidlene kan sies å være "avsatt". I vår terminologi vil det da bare være "avsatte" investeringsmidler som er mulig å omdisponere. I vedtatt investeringsbudsjett for 2003 ble det riktignok avsatt 0,5 mill til Bønes svømmehall men dette ble redusert til 0 i forbindelse med revidering av investeringsbudsjettet for 2003 (Bystyresak 238/03). Endringen fremkommer i vedlegget til saken (se BKSAK 200203731-89).

Jeg oppfattet saksbehandlerne på byrådsavdeling for oppvekst slik at de ønsket å få frem at dersom Bønes svømmehall ikke ble bygget ville en "spare" 30 mill i fremtidige investeringsutgifter som en da kunne benytte til 50 m bassenget.”¹⁰¹

Norges Svømmeforbund sendte 2. og 10. september e-post til gruppelederne i bystyret. I den første e-posten er det vist til styrevedtak i svømmeforbundet i sak 40-04 som lyder:¹⁰²

Dersom oppvekstkomiteen og bystyret i Bergen går inn for Nymark som beliggenhet for hovedanlegg for svømmeidrettene, så opprettholder Norges svømmeforbund tildelingen av statusen. Henviser til innstilling til byrådet, byrådsak 04. av 13. august i Bergen.

Den andre e-posten har vi ikke lyktes å framskaffe. Innholdet er imidlertid referert i notat fra byrådet til bystyret 13.09.04¹⁰³ og lyder:

Jamfør NSF sin innstilling til hovedanlegg vil vi si følgende.

¹⁰¹ Opplysninger gitt i e-post til kommunerevisjonen 20.06.05

¹⁰² Jf BKSAK 200400095-32

¹⁰³ Jf BKSAK 200400095-39

Norges Svømmeforbund vil presisere at det er absolutt frist for valg av tomt til hovedanlegg for svømmeidrettene 13. september d.å.

Det må foreligge et vedtak om tomt, finansiering og rask byggestart. I tillegg til forpliktelsene om at svømmeidretten blir med som samarbeidspartner gjennom hele prosessen.

I NSF sitt styrevedtak 02.09. ble det også enstemmig vedtatt at vi følger byrådets innstilling om Nymark.

Det kom også et innspill til byrådsleder fra NCC Construction AS 09.09.04. Kopi ble også sendt til gruppelederne i Bergen bystyre. Selskapet tilbyr seg å utarbeide et skisseprosjekt og en finansieringsmodell for å realisere et 50 m-svømmebasseng med stup på Nygårdstangen. Selskapet mener at det er fullt mulig å bygge basseng i størrelsesorden 200 millioner kroner, og at Bergen kommune dermed ikke blir avhengig av Statsbygg/Høyskolen sitt bidrag på 50 millioner kroner.¹⁰⁴

Samme dag som bystyret behandlet byrådsak 192-04 som bystyresak 216-04, var det oppslag om saken i Bergens Tidende. Presidenten i Norges svømmeforbund opplyser der at svømmeforbundet har et styrevedtak fra 01.09.04 på at Bergen mister sin førsteprioritet til å få et hovedanlegg hvis ikke bystyret i dagens møte bestemmer seg for tomt og har finansieringen på plass. Han mener også at det ikke er usannsynlig at departementet kan bevilge 20 millioner i tillegg til de 30 millionene kommunen har fått lovnad om, og vil selv jobbe hardt for dette. Det framkommer i artikkelen at Arbeiderpartiet hele tiden har ønsket en plassering av anlegget på Nygårdstangen. Partiet føler seg presset på grunn av de knappe tidsfristene, men foretrekker nå Nymarks-alternativet uten å være sikker på om dette blir det endelige vedtaket i dagens møte.

2.4.1 Oppsummering perioden 13. august – 13. september 2004

I denne perioden vedtok byrådet sin innstilling i saken, som gikk videre til politisk behandling. På bakgrunn av byrådets innstilling engasjerte velforeningene på Nymark seg for

¹⁰⁴ BKSÅK 200400095-37 Byrådsleder informerer bystyret om innspillet i et notat (BKSÅK 200400095-39) 13. september:

å forhindre plasseringen av et 50 m-svømmeanlegg med stup i området. SV sin bystyregruppe fanget opp innspillene og brakte disse videre i form av spørsmål til byrådet. Byrådsavdelingen for finans, kultur og næring stilte spørsmål til byrådsavdelingen for oppvekst vedrørende de finansieringsforslagene som forelå i byrådsak 192-04. Svømmeorganisasjonene sendte to e-poster til gruppelederne i bystyret. Den siste e-posten ble sendt tre dager før bystyrets møte 13.09.04 og satte denne dato som frist for bystyret for å vedta lokalisering, finansiering og rask byggestart. Det kom også et tilbud fra et større selskap om å utarbeide skisseprogram og en finansieringsmodell for å realisere 50 meters basseng med stup i Bergen. Bystyret behandlet saken 13.09.04 og gikk da inn for å etablere et 50 m-svømmeanlegg med stup på Nymark.

2.5 Utviklingen etter 13. september 2004

For å ytterligere belyse problemstilling 2 og besvare den anmodningen som ble vedtatt av bystyret 13.09.04 presenterer vi i dette avsnittet noe av det som skjedde i saken etter 13.09.04.

BBE skrev et notat¹⁰⁵ til byrådsavdeling for oppvekst 27.09.04. Bakgrunnen for dette notatet er et møte om svømmeanlegget med byrådsavdeling for oppvekst 17.09.04. I notatet blir det reist noen problemstillinger knyttet til oppfølgingen av bystyrets vedtak av 13.09.04.

Under pkt 1. Risiko, står det følgende.

Normalt vil arbeidet med reguleringsplan legge viktige rammer for prosjekteringen av et bygg. Ved å gjennomføre de to oppgavene parallelt er det en viss risiko for at deler av prosjekteringsarbeidet må endres pga avklaringer under planarbeidet, med økte prosjekteringskostnader som konsekvens. Det vil også ha innvirkning på valg av gjennomføringsmodell.

Under punkt 3. Budsjett/kostnader/fremdrift, står det følgende:

¹⁰⁵ BKSÅK 200026722-155. Notatet er datert 27.09.04

I bystyrets vedtak er det forutsatt byggestart vinteren 2006, og i byrådets forslag til investeringsprogram 2005-2008 er svømmeanlegget ført opp med kr. 100 mill i 2006 og 150 mill i 2007. BBE KF har ikke grunnlag for å revidere kostnadsoverslaget, men mener at et så stort og kompleks prosjekt som dette er 1 ½ år til prosjektering og 1 ½ år til bygging svært optimistisk. I tillegg kommer de uavklarte spørsmål som måtte komme i planarbeidet. BBE KF har kontaktet planmyndighetene vedr. videre prosedyrer og evnt. konsekvensutredning, men dette er foreløpig ikke avklart.

BBE KF antar at de kostnadene som påløper fram til byggestart kan dekkes av tidligere avsatt 15 mill. fra 50 m anlegget ved salg av BKK – aksjer.

Under punkt 4, driftskostnader står det følgende:

Bystyrets vedtak forutsetter at anlegget ikke medfører økte driftskostnader. BBE KF vil peke på at internhusleien for Sentralbadet i dag er 6,3 mill, men vil for anlegget på Nymark basert på nettoinvesteringen være ca. kr. 13 millioner.

En intensjonsavtale mellom Bergen kommune, Statsbygg og Høyskolen i Bergen om samarbeid om nytt svømmeanlegg på Nymark ble underskrevet av byråd for oppvekst 30.09.04, adm. direktør for Høyskolen i Bergen 12.10.04 og regionaldirektør for Statsbygg 15.10.04. Intensjonsavtalen er vedlagt et brev fra Statsbygg til byrådsavdeling for oppvekst datert 18.10.04.¹⁰⁶ I avtalen vises det til bystyrets vedtak om å bygge 50 m-svømmeanlegg på Nymark og at høyskolen på bakgrunn av dette er:

interessert i å endre sitt romprogram slik at 25 meters basseng ikke bygges, og at høyskolen i stedet bruker de innsparte midlene til å leie kommunens svømmeanlegg for. Utgangspunktet for drøftingene har vært et leieforhold som svarer for en kapitalkostnad i størrelsesorden 50 mill. av prosjektets totale kostnad.

Det står videre blant annet at:

¹⁰⁶ BKSAK 200400095-55

Alle parter i denne avtalen ser et stort potensiale i et samarbeid om felles bruk av ett stort svømmeanlegg. Sambruk vil gi god utnyttelse av dyre fasiliteter. Etter nærmere samtaler vil det også kunne være aktuelt for høyskolen og gjøre bruk av kommunens andre idrettsfasiliteter på Nymark, bl a ulike baner for å utnytte ledig kapasitet.

Selv om saken om 50 m-svømmeanlegg med stup ble politisk behandlet i flere omganger fra 1996 så er det først 13.12.04 bystyret vedtar å sette av midler til anlegget i økonomiplanen. Bystyret behandlet da budsjett for 2005 og økonomiplan for 2005-2008, sak 323-04. I byrådsaken¹⁰⁷ *Byrådets forslag til budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008 (innstilling I)* står det på side 4:

Byrådet vil lykkes i å etablere et 50-meters svømmeanlegg, som byen har ventet på i mange år.

Under tjenesteområde idrett i vedleggsdokumentet til byrådets forslag til budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008 er *50 m svømmeanlegg med stupemuligheter* omtalt på side 21. Det redegjøres for at det arbeides med alternativ lokalisering av anlegget på Nymark i forbindelse med planlagt høyskoleutbygging. Det står videre at:

Forprosjekteringen forutsettes finansiert ved tidligere fondsavsetning til formålet ved salg av BKK aksjer. I økonomiplanperioden er det satt av 100 mill i 2006 og 150 mill i 2007. Prosjektet finansieres i stor grad av kapitalfrigjøring (110 mill) og tilskudd (90 mill).

I byrådets forslag til budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008 (hoveddokumentet) framkommer det på side 149 under *Forslag til investeringsbudsjett- idrett* at investeringsbudsjettet i idrett i 2006 er på 133,9 millioner kroner og i 2007 er på 166,7 millioner kroner. Til sammenligning var tallene 38,5 millioner kroner i justert budsjett for 2004 og 45,3 millioner kroner i forslag

¹⁰⁷ Byrådsak 216-04

til årsbudsjett 2005. De høye summene for 2006 og 2007 antas å gjenspeile investeringer til svømmeanlegget på 100 millioner kroner i 2006 og på 150 millioner kroner i 2007.

Bystyret vedtok budsjett for 2005 og økonomiplan for 2005-2008 uten å omtale svømmeanlegget eksplisitt i sitt vedtak. Det synes derfor som om de kostnadene kommunen pådrar seg i dette prosjektet i 2005 må være innenfor rammen av kr 500 000 til forprosjektering som ble frigitt av byrådet i mai 2003.¹⁰⁸

Gjennom naboinnsigelser mot et svømmeanlegg på Nymark kom det fram forslag om å bygge anlegget i tilknytning til den planlagte nye Høyskolen i Bergen, på den såkalte Kronstadtomten/jernbanetomten som ligger i nærheten av Nymarks-banene. Bystyret behandlet sak 222-05: *Hovedanlegg for svømming og stup – endret lokalisering samt status framdrift* i møte 19.09.05 og vedtok en endret lokalisering av 50 meters anlegget med stup fra Nymarksbanene til Kronstadtomten/jernbanetomten. Byrådets redegjørelse om status og framdrift ble tatt til orientering av bystyret som også vedtok at konsekvenser av en endret lokalisering ble innarbeidet i økonomiplan 2006-2009.

Bystyret behandlet sak 223-05: *Kjøp av tomt på Kronstad til hovedanlegg for svømming og stuping - samt salg av næringsstomt ved Kanalveien* i samme møte. I saksutredningen til sak 223-05 blir det vist til en kostnadsberegning foretatt av Vista Utredning AS der det fremkommer at Kronstadtomten ville bli ca. 26 millioner kroner billigere å bygge ut enn Nymarkstomten, men at dette selvsagt måtte sees i forhold til kjøpesummen for tomten. Byrådet orienterte om at det var foretatt kjøp av tomt på Kronstad til hovedanlegg for svømming og stuping for 35 millioner kroner eksklusive omkostninger, og at BBE hadde stått for forhandlingene. Det blir videre orientert om at byrådet hadde solgt en næringsstomt i Kanalveien for 10 millioner kroner, og at Statsbygg hadde stått for forhandlingene. Næringsstomten var erstatningstomt for en næringsdrivende som hadde festekontrakt på jernbanetomten. Byrådet viser til kommunelovens § 13 som gir bystyret formannskapet myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort i bystyret, når det er nødvendig at

¹⁰⁸ I byrådets forslag til budsjett 2006, økonomiplan 2006-2009 fremkommer *Forslag til investeringsbudsjett for tjenesteområde 13 idrett* på side 92. Det blir der foreslått at 65,5 millioner skal brukes på 50 m-svømmeanlegg i 2006, 125 mill skal brukes i 2007 og 95 mill skal brukes til prosjektet i 2008. Forslaget forventes behandlet av bystyret i desember 2005.

vedtak treffes så raskt at det ikke er tid til å innkalle til dette. Det blir også vist til bystyresak 126-00 og vedtakets punkt 4 der bystyret delegerte til byrådet fullmakter som tilsvarer den kompetanse formannskap, de sentrale utvalgene og rådmannen hadde tidligere.

Bystyret tok saken til orientering.

3 VAR BYRÅDSAK 192-04/BYSTYRESAK 216-04 UTREDET I HENHOLD TIL KOMMUNELOVENS KRAV?

3.1 Innledning

I dette kapittelet belyser vi problemstilling 2:

Var byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 utredet i henhold til kommunelovens krav?

I vår gjennomgang av saksutredningen belyser vi også de ankepunkter som ble framsatt av opposisjonen i bystyremøtet 13.09.04 da saken ble behandlet. Vi belyser også en anmodning som ble vedtatt oversendt av bystyret:

Først utledes revisjonskriterier som datagrunnlaget kan holdes opp mot.

3.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier¹⁰⁹ utledes fra kommunelovens bestemmelser om saksbehandling. Siden Bergen kommune har valgt en parlamentarisk styreform er det kommunelovens § 20, nr. 2 som legges til grunn:

Kommunerådet og fylkesrådet skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at de vedtak som er truffet, blir iverksatt.

3.2.1 "Forsvarlig utredet"

Ordlyden "forsvarlig utredet" tilsier at beslutningsgrunnlaget i en sak bør være så godt utredet at det for vedtakskompetent myndighet vil være forsvarlig å fatte et vedtak. Innholdet i dette vilkåret kan videre belyses ved bestemmelsen i forvaltningsloven § 17 første ledd hvor det fremgår at:

¹⁰⁹ Begrepet revisjonskriterier er beskrevet i punkt 1.4.

forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Forvaltningsloven § 17 gjelder som utgangspunkt bare for enkeltvedtak, men det fremgår av det ulovfestede kravet til forsvarlig saksbehandling at alle saker skal utredes skikkelig. Kravet ser man også igjen i forvaltningsloven § 37 første ledd.

Kravet om at saken skal være ”så godt opplyst som mulig” kan ikke tas helt bokstavelig. Omfanget av utredningsplikten må ”rette seg etter hva som etter omstendighetene i det enkelte tilfelle er praktisk mulig og økonomisk forvarlig.”¹¹⁰ Kommunens undersøkelsesplikt må variere etter forholdene i saken og etter hvilke muligheter kommunen har til å få satt i verk nærmere undersøkelser.

For enkeltvedtak er det et utgangspunkt at den enkelte part har ansvar for å bidra til sakens opplysninger (kontradiksjonsprinsippet). I den aktuelle saken finnes det ingen avklart part samtidig som saken tar for seg særlige offentlige interesser, byrådet har derfor i større grad enn ellers et selvstendig ansvar for sakens opplysninger.¹¹¹

Spørsmålet videre er hva som skal utredes for at saken skal være så godt opplyst som mulig. Utenfor faller det åpenbart betydningsløse. Det er et stykke på vei opp til forvaltningsskjønnet å avgjøre hva som er av betydning. Men det er viktig at begrunnelsen bærer. Dersom forvaltningen legger vekt på et forhold er det viktig at dette forholdet er undersøkt skikkelig.

Et moment i denne vurderingen er *Reglement for Bergen bystyre* hvor det fremgår at det i alle saker som legges frem for bystyret skal det foreligge en innstilling, jf § 4. Innstillingen skal kort og oversiktlig gjøre rede for saken, partienes merknader¹¹² og dissenser samt forslag til vedtak. Det er her opp til ordføreren å kontrollere at alle saker er forberedt slik som nevnt ovenfor, og ellers på forsvarlig måte og i samsvar med lov, reglement og andre bindende bestemmelser.

¹¹⁰ jf Innst O til forvaltningsloven (66-67) s 8

¹¹¹ jf Forvaltningskomiteens innstilling s 159, jf s 443.

¹¹² Kommunerevisjonen antar at bystyret med dette refererer til partienes merknader fra komiteens behandling

3.2.2 Hvem har ansvar for saksforberedelsen

Bystyret er i henhold til kommuneloven gitt all kommunal myndighet. Kommuneloven gir imidlertid anvisninger om at myndigheten kan delegeres videre i systemet.

Bergen kommune har innført et parlamentarisk system. Dette innebærer i utgangspunktet at bystyret har vedtakskompetanse mens byrådet er saksforberedende instans.

Byrådets ansvar for forsvarlig saksutredning tilsvarende bestemmelsen i kommunelovens § 23, nr. 2 om administrasjonssjefens ansvar. I teorien framgår det at administrasjonssjefens¹¹³ ansvar ikke innebærer noen form for utsettende veto dersom han/hun mener at det ikke har vært tid og ressurser nok til å gjennomføre en skikkelig saksutredning, men administrasjonssjefen har en plikt til å gjøre oppmerksom på eventuelle svakheter og ufullstendigheter i saksforelegget, slik at de folkevalgte kan ta hensyn til dette. Ansvar for å påse at en sak er forsvarlig utredet, omfatter også eventuelle rettslige tvilsspørsmål. Administrasjonssjefen vil derfor ha en plikt til å gi uttrykk for det hvis han/hun mener at det er rettslige mangler ved et forslag til vedtak eller den saksforberedelse som har gått forut for dette.¹¹⁴ Utover dette framgår det ikke ytterligere hva som ligger i uttrykket forsvarlig utredet.

Den instans som har en sak til behandling har som utgangspunkt ansvar for å vurdere om den er forsvarlig utredet. Finner bystyret at det grunnlag som er lagt frem fra byrådet er tilstrekkelig for vurderingen kan de fatte vedtak i saken. Finner bystyret at saken ikke er forsvarlig utredet kan bystyret med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen, jf kommuneloven § 34. Av dette samt de ulovfestede krav til forsvarlig saksbehandling kan det utledes en plikt for bystyret å avstå fra å fatte vedtak i en sak dersom de finner at den ikke er forsvarlig utredet.

Dette innebærer at vedtakskompetent myndighet har plikt til å be saksforberedende instans gjøre de nødvendige utredningene for at de skal kunne komme til et forsvarlig resultat. Ansvar for å påse at en sak er tilstrekkelig forberedt, omfatter også eventuelle rettslige tvilsspørsmål.

¹¹³ I et byparlamentarisk system er rådmannens oppgave overtatt av byrådet.

¹¹⁴ Kommuneloven med kommentarer, Overå og Bernt s.167

Byrådet vil på samme måte ha plikt til å gi uttrykk for det hvis de mener at det er mangler ved et forslag til vedtak eller den saksforberedelsen som har gått forut for dette.

3.2.3 Vurdering

Hvorvidt en sak er forsvarlig utredet vil etter dette i stor grad være et skjønnsspørsmål der vedtakskompetent myndighet må vurdere om det foreligger tilstrekkelig med opplysninger for at et forsvarlig vedtak kan bli fattet.

På bakgrunn av kommunelovens § 20 punkt 2 og § 34 utleder vi følgende revisjonskriterier:

- Byrådet skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet.
- For at de folkevalgte skal kunne ta stilling til en sak, bør saken være så godt opplyst som mulig.
- De folkevalgte må også selv ta stilling til om de synes en sak er forsvarlig utredet før de fatter vedtak i saken.
- Dersom de folkevalgte er usikre mht om en sak er forsvarlig utredet, bør de utsette saken og be administrasjonen om en videre utredning.

3.3 Datagrunnlaget

Datagrunnlaget som ligger til grunn for problemstilling 2, er selve byrådssak 192-04/bystyresak 216-04. Denne er lagt ved rapporten som vedlegg 1. I vurderingen trekker vi også inn opplysninger som framkommer av det øvrige datamaterialet som er innhentet i forbindelse med prosjektet, og som framgår av kapittel 2.

3.4 Kommunerevisjonens vurderinger av saksutredningen i byrådsak 192-04/bystyresak 216-04

Vi strukturerer våre kommentarer og vurderinger etter den punktvisse inndelingen i saksutredningen i byrådsak 192-04/bystyresak 216-04:

1. Sakens bakgrunn
2. Samarbeidspartnere
3. Finansiering
4. Andre forhold
5. Vurderinger

3.4.1 Sakens bakgrunn

Byrådsavdeling for oppvekst gir under dette punktet i saksutredningen en kort orientering om sakens bakgrunn.

Byrådets vedtak i sak 1241-03 om å frigi 500 000 kroner fra omdisponering av midler fra BKK-oppgjøret til et forprosjekt er her gjengitt. Det blir også redegjort for at arbeidet med å fastlegge romprogram og avklare byggekostnader ble iverksatt i samarbeid med Asplan Viak Sør, og at BBE fikk utarbeidet et arkitektutkast av arkitektene Bjerk og Bjørge AS. Saksutredningen viser ikke hvordan de frigitte midlene er disponert. En slik oversikt ville ha vist at det var brukt noe over den summen som var vedtatt brukt på forprosjektet. I tillegg synes det som om kommunen har forpliktet seg til å dekke deler av Stor-Bergens utgifter for arbeid som de hadde fått utført i forbindelse med prosjektet. Men siden saken i første rekke gjaldt valg av tomt, anser ikke kommunerevisjonen dette for å være av vesentlig betydning.

I saksutredningen står det videre at BBE fikk utarbeidet et arkitektutkast for realisering av prosjektet som et fylkesanlegg og et hovedanlegg for svømming med internasjonale krav satt av Norges Svømmeforbund. Det er imidlertid illustrasjonstegninger det her er snakk om, noe som fremkommer senere i saksutredningen under temaet byggeplaner. Etter våre vurderinger er ikke saksutredningen i byrådsak 192-04 helt klar når det gjelder tegningenes status, men heller ikke dette forhold anses å være av stor betydning.

3.4.2 Samarbeidspartnere

I bystyremøtet 26.04.04 ga bystyret byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av 50 m-svømmeanlegg med stup. Under punktet *Samarbeidspartnere* i saksutredningen gir byrådsavdeling for oppvekst en oversikt over hvilke aktuelle samarbeidspartnere byrådet har vært i dialog med i prosessen, og dette samsvarer i all hovedsak med våre opplysninger.¹¹⁵ Dette samsvarer også med det som framkommer i selve saksutredningen under pkt 2 og pkt 3.

I saksutredningen blir innspill fra Hordaland Fylkeskommune og Universitetet i Bergen gjengitt, og innspillene er dokumentert gjennom vedlegg 5 og 8 til saken. Det blir også gjort rede for at det har vært dialog med Statsbygg og Høyskolen i Bergen, og møterefertat fra Statsbygg ligger som vedlegg 2 til saken. I saksutredningen er det nevnt at Stor-Bergen er blitt involvert i det pågående planleggingsarbeidet på Nymark-Kronstadorrådet, men brev fra Stor-Bergen til byrådsavdelingen for oppvekst og idrettsavdelingen er ikke gjengitt og vedlagt saken. Dette kan skyldes at Stor-Bergen, ifølge saksutredningen, ikke blir sett på som en økonomisk partner direkte i svømmeanlegget. Dette framkommer også i et svarbrev fra byrådet til SV 02.09.04. I brevet blir det redegjort for at Bergen kommune har samarbeidet med Statsbygg og Stor-Bergen om en del av utredningen for å dra nytte av arbeid som allerede var utført i området, og at Stor-Bergen ikke har hatt noen framtreddende eller avgjørende rolle i saken.

Kommunerevisjonen finner at Stor-Bergen har hatt en viktig rolle i planleggingsarbeidet av prosjektet allerede fra våren 2003. Det var boligbyggelaget som i mars 2003 tok initiativ til å endre lokaliseringen av svømmeanlegget med separat stupebasseng fra Nygårdstangen til Nymark. Stor-Bergen foreslo også et samarbeid med Høyskolen i Bergen og Statsbygg om svømmeanlegget og at tomten på Nygårdstangen ble solgt for å bidra til finansieringen av svømmeanlegget. Stor-Bergen fikk utarbeidet situasjonskart og illustrasjonstegning over Nymarksområdet med inntegnet svømmeanlegg med stup i tilknytning til Haukelandshallen. Begge deler er vedlagt byrådsaken som vedlegg 9 og 10, men det framgår ikke at de er laget i regi av Stor-Bergen.

¹¹⁵ I faktakapittelet har vi ikke gjengitt henvendelser fra private trenings- og helseinstitusjoner. Vi har ikke funnet noe skriftlig korrespondanse mellom Bergen kommune og Olympiatoppen

Stor-Bergen fikk utarbeidet illustrasjonstegninger av svømmeanlegg på Nymark i februar 2004, dette var samtidig som BBE fikk utarbeidet illustrasjonstegninger av svømmeanlegg på Nygårdstangen. Sommeren 2004 bestilte Stor-Bergen en analyse av grunnforholdene på Nymark og Nygårdstangen etter avtale med BBE og byrådsavdeling for oppvekst. BBE fikk på samme tid utarbeidet et anslag over hvor mye salg av tomten på Nygårdstangen kunne tenkes å innbringe.

Kommunerevisjonen finner at Stor-Bergen har jobbet parallelt med Bergen kommune og i samarbeid med Bergen kommune om å realisere et svømmeanlegg på Nymark siden mars 2003. Vi har funnet en del dokumenter om dette samarbeidet tilgjengelig i kommunens elektroniske arkivsystem, og gjennom formell og uformell korrespondanse samlet i en saksmappe ved idrettsavdelingen. En del opplysninger er også innsamlet gjennom samtaler, e-post og korrespondanse med ansatte i Stor-Bergen og BBE. Byrådet har videre omtalt Stor-Bergen som en aktuell samarbeidspartner både i byrådsak 76-04 som ble behandlet av bystyret i april og i byrådsak 192-04 som ble behandlet av bystyret i september, men har etter vår oppfatning ikke redegjort for hvor omfattende samarbeidet synes å ha vært.

Etter kommunerevisjonens vurdering kan det synes noe merkelig at en utenforstående aktør som Stor-Bergen involverer seg så direkte og får utarbeidet egne løsninger i forhold til lokaliseringen av svømmeanlegget. Nå har riktignok private aktører vært involvert i planene om svømmeanlegg fra dag én, men på bakgrunn av de signaler som kom fram under bystyrets behandling av saken 13.09.04, burde initiativet og bidraget fra Stor-Bergen blitt omtalt mer åpent i selve saksutredningen for å unngå spekulasjoner om Stor-Bergens rolle i prosjektet.

Etter våre opplysninger er ikke SB lenger involvert i prosjektet.¹¹⁶

3.4.3 Finansiering

Under dette punktet i saksutredningen legges følgende til grunn:

¹¹⁶ Informasjon framkommet gjennom intervju

”Kostnadsberegninger utført av Asplan Viak Sør i juni 2003 basert på romprogrammet viser et investeringsbehov i størrelsesorden kr. 250 mill. inklusiv mva, eksklusiv tomteverdi.”

Dette kostnadsoverslaget synes å bli lagt til grunn for begge alternativene i saken, selv om det kostnadsoverslaget på 242 millioner kroner som Asplan Viak utarbeidet i juni 2003 var gjort med utgangspunkt i Nygårdstangen som lokaliseringssted. Det framkommer ikke av saksutredningen at Asplan Viak den gangen anslå en usikkerhet i prosjektet. Asplan Viak mente at det kunne forventes et påslag på 25 % eller eventuelt en besparelse på 15 %. En påplussing på 25 % vil utgjøre i overkant av 60 millioner kroner. Etter vår vurdering burde det ha vært redegjort for dette i saksutredningen i byrådsak 192-04.

Videre redegjøres det for finansieringsløsningene for de to alternativene gjennom omtale av følgende tema: Salg av Sentralbadet, Avsatte midler, Hordaland fylkeskommune, Kirke- og kulturdepartementet, Høyskolen i Bergen og Statsbygg, Salg av tomt på Nygårdstangen, Bønes svømmehall- mulig omdisponering.

Byrådsavdeling for oppvekst gjengir under hvert av disse temaene utdrag fra intern korrespondanse og brev fra aktuelle bidragsytere som omhandler finansieringen av et 50 m-svømmeanlegg med stup. Finansieringsløsningene er deretter skissert opp i følgende tabell:

	Nygårdstangen	Nymark
Salg av Sentralbadet	40 mill	40 mill
Hordaland fylkeskommune	10 mill	10 mill
Kirke- og kulturdepartementet	30 mill	30 mill
Salg av BKK aksjer	15 mill	15 mill
Statsbygg/Høyskolen i Bergen	0 mill	50 mill
Salg av tomt Nygårdstangen 1)	0 mill	70 mill
Omdisponering Bønes svømmehall	30 mill	30 mill
Sum	125 mill	245 mill

1) Tomtekostnader for Nygårdstangen (F6) slik det fremgår i notat av 16/7-04 fra BBE verdsatt til 30 mill. På Nymark er det planlagt å bygge svømmeanlegget på eksisterende fotballbane. Tomtekostnader anslås da å være opparbeidelse av ny grusbane som har en kostnad av ca 6 mill.

Kommunerevisjonen har følgende kommentarer til tabellen:

- Når det gjelder antatt pris ved *Salg av sentralbadet* bygger denne på takst utført av takstmann 07. mars 2003. Hvorvidt Bergen kommune vil kunne oppnå denne prisen vil imidlertid først vise seg når et salg eventuelt blir aktuelt.
- Når det gjelder tilskudd fra *Hordaland Fylkeskommune* bygger dette på opplysninger gitt i brev 6. august 2004.
- Når det gjelder tilskudd fra *Kirke- og kulturdepartementet* bygger dette på opplysninger gitt i brev 22. april 2004. Den endelige vurderingen av tilskuddet blir utført i forbindelse med forhåndsgodkjenning av prosjektet.
- Når det gjelder *Salg av BKK aksjer* så viser byrådet med dette til vedtak i bystyresak 298-02. *Bergen kommunes budsjett 2003. Økonomiplan 2003-2006*. I investeringsbudsjett 2003-2006 vises det til innstillingen i byrådsak 140-02 om disponering av midler fra BKK- oppgjøret der det blant annet ble lagt føringer for at midlene skal dekke 15 millioner kroner til 50 m basseng og 1,3 millioner kroner til Menneskerettighetenes hus.
- Når det gjelder midler fra *Statsbygg/Høyskolen i Bergen* så bygger dette på opplysninger gitt i brev 6. august 2004 og i senere intensjonsavtale mellom Bergen kommune, Statsbygg og Høyskolen i Bergen
- Når det gjelder *Salg av tomt Nygårdstangen* så viser byrådet med dette til notat fra BBE 16. juli 2004. Hvorvidt Bergen kommune vil kunne oppnå denne prisen vil imidlertid først vise seg når et salg eventuelt blir aktuelt.
- Når det gjelder *Omdisponering av Bønes svømmehall* gjør byrådsavdeling for oppvekst rede for at det ikke var avsatt investeringsmidler til Bønes svømmehall i økonomiplanen 2002-2005, men la samtidig inn en forventning om at dette skulle gjøres i økonomiplanen 2005-2008. 30 millioner kroner etter omdisponering fra Bønes svømmehall blir imidlertid tatt med som en del av finansieringsløsningene i tabellen. Vi finner det betenkelig at byrådsavdelingen for oppvekst fant å legge disse midlene inn i finansieringsløsningen til tross for at midlene ikke var lagt inn i budsjettet for 2004, og budsjettet for 2005 ennå ikke var vedtatt. Kommunerevisjonen viser i denne sammenheng til det som framkommer i en e-post fra byrådsavdelingen for finans, kultur og næring til byrådsavdelingen for oppvekst 31. august 2004. Det ble der stilt spørsmål med fordelingen av investeringskostnadene hvert år med fokus på det som er

omtalt i saksutredningen i byrådsak 192-04 Bønnes svømmehall- mulig omdisponering. Byrådsavdelingen for finans, kultur og næring opplyser til kommunerevisjonen at det ikke ble avsatt midler til Bønnes svømmehall i vedtatt investeringsbudsjett. Midlene som eventuelt kunne omdisponeres eksisterer altså ikke. Byrådsaken ble skrevet 13.08.04, ble behandlet av byrådet 23.08.04, og skulle komite- behandles 02.09.04. Kommunerevisjonen finner det betenkelig at byrådsavdelingen for finans, kultur og næring ikke fant å kommentere saken i sin uttalelse til saksutredningen 11.08.04.

I etterkant av tabellen som inneholder de to finansieringsløsningene blir det redegjort for at tallene i oppstillingen har i seg noe usikkerhet på dette stadiet i prosessen, men at tallene vurderes å være realistiske. Det står videre at alternativet på Nymark ansees med videre forhandlinger å kunne være fullfinansiert. Alternativet på Nygårdstangen mangler fortsatt kr. 125 mill.

Kommunerevisjonen finner at byrådet med dette gjør bystyret oppmerksom på eventuelle svakheter og ufullstendigheter i saksforelegget, slik at bystyret kan ta hensyn til dette. Byrådets signaler til bystyret er imidlertid tvetydige siden byrådet samtidig konkluderer med at tallene i oppstillingen vurderes å være realistiske. På bakgrunn av de opplysninger vi har innhentet og presentert overfor synes det å være helt klart at tallene har i seg noe usikkerhet. Usikkerheten er så pass stor at det kan stilles spørsmål med realismen i de finansieringsforslagene som ble presentert.

Det står i saksutredningen at det forutsettes at årlige driftsutgifter ved det nye svømmeanlegget vil ligge på samme nivå som Sentralbadet, det vil si 6,3 millioner kroner. Vår saksgjennomgang viser at BBE først 27.09.04, det vil si 14 dager etter at bystyret hadde behandlet saken, gjennom et notat til byrådsavdeling for oppvekst gjorde oppmerksom på at driftsutgiftene til et 50 m-basseng med stup forventes å dobles i forhold til driftsutgiftene på Sentralbadet. Den forutsetningen om nivået på driftsutgiftene som framgår av saken, framstår dermed som direkte feil 14 dager senere. Slik kommunerevisjonen ser det, burde spørsmålet om nivået på de framtidige driftsutgiftene ved et nytt svømmeanlegg ha vært utredet bedre før saken ble lagt fram for bystyret.

3.4.4 Andre forhold

Under punktet *andre forhold* i saksutredningen blir det redegjort for følgende temaområder: reguleringsstatus, bonitering, trafikkforhold, generelt om Nygårdstangen, generelt om Nymark og byggeplaner.

Under temaet reguleringsstatus i saksutredningen framkommer det at byrådsavdeling for oppvekst beregner å bruke en behandlingstid på 1 ½ år, og at prosessen kan gå parallelt med prosjekteringsarbeidet for svømmeanlegget. Byggearbeidene kan da startes opp primo 2006 med ferdigstilling 2007. Kommunerevisjonens saksgjennomgang viser at BBE i et notat til byrådsavdeling for oppvekst datert 27.09.04 uttrykker skepsis til den tidsrammen som er satt i byrådsak 192-04, og som ble vedtatt av bystyret to uker tidligere. Etter kommunerevisjonens vurdering er dette et nytt eksempel på at informasjon framsatt i saken, kort tid etter viser seg ikke å holde. Vår vurdering er at opplysningen om behandlingstid enkelt kunne ha vært sjekket ut nærmere før den ble framsatt i saksutredningen.

Under temaet bonitering i saksutredningen blir det referert til konklusjonene i rapporten Mulitconsult utarbeidet for Bergen kommune via SB 23.07.04. Rapporten er vedlagt byrådsaken som vedlegg 6. Det framkommer av rapporten at den er sendt til Stor-Bergen med kopi til Bergen kommune. Etter kommunerevisjonens oppfatning burde den spesielle bestillingsmåten ha vært omtalt i saken med begrunnelse for hvorfor denne fremgangsmåten ble valgt.

Under temaet trafikkforhold i saksutredningen blir det vist til en trafikkanalyse som ligger som vedlegg 7 til byrådsaken. Det fremkommer ikke av saksutredningen eller rapporten hvem som har utarbeidet denne, og hvem som er oppdragsgiver. Etter våre opplysninger utarbeidet Norconsult analysen på oppdrag fra Stor-Bergen våren 2004. Bakgrunnen for dette var de store parkeringsproblemene i Nymark-området og den daglige fremmedparkeringen rundt Brann Stadion. Både bakgrunnen for trafikkanalysen og hvem som utarbeidet denne burde etter vår oppfatning ha vært nevnt i byrådsaken.

3.4.5 Vurderinger

Under dette siste punktet i saksutredningen blir de to lokaliseringalternativene satt opp mot hverandre i en tabell der fordeler og ulemper med begge alternativer blir skissert. Det blir videre redegjort for at begge steder framstår som gode tomtevalg, men på grunn av kommunens økonomiske situasjon bør finansieringsmulighetene vektlegges for valg av tomt.

I siste avsnitt blir det påpekt at det er mest realistisk å få en fullfinansiering av anlegget ved å lokalisere anlegget på Nymark, og at det må avgjøres i saken før 01.10.04 for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesporten og ekstraordinære spillemidler. Kommunerevisjonen vil her henvisse til brevet fra Kultur- og kirkedepartementet til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett 27.03.03 der det framkommer at betegnelsen hovedanlegg ikke blir brukt som kategori, og at det ikke er knyttet egen tilskuddssats til slike store svømmeanlegg. I følge opplysninger fra BBE gitt i en e-post til Bergen kommunerevisjon 04.10.04 er benevnelsen hovedanlegg erstattet av riksanlegg/konkurranselanlegg. Etter våre vurderinger burde anlegget på bakgrunn av dette ha blitt omtalt som riksanlegg eller konkurranseanlegg. Vi finner videre at den tidsfristen som er presentert i saken har satt både byrådet og bystyret under press i saken.

3.5 Behandlingen i bystyret

Ifølge kommunelovens § 34-1 kan folkevalgt organ med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak på sakslisten. Det er altså bystyret selv som avgjør om saken som er satt på sakslisten er tilstrekkelig utredet til å avgjøres i det aktuelle møtet. Bystyret har mulighet til å utsette saker på sakslisten og be om å få saken tilbake på nytt i senere møte.¹¹⁷

I dette tilfellet har bystyret tatt opp saken til behandling i møtet for deretter å fatte vedtak om endret lokalisering av anlegget. Dette kan tolkes dit hen at bystyret har funnet saken forsvarlig utredet. Bystyret vedtok imidlertid i samme sak å be byrådet om å redegjøre for hva som ble gjort fra bystyrets vedtak 26. april samme år for å realisere et anlegg på Nygårdstangen, og ba kommunerevisjonen om å foreta en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset. Bystyret gir gjennom sitt vedtak i sak 216-04 tvetydige signaler med hensyn til om bystyret mente saken var forsvarlig utredet av byrådet.

¹¹⁷ Jf. Overå og Bernt s. 326

I møtet ble det framsatt følgende ankepunkter mot saksutredningen:

- *Selvstendige og ikke-kommunale aktører har siden starten av 2003 arbeidet parallelt med Bergen kommune i denne saken. SV kan ikke se at Bergen bystyre på noe tidspunkt har vært orientert om disse prosessene, heller ikke i de forelagte sakspapirer.*
- *Vi kan på ingen måte se at det er brukt utredningskapasitet, arbeid eller kreativitet for å la bystyret få seg forelagt Nygårdstangen som et fullgodt alternativ. Det er det derimot når det gjelder Nymarks- alternativet, som tilsynelatende er godt utredet.*
- *Utredningen tar ikke hensyn til at dette er et etablert bomiljø, og at beboerne ikke er informert eller tatt med på råd i noen del av planprosessen.*

Følgende anmodning ble vedtatt av bystyret:

”I en eventuell forvaltningsrevisjon av behandlingen av saken om svømmeanlegg med stup, må også inngå alle løfter som er gitt til høgskolen i Bergen, for eksempel eventuelle løfter om bruk av Haukelandshallen.”

I forbindelse med ankepunktene mot saksframstillingen i bystyremøtet 13.09.04 finner kommunerevisjonen at:

Bystyret ga i møte 26.04.04 byrådet fullmakt til å utarbeide alternativ til Nygårdstangen gjennom vedtak i byrådsak 76-04. Byrådet har gjort dette gjennom byrådsak 192-04. Byrådsavdelingen for oppvekst har i samme sak utredet Nygårdstangen-alternativet som i tillegg er grundig utredet gjennom en rekke saksutredninger over flere år. Kommunerevisjonen finner på bakgrunn av dette at Nygårdstangen-alternativet ikke i mindre grad er utredet enn Nymark-alternativet. Det kan derfor ikke sies at framstillingen av de to alternativene ikke er likeverdige.

Det ble i bystyremøtet 26.04.04 framsatt en merknad til vedtak i bystyresak 108-04 der det ble pekt på at utviklingen av Nymarksbanene må skje i samarbeid med beboere, idrettslag og foreninger i nærmiljøet, og at miljøbelastningen i form av trafikkstøy og forurensing ble søkt redusert. Til byrådsak 192-04 er det vedlagt en trafikkanalyse som er utført i regi av Stor-Bergen, og konklusjonen i denne er referert i byrådsak 192-04 under punktet Trafikkforhold. Det blir i trafikkanalysen foreslått at det bygges ny atkomstvei fra Inndalsveien for å fordele trafikken til/fra Nymarksområdet for slik å bidra til et bedre bomiljø. Det blir også foreslått at det bygges et nytt parkeringsanlegg for å oppnå vesentlige forbedringer av de trafikale problemer i området. Kommunerevisjonen vil her bemerke at en endring av infrastrukturen krever både planlegging og investeringer. Hvordan dette skal løses er ikke omtalt i trafikkanalysen, heller ikke anslagsvis kostnad.

Forholdet til nabolaget er ikke omtalt spesielt i byrådsaken. Kommunerevisjonen har heller ikke funnet noen dokumentasjon på at nabolaget har vært trukket inn i prosessen før byrådsak 192-04 ble skrevet. Stor-Bergen sitt forslag om å etablere et 50 m svømmeanlegg på Nymark ble presentert gjennom lokalmedia både i februar og mars 2004. Nabolaget formidlet sine synspunkter på forslaget gjennom Bergens Tidende flere ganger i løpet av 2004, men først etter at saken ble behandlet av byrådet 23.08.04 synes det som om disse synspunktene ble formidlet skriftlig fra velforeningene i form av brev til Bergen kommune. Den 03.09.04 sendte byråd for oppvekst invitasjon til et orienteringsmøte til velforeningene i området. Møtet ble holdt den 09.09.04. Naboenes interesser synes på bakgrunn av dette å ikke være godt nok ivaretatt i prosessen. På den annen side ville nabolaget i henhold til plan og bygningslovens bestemmelser fått rett til å uttale seg på et senere tidspunkt i forbindelse med nabovarsling i en eventuell plan- eller byggeprosess. Det er mulig at byrådet derfor ikke fant det hensiktsmessig å ta nærmiljøet med i prosessen før en endelig lokalisering av svømmeanlegget var vedtatt av bystyret.

Bystyret ga byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av svømmeanlegg med stup gjennom vedtak i bystyresak 108-04, 26.04.04. Byrådet gir en redegjørelse for den dialogen de har hatt med aktuelle samarbeidspartnere under punkt 2 i byrådsak 192-04. Byrådet har i saksutredningen referert innholdet i brev fra sine samarbeidspartnere med unntak av Stor-Bergen. Brev fra Stor-Bergen

til byrådsavdelingen for oppvekst og idrettsavdelingen er heller ikke vedlagt saken. Det framkommer ikke i saksutredningen eller i vedleggene at det er Stor-Bergen som har fått utarbeidet vedlagte illustrasjonstegninger, kartutsnitt og trafikkanalyse. Det framkommer heller ikke i selve saksutredningen at byrådsavdelingen for oppvekst har bedt Stor-Bergen bestille en grunnundersøkelse og sende regningen til byrådsavdelingen i ettertid. Etter vår oppfatning er det derfor ikke redegjort for hvor omfattende samarbeidet med Stor-Bergen synes å ha vært. Kommunerevisjonen finner at opposisjonen synes å ha rett i den påstanden de fremmet i bystyremøtet 13.09.04 om at selvstendige og sterke ikke-kommunale aktører siden starten av 2003 har arbeidet parallelt med Bergen kommune i denne saken. Det kan også se ut for at byrådet ikke har orientert et samlet bystyre om omfanget av dette samarbeidet, heller ikke gjennom byrådsak 192-04. Den informasjon bystyret synes å ha fått, er gjennom oppslag i lokalaviser våren og sommeren 2004. I tillegg har byrådet formidlet en del informasjon om samarbeidet med Stor-Bergen til SV på bakgrunn av skriftlige spørsmål fra dette partiet i slutten av august 2004.

Kommunerevisjonen vil ikke kunne uttale seg om selve samarbeidet mellom Stor-Bergen og Bergen kommune. Vi stiller oss imidlertid skeptisk til at beslutningstakerne ikke synes å ha fått all informasjon om samarbeidet. Mangelfull informasjon om et samarbeid mellom offentlig og privat sektor kan føre til spekulasjoner om uheldige bindinger selv om intensjonene med samarbeidet og utfallet av dette kan ha vært gode. Dette kan være til skade for omdømmet til både offentlige og private aktører.

Når det gjelder anmodningen som ble vedtatt av bystyret i møtet 13.09.04 finner kommunerevisjonen intet i sin dokumentgjennomgang som viser at det ble gitt løfter til Høyskolen i Bergen før byrådsak 192-04 ble skrevet 13.08.04. Sambruk av kommunens idrettsfasiliteter på Nymark er omtalt i den intensjonsavtalen som byråden for oppvekst, Statsbygg og Høyskolen i Bergen signerte i slutten av september og første halvdel av oktober 2004.

3.6 Andre kommentarer til saksutredningen

Kommunerevisjonen finner ikke i saksutredningen at det er blitt redegjort for praktiseringen av sentrale bestemmelser som omhandler momskompensasjon i tilknytning til utleie av

kommunal eiendom. Gjeldende *Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.* vedtatt av Stortinget 12.12.03 og iverksatt fra 01.01.04.

Det fremgår av lovens § 4 Begrensninger at;

Kompensasjon ytes bare i den utstrekning anskaffelsen skjer til bruk i den kompensasjonsberettigede virksomheten.

og at det ytes ikke kompensasjon:

3. For merverdiavgift på anskaffelser til bygg, anlegg eller annen fast eiendom for salg eller utleie.

Det fremgår av saksutredningen i byrådsak 192-04 at prosjektet planlegges delfinansiert av Høyskolen i Bergen i form av investering eller langsiktig bindene leieavtale i størrelsesorden 40-50 mill. kroner.

Når kommunen mottar kompensasjon for merverdiavgift gir dette en inntekt i kommunens driftsregnskap uavhengig av om kompensasjonen gjelder drifts- eller investeringsutgifter. Denne driftsinntekten disponeres av bystyret som andre ordinære driftsinntekter og kan bl.a. brukes som driftsfinansiering av investeringsprosjekter. Valg av finansieringsmodell, kfr byrådsak 192-04, vil imidlertid påvirke mulighetene for kompensasjon. Dette har sammenheng med at det kun gis kompensasjon for anskaffelser til bruk i kommunens virksomhet og at utgifter til utleiebygg faller utenfor ordningen. Det er ikke redegjort for dette forholdet i byrådsaken, noe vi anser som en mangel ved saksutredningen.

3.7 Kommunerevisjonens konklusjoner

Saken om 50 m-svømmeanlegg med stup er en svært kompleks sak, og etter vår oppfatning må det ha vært krevende å skrive saksutredningen i byrådsak 192-04. Selv om saksutredningen er omfattende finner vi imidlertid at viktige opplysninger mangler i saken. Det kan derfor hevdes at byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 ikke var utredet i henhold til

kommunelovens krav. Etter våre vurderinger kan disse forholdene ha resultert i at bystyret i denne saken fattet vedtak på mangelfullt grunnlag. Vi begrunner dette på følgende måte:

I saksutredningen til byrådsak 192-04 blir det ikke redegjort for den usikkerheten som er knyttet til det kostnadsoverslaget som ble lagt til grunn for de to lokaliseringalternativene. Asplan Viak foretok i juni 2003 et kostnadsoverslag for et 50 m-svømmeanlegg med separat stup på Nygårdstangen, og konkluderte med en totalsum på 242 millioner kroner.¹¹⁸ Asplan Viak redegjorde for at det var usikkerhet knyttet til dette overslaget, og at de totale kostnadene derfor kunne tenkes å øke med 25 %, eventuelt minke med 15 %. Etter våre vurderinger er det betenkelig at byrådet ikke har opplyst om denne usikkerheten i saksutredningen. En eventuell påplussing på 25 % vil i denne sammenheng utgjøre i overkant av 60 millioner kroner.

Byrådsavdelingen for oppvekst opplyser i saksutredningen til byrådsak 192-04 at det er knyttet noe usikkerhet til tallene i de finansieringsløsningene som presenteres. Det står imidlertid videre at tallene vurderes å være realistiske. Kommentaren kan derfor ikke anses som en klar oppfordring til bystyret om å utsette saken med tanke på en grundigere saksutredning. Etter kommunerevisjonens oppfatning ga byrådet med dette tvetydige signaler ved at det både ble gjort oppmerksom på at det var knyttet en del usikkerhet til tallene samtidig som tallene ble antatt å være realistiske. Etter våre vurderinger synes det å være helt klart at tallene har i seg usikkerhet. Vi finner at dette særlig gjelder omdisponeringen av 30 millioner kroner fra Bønes svømmehall som inngår i finansieringsforslagene. Disse midlene var ikke avsatt i budsjett for 2004/økonomiplan 2002-2005. Med bakgrunn i dette mener vi at usikkerheten var så pass stor da saksutredningen ble skrevet at det kan stilles spørsmål ved realismen i finansieringsforslagene.

Kommunerevisjonen finner det uheldig at viktige innspill knyttet til finansieringen av svømmeanlegget, driftsutgifter og tidsrammen for prosjektet ble formidlet til byrådsavdelingen for oppvekst fra andre fagavdelinger først etter at saksutredningen var ferdig utarbeidet 13.08.04. Dette har blant annet resultert i at fremlagt estimat for årlige

¹¹⁸ I saksutredningen til byrådsak 192-04 er denne summen gitt et påslag på 8 millioner til 250 millioner kroner

driftsutgifter for svømmeanlegget synes å være satt for lavt, og fremlagt tidsramme synes å være altfor optimistisk. Etter våre vurderinger burde denne type innspill ha vært formidlet til byrådsavdelingen for oppvekst før byrådsak 192-04 var ferdig utredet. Årsaken til at dette ikke er gjort synes å skyldes mangelfulle rutiner med hensyn til å innhente uttalelser til utkastet til saksutredning fra aktuelle fagenheter. Tidspresset i saken kan også ha virket inn.

Bystyret fant det ikke aktuelt å utsette saken, men fattet vedtak om en endret lokalisering av 50 m-svømmeanlegg med stup i sitt møte 13.09.04. Saksutredningen i byrådsak 192-04/bystyresak 216-04 ble lagt til grunn for vedtaket. Bystyret bestilte samtidig en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen. Bystyret ba også byrådet redegjøre for hva som var gjort for å realisere et anlegg på Nygårdstangen jf. bystyrets vedtak 26.04.04. Etter våre vurderinger ga bystyret med dette uttrykk for usikkerhet i forhold til om alle sider med saken var tilstrekkelig belyst. Bystyret kunne etter kommunerevisjonens vurderinger i dette tilfellet ha vedtatt å utsette saken. Årsaken til at dette ikke ble gjort er etter vår oppfatning at bystyret var satt under tidspress. Tidspresset synes dermed både å ha hatt konsekvenser for saksutredningen i byrådsak 192-04, og for at bystyret valgte å behandle saken i møte 13.09.04.

Hvorvidt bystyret ville ha fattet et annet vedtak i saken dersom de opplysningene vi har pekt på hadde vært tatt med i saksutredningen, er det opp til bystyret å vurdere. Sett i forhold til at bystyret ett år etterpå vedtok enda en ny lokalisering av 50 m-svømmeanlegg med stup, synes dette spørsmålet i dag ikke å være så aktuelt. Vi vil likevel argumentere for at det som framkommer i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er viktig å ta med seg i den prosessen som gjenstår for å realisere et 50 m-svømmeanlegg med stup i Bergen. Etter våre vurderinger har gjennomgangen av sakskomplekset reist viktige spørsmål omkring finansieringen og planleggingen av prosjektet. Hvorvidt den usikkerheten vi har pekt på også kan tenkes å få konsekvenser for det videre arbeidet for å realisere anlegget er det opp til bystyret å vurdere.

3.8 Kommunerevisjonens anbefalinger

Kommunerevisjonen anbefaler byrådet å utrede saker som skal fremlegges for bystyret i samsvar med kommunelovens bestemmelser. Det er viktig at sakene utredes slik at de bidrar til å skape tillit. Kommunerevisjonen understreker viktigheten av at det er åpenhet om ethvert

samarbeid mellom Bergen kommune og privat sektor. Dette for å forhindre at det oppstår spekulasjoner som kan skade omdømmet til offentlige og private aktører. Byrådet oppfordres til å gjennomgå sine rutiner for å sikre at relevant informasjon ikke blir utelatt i senere saker. Byrådet bør i denne sammenheng sørger for at aktuelle fagetater får utkast til saksutredning til uttale i rimelig tid før saken skal ferdigstilles. Vi oppfordrer aktuelle fagavdelinger om å sette seg grundig inn i det utkastet som de blir bedt om å vurdere innholdet i. Dette er særlig aktuelt i saker som har store økonomiske konsekvenser for kommunen.

REFERANSELISTE

INTERNE KILDER

Korrespondanse

Bksak 200027210-30 (09.05.01) Brev med diverse vedlegg til Byrådsavdeling for kultur, idrett og skole fra Byrådsavdeling for tekniske tjenester v/Ove Foldnes: *Oppføring av 50-meters svømmeanlegg m/stupeanlegg i tilknytning til badeland på Nygårdstangen.*

Bksak 200026722-104 (21.06.02) Brev med vedlegg til Bergensia Badeland fra Bergen Bygg og Eiendom: *Nygårdstangen. Tomt F6*

Bksak 200027210-55 (03.09.02) Byråds sak 172-02, innstilling til bystyret fra byrådet fra byrådsleder Anne-Grete S. Erichsen: *Bergensia Badeland og 50-meters svømmeanlegg med stupemuligheter - status pr 01.09.02- videre framdrift.*

Bksak 200027210-56 (09.09.02) Brev til Bergen Bygg og Eiendom KF fra kommunaldirektør Ove Foldnes: *Sentralbadet – utarbeiding av reguleringsplan for økt byggehøyde.*

Bksak 200027210-59 (28.10.02) Brev til Bergen Bygg og Eiendom KF fra kommunaldirektør Ove Foldnes: *Utvidelse av Sentralbadet til 50-meters svømmeanlegg med stupemuligheter.*

Bksak 200027210-61 (11.11.02) Notat til gruppelederne i bystyret fra byråd Arild Johnsen: *Vedr. Bergensia Badeland og 50-meters svømmeanlegg (svar på spørsmål fra bystyret).*

Bksak 200027210-62 (28.11.02) Brev til Bergen kommune v/kommuneadvokat Helge Strand fra advokatfirmaet Rasmussen & Broch v/Rasmus Broch: *Vedr. Bergensia Badeland AS – Bergen kommune. Erstatningskrav vedr. tomt F4.*

Bksak 200027210-63 (28.11.02) Brev til Bergen kommune v/kommuneadvokat Helge Strand fra advokatfirmaet Rasmussen & Broch v/Rasmus Broch: *Vedr. badelandprosjektet Nygårdstangen.*

Bksak 200180214-28 (02.12.02) Notat til byrådsavdeling for miljø, miljøutvikling og tekniske tjenester fra kommuneadvokaten: *Bergensia Badeland AS- Bergen kommune.*

Bksak 200027210-64 (05.12.02) Intern korrespondanse til bystyrets kontor fra byråd for miljø, byutvikling og tekniske tjenester v/Nils A. Johnsen: *Bystyresak 227-02: Bergensia Badeland og 50-meters svømmeanlegg med stupemuligheter – status pr. 01.09.02 – videre framdrift. Tilleggsinformasjon.*

Bksak 200180214-29 (19.02.03) Brev til advokat Rasmus Broch fra kommuneadvokat Helge Strand: *Bergensia Badeland AS – Bergen kommune.*

Bksak 200012603-31 (05.03.03) Brev til det kongelige kultur- og kyrkjedepartement v/avd.dir. Ole Fredriksen fra byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett v/direktør for idrett Nils k. Grimstveit: *Stønad av spillemidler til hodeanlegg for svømming i Bergen.*

Bksak 200012603-33 (03.04.03) Brev til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett fra det kongelige kultur- og kyrkjedepartement: *Stønad fra spillemidler til svømmeanlegg i Bergen.*

Bksak 20000039x-24 (10.03.03) Brev fra murmester Rolf Botnen AS til Bergen Bygg og Eiendom KF: *Sentralbadet gnr. 164, bnr. 983 i Bergen. Teatergaten 37. 5010 Bergen (takst Sentralbadet)*

Bksak 200012603-35 (22.04.03) Brev til byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett v/byråd Ruth Grung fra Norges svømmeforbund v/visepresident Per Rune Eknes: *Ingen tittel (tilbud om å hjelpe til med å få gjennomført et hovedanlegg for svømmeidretten i Bergen)*

Bksak 20012603-43 (09.06.03) Intern korrespondanse til bystyrets kontor fra byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett v/Ruth Grung: *Skrifflig spørsmål fra repr. Tom Skauge (SV) til KFSNs møte 04.06.03 vedr. tilbakemelding fra byråd om 50-meters bassenget.*

Bksak 200012603-50 (22.06.03) Notat til Idrettsavdelingen fra Asplan Viak: *50-meters svømmeanlegg + stupeanlegg på Nygårdstangen. Program-, tomt- og kostnadsvurdering juni 2003*

Bksak 200012603-44 (12.09.03), andre side i ”scannet” dokumentet. Brev til Norges Svømmeforbund fra Hordaland idrettskrets, Hordaland svømmekrets og Idrettstrådet i Bergen: *Orientering vedr. hovedanlegg i Bergen for svømmeidrettene.* Brevet er datert 04.07.03

Bksak 200012603-47 (30.09.03) Intern korrespondanse til bystyrets kontor fra byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett v/byråd Anne Gine Hestetun: *Muntlig spørsmål og anmodning fra repr. Frank Mikkelsen (A) i KKIO 24.09.03 vedr. 50 meters svømmeanlegg Nygårdstangen.*

Bksak 2000390003-103 (02.12.03) Intern korrespondanse til byrådsavdeling for oppvekst fra bystyrets kontor: *Anmodning fra repr. Frank Mikkelsen (A) i bystyret 24.01.03 ifm muntlig spørsmål vedr. 50-meters svømmeanlegg.*

Bksak 200400095-2 (16.03.04) Brev til kirke og kulturdepartement v/eks. sjef Paul Glomaker fra byråd for oppvekst Hans-Carl Tveit: *Romprogram for 50m svømmeanlegg med stup og søknad om ekstraordinær tildeling av spillemidler.*

Bksak 200400095-3 (18.03.04) Byrådsak 76-04 til byrådet fra byrådsleder Monica Meland: *Statusrapport vedr. 50-meter svømmeanlegg med stup i Bergen.*

Bksak 200400095-4 Reg. skjema vedlagt byrådsak: *Statusrapport vedr 50-meter svømmeanlegg med stup i Bergen.*

Bksak 200400095-6 (14.04.04) Møtereferat fra Statsbygg v/Einar Skarsbø: *Møte vedr. sambruk av idrettsanlegg på Nymark.*

Bksak 200400095-8 (15.04.04) Brev til komite for oppvekst ved leder Oddny Miljeteig fra Hordaland Svømmekrets: *Spørsmål om deputasjon*

Bksak 200400095-11 (26.04.04) Vedtaksskriv: *Statusrapport vedr. 50-meters svømmeanlegg med stup i Bergen.*

Bksak 200400095-12 (22.04.04) Brev til byrådsavdeling for oppvekst fra kultur- og kirkedepartement v/eksp. Sjef Paul Glomsaker: *Ekstraordinært tilskudd fra spillemidler til nytt 50-meters svømmeanlegg i Bergen.*

Bksak 200400095-15 (29.06.04) Brev til byrådsavdeling for oppvekst fra UiB v/eiendomsinspektør Martha Knapskog Skauge: *Forespørsel om samordning mellom Bergen kommune og UiB om bygging og bruk av svømmebasseng.*

Bksak 200026722-153 (16.07.04) Notat til byrådsavdeling for oppvekst fra Bergen Bygg og Eiendom KF v/direktør Dagfinn Øvrebotten: *Nygårdstangen, tomt F6, salgsverdi.*

Bksak 200111175-46 (02.06.04) Fax m/brev og org.kart til byråd for byutvikling v/Lisbeth Iversen fra Stor Bergen Boligbyggerlag: *Nymark/Brann stadion, oppfølging av møte.*

Bksak 200400095-19/23 (06.08.04) Brev til byrådsavdeling for oppvekst fra Hordaland fylkeskommune v/Paul M. Nilsen: *Symjehall med 50-meters symjebasseng i Bergen-førespurnad om fylkeskommunal medverknad.*

Bksak 200400095-18 (06.08.04) Brev til Bergen kommune v/seksjon for idrett fra Statsbygg v/fung. regionsdir. Audun Lien: *Høgskolen i Bergen, nybygg på Kronstad evt sambruk av kommunale idrettsfasiliteter.*

Bksak 200400095-17 (13.08.04) Byrådsak 192-04 til byrådet fra byrådsleder Monica Mæland: *50-meters svømmeanlegg med stup i Bergen (saksframlegg med saksutredning)*

Bksak 200400095-30 (01.09.04). Brev til gruppelederne i bystyret, faste medlemmer i komite for oppvekst, ordfører og varaordførere, byrådsleder og byrådene, Bergensavisen og Bergens Tidende fra Nymark Velforening: *Svømmeanlegg på Nymark?*

Bksak 200400095-31 (02.09.04) Brev til bytyregruppen SV v/Oddny Miljeteig fra byråd for oppvekst Hans-Carl Tveit: *50-meters basseng i Bergen.*

Bksak 200400095-32 (02.09.04) E-post til byråd for oppvekst Hans-Carl Tveit fra Norges svømmeforbund v/Bjørn Soleng: *Sak 40-04 hovedanlegg, vedtak (med henvisning til innstilling til byrådet, byrådsak 13.08.04).*

Bksak. 200400095-37 (09.09.04) Innspill til byrådsleder fra NCC Construction AS: *Vedr. sak 216/04 50 m svømmeanlegg med stup.*

Bksak 200400095-39 (13.09.04) Notat til bystyret fra byrådsleder Monica Mæland: *Vedr. NCC sitt innspill til sak 216-04 om 50-meters svømmeanlegg med stup.*

Bksak 200400095-47 (13.09.04) Brev til Bergen kommune v/idrettsavdelingen fra Hordaland Fotballkrets: *Svømmeanlegg på Nymarksanlegget*

Bksak 200026722-155 (27.09.04) Notat til byrådsavdeling for oppvekst fra Bergen Bygg og Eiendom KF v/Dagfinn Øvrebotten: *50-meters svømmeanlegg med stup på Nymark, prosjekteringsstart.*

Bksak 200400095-55 (18.10.04) Brev med avtale til byrådsavdeling for oppvekst fra Statsbygg v/regionsdir. Einar Skarsbø: *Statsbygg vest, undertegnet intensjonsavtale, nytt svømmeanlegg på Nymark.*

Politiske saker (for en fullstendig oversikt - se vedlegg 3)

Bystyresak 123-94 (26.09.94) *Bergen sentrum, Store Lungegårdsvannet, strandpromenade, forslag til kommunedelplan.*

Bksak. 9613754: Formannskapssak 582-96 (16.10.96) *Svar på forslag fremsatt av repr. Ole-Jørgen Johannesen (A) vedr. orientering om mulig lokalisering av brannstasjon og badeland på Nygårdstangen.*

Bksak 630766: Formannskapssak 695-96 (18.12.96) *Lokalisering av brannstasjon og badeland på Nygårdstangen*

Bksak 9606552: Bystyresak 148-98 (25.05.98) *50-meters svømmeanlegg, valg av utbygger.*

Bksak 9702218: Bystyresak 212-98 (31.08.98) *Bergen sentrum, gnr. 164 og gnr. 166, Nygårdstangen. Forslag til reguleringsplan*

Bksak 1999225216-1: Bystyresak 159-99 (21.06.99) *Reguleringsplan P. 15540000. Orientering. Miljøverndepartementets vedtak vedr, innsigelsene til planen.*

Bksak 200027210-3: Bystyresak 53-01 (26.02.01) *Avtale mellom Bergen kommune og BB A/S om tomtepris, overtakelsesvilkår, fremdrift m.m. Nygårdstangen.*

Bksak 200027210-20: Bystyresak 159-01 (07.05.01) *Bergen kommune og BB A/S, vurdering av EØS-rettslige problemstillinger i forbindelse med forslag til avtale i bystyresak 53-01.*

Bksak 200027210-55: Bystyresak 254-02 (09.12.02) *Bergensia Badeland AS og 50-meters svømmeanlegg med stupemuligheter, status pr 01.09.02 og videre fremdrift.*

Bksak 200290270-15: Bystyresak 298-02 (16.12.02) *Bergen kommunes budsjett 2003, økonomiplan 2003-2005.*

Bksak 200012603-36: Byrådsak 1241-03 (12.05.03) *50-meters svømmeanlegg med stupeanlegg, finansiering av forprosjektet.*

Bksak 200400095-3: Bystyresak 108-04 (26.04.04) og byrådsak 76-04 (24.03.04) *Statusrapport vedr. 50-meters svømmeanlegg med stup i Bergen.*

Bksak 200400095-17: Bystyresak 216-04 (13.09.04) og byrådsak 192-04 (23.08.04) *50-meters svømmeanlegg med stud i Bergen.*

Bksak 200401051-40: Bystyresak 323-04 (13.12.04): og byrådsak 216-04 *Byrådets forslag til budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008 (Innstilling I)*

Bksak 200400095-79: Bystyresak 222-05 (19.09.05): *Hovedanlegg for svømming og stup – endret lokalisering samt status fremdrift*

Bksak 200400095-83: Bystyresak 223-05 (19.09.05): *Kjøp av tomt på Kronstad til hovedanlegg for svømming og stuping – samt salg av næringstomt ved Kanalveien*

EKSTERNE KILDER

Litteratur

Overå O. og Bernt J. F. (2001) *Kommuneloven med kommentar*. 3. utg. Kommuneforlaget.
Eckhoff T. og Smith E. (1997) *Forvaltningsrett*, Universitetsforlaget
Frihagen. A (1991) *Forvaltningsrett Bind I-III*, Forlaget A Frihagen A/S
Forvaltningskomiteens innstilling O til forvaltningsloven (1966-67)

Aviser

Bergens tidende:

19.02.04: Nygårdstangen ikke realiserbar på kort sikt

20.02.04: Naboene frykter trafikkeksplasjon

25.03.04: Vil spare 50 millioner ved på bygge svømmehall på Nymark

14.04.04: Ikke flertall for Nymarksanlegg

13.09.04: Siste sjanse for Nymarks-bassenget

14.09.04: Passet til å velge Nymark

Bergensavisen

02.09.04: Betalte for svømmeplan

Dato: 13. august 2004

Byrådsak 192/04

Byrådet

50m svømmeanlegg med stup i Bergen

ELCL BIKS-6620-200400095-17

Hva saken gjelder:

Bergen bystyre behandlet i møte 26.04.04 (sak 108/04) sak om 50 m svømmeanlegg i Bergen. Følgende vedtak ble fattet:

”

1. Bystyret godkjenner utarbeidet romprogram for bygging av 50 m svømmeanlegg med stup. Det forutsettes at spesifisering for hovedanlegg er ivaretatt.
2. Bystyret fastholder Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget.
3. Byrådet har fullmakt til å utarbeide alternativ innen 1/9-2004.
4. Bystyret gir byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng, slik det fremgår av overnevnte.
5. Det forutsettes samarbeid med Hordaland svømmekrets og Idrettsrådet i Bergen.
6. Bystyret ber om at byrådet innen 1/9-2004 legger frem endelig sak om nytt 50 meters svømmeanlegg i Bergen, for å sikre at kommunen får etablert et hovedanlegg for svømming i Bergen.”

Herved fremlegges sak for å følge opp bystyrets vedtak.

Som kjent har Norges Svømmeforbund en endelig frist til 1. oktober d.å. til Kirke-og kulturdepartementet, for å prioritere Bergen som stedsvalg for etablering av et hovedanlegg for svømming. Svømmeforbundet krever i den anledning en endelig avklaring fra Bergen kommune om å etablere et slikt anlegg. Det forventes avklaring om tomt, finansiering og rask byggestart.

Bergen har fått forhåndstilsagn om kr. 30 mill. i ekstraordinære spillemidler, basert på at man oppfyller kravene om et hovedanlegg, etter Svømmeforbundets kravspesifikasjoner.

I prosessen med å finne finansielle samarbeidspartnere, har man fått et innspill om å vurdere Nymark som et lokaliseringalternativ. I denne saken er både Nygårdstangen og Nymark vurdert.

Med bakgrunn i denne vurderingen, basert på aktuelle samarbeidspartnere og finansieringsløsninger, vil byrådet anbefale at det arbeides videre med lokalisering av 50 m svømmeanlegg på Nymark. Dette forutsetter at det inngås bindende avtaler med samarbeidspartnerne.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret går inn for å etablere 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. Anlegget bygges etter de krav og spesifikasjoner som kreves for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesport.
2. Byrådet får fullmakt til å inngå nødvendige samarbeidsavtaler i sakens anledning.
3. Bystyret forutsetter at det arbeides videre med finansieringsløsninger som er skissert i denne saken, og at finansieringen innarbeides i økonomiplanen 2006-2009. Nytt svømmeanlegg forutsetter ikke økte driftskostnader.
4. Nødvendig reguleringsarbeid iverksettes umiddelbart og parallelt med prosjektering av svømmeanlegget slik at byggestart vinteren 2006 ikke forsinkes.

Monica Mæland
byrådsleder

Hans-Carl Tveit
byråd for oppvekst

Trykte vedlegg:

1. Brev fra departementet datert 22.04.04.
2. Møtereferat fra Statsbygg datert 29.03.04.
3. Notat fra BBE datert 16.07.04.
4. Brev fra Statsbygg datert 06.08.04.
5. Brev fra Hordaland fylkeskommune datert 06.08.04.
6. Grunnundersøkelse (uttrykt vedlegg til bystyret)
7. Trafikkanalyse
8. Brev fra Universitetet i Bergen datert 29.06.04
9. Situasjonsskart planlagt utbygging Nymark
10. Illustrasjonsskisse svømmeanlegg m.m. på Nymark

Saksutredning:

1. SAKENS BAKGRUNN

Med bakgrunn i idrettsmeldingene for Bergen, ble det vedtatt å etablere et 50 m svømmeanlegg. Forutsetningen har vært at dette skulle løses utenom den øvrige prioriterte handlingsplanen for idrettsanlegg i Bergen. Det har vært enighet om å realisere et 50 meters anlegg rundt tusenårsskiftet og at dette skulle iverksettes så snart Vestlandshallen var fullført. Allerede i 1996 vedtok formannskapet i møte 18.12.96 å starte opp reguleringsarbeidet med sikte på å innpasse tomt til brannstasjon og 50 m svømmeanlegg med badeland på Nygårdstangen. Reguleringsplanen ble vedtatt i bystyret i møte 31.08.98 (sak 212/98). Bergen kommune inngikk i 1997 en samarbeidsavtale i form av en intensjonsavtale med Arealutvikling/Eeg-Henriksen Anlegg. Prosjektet fikk navnet Bergensia Badeland, kfr. sak i HOFR 110/98 vedtatt 31.03.98 og bystyret 25.05.98 (sak 0148/98). I det opprinnelige konseptet var 50 m bassenget en integrert del av badelandet, men etter hvert som prosjektet utviklet seg, gikk det i retning av to separate anlegg. Dette avstedkom at Bergensia Badeland i 2001 til slutt trakk seg fra prosjektet. Etter brudd med tidligere samarbeidspartner Arealutvikling AS, vedtok bystyret 09.12.02 plassering av nytt 50 m svømmeanlegg med stupebasseng uten badeland lokalisert til Nygårdstangen.

Bergen bystyre behandlet sak om 50 m svømmeanlegg med stupemuligheter i møte 09.12.02 (sak 0254/02). Bystyret fattet følgende vedtak:

”

1. *Bystyret fastholder valg av Nygårdstangen – felt 6, som plassering av nytt 50-meters svømmeanlegg med stupemuligheter.*
2. *Bystyret ber om at det fremmes egen sak vedr. svømmeanlegget innen 01.04.03, og at prosjektet innarbeides i økonomiplanen.*
3. *Bystyret ber byrådet arbeide for å få ekstraordinære spillemidler til prosjektet og at svømmeanlegget får status som hovedanlegg for svømmeidretten.*

Videre forutsettes at pkt. 2 og 3 i ovennevnte vedtak blir utredet av Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett.

Tomtens sentrale plassering og byggets størrelse, gjør at konseptet bør vurderes utvidet til å omfatte et mer allsidig tilbud innen idrett, fysisk aktivitet og helse hvor også barnehage og skole inngår. Bygget bør således utformes som et ”signalbygg i Bergen” både estetisk og når det gjelder byggets innhold. Det forutsettes at samhandlingsløsninger ikke går på bekostning av fremdriften av svømme prosjektet og at økte finansieringskostnader dekkes inn via privat kapital.

Byrådet ser prosjektet som et viktig og spennende element både for byutviklingen i Bergen og som et tilbud til byens innbyggere.”

For å følge opp pkt. 2 og 3 i vedtaket ble det fremmet egen sak for byrådet i møte 12.05.03 (sak 1241/03). Byrådet fattet følgende vedtak:

”

1. Byrådet godkjenner at det startes opp et forprosjekt. Midlene, kr. 500.000,-, frigis fra avsatte midler til prosjektet (15 mill. fra salg av BKK-aksjer).

2. Saken oversendes bystyrets kontor v/komit  for kultur, idrett og oppvekst til orientering.”

Arbeidet med å fastlegge romprogram og avklaring av byggekostnader ble iverksatt i samarbeid med Asplan Viak s r. Deretter ble det i regi av BBE utarbeidet et arkitektutkast for realisering av prosjektet som et fylkesanlegg for sv mning og hovedanlegg for sv mning med internasjonale krav satt av Sv mmeforbundet lokalisert til Nygårdstangen. Utkastet ble presentert og diskutert med idrettens organer og svømmeidretten spesielt. Dette utkastet var grunnlag for departementets behandling og avklaring av ekstraordinært spillemiddeltilskudd til Bergen.

Forprosjektet med romprogram ble deretter fremlagt for politisk behandling.

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 260404 (sak 108-04) og fattet følgende vedtak:

”

1. Bystyret godkjenner utarbeidet romprogram for bygging av 50 m svømmeanlegg med stup. Det forutsettes at spesifikasjon for hovedanlegg er ivaretatt.
2. Bystyret fastholder Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget.
3. Byrådet har fullmakt til å utarbeide alternativ innen 1/9-2004.
4. Bystyret gir byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng, slik det fremgår av overnevnte.
5. Det forutsettes samarbeid med Hordaland svømmekrets og Idrettsrådet i Bergen.
6. Bystyret ber om at byrådet innen 1/9-2004 legger frem endelig sak om nytt 50-meters svømmeanlegg i Bergen, for å sikre at kommunen f r etablert et hovedanlegg for sv mning i Bergen.”

2. SAMARBEIDSPARTNERE

Prosjektet er kostnadsberegnet til ca. kr. 250 mill. For å kunne realisere et så stort prosjekt har det vært nødvendig å finne finansielle samarbeidspartnere. Da samarbeidet med Bergensia Badeland opphørte, var det nødvendig å søke nye samarbeidspartnere. I løpet av prosessen har det fremkommet ønske om at bygget bør utformes som et ”signalbygg”. Dette kan være naturlig med bakgrunn i sentral beliggenhet og byggets størrelse. Bygget må således inneholde flere elementer enn bare et rent svømmeanlegg (50 m svømmeanlegg, med eget stupebasseng). Det har i den sammenheng vært naturlig å se på bygget som et aktivitetscenter for helsebringende virksomhet. Dette samsvarer godt med statens egen helsemelding, storbymelding nr. 16 (2002-03) ”Resept for et sunnere Norge.” Her fremgår at:

”Regjeringens mål er å få til en nasjonal mobilisering for bedre folkehelse gjennom økt fysisk aktivitet. Dette vil regjeringen oppnå gjennom en samlet strategi for fysisk aktivitet som skal omfatte tiltak på flere samfunnsområder og arenaer.”

Videre er det i meldingen vektlagt fire hovedstrategier for folkehelsearbeidet:

1. *Skape gode forutsetninger for å kunne ta ansvar for egen helse*
2. *Bygge allianser for folkehelse*
3. *Helsetjenester: forebygge mer for å reparere mindre*
4. *Utvikle ny kunnskap*

En samlokalisering med både idretts- og helseforetak, samt utdanningsinstitusjoner, barnehager m.fl. kan således være et godt utgangspunkt for bedre samarbeid og tilrettelegging av idretts- og helsetilbudet. En slik samlokalisering vil imidlertid kreve utvidet areal og behov for økt kapital via privat finansiering eller økt kommunal medvirkning.

Badets lokalisering på Nygårdstangen er gunstig med hensyn til både parkering (Bygarasjen) og kollektivtrafikk.

I prosessen har det vært dialog med en del aktuelle samarbeidspartnere. Her nevnes:

- Hordaland fylkeskommune (videregående skoler/fylkestilskudd)
- Hordaland idrettskrets/Idrettens Hus
- Olympiatoppen, lokal enhet Hordaland
- Private trenings- og helseinstitusjoner
- Høyskolen i Bergen
- Statsbygg
- Universitetet i Bergen
- Stor-Bergen Boligbyggelag

Gjennom dialogen med Hordaland fylkeskommune har det vært tatt opp muligheten for å etablere eller flytte en videregående skole til Nygårdstangen. Så langt har ikke fylket gitt signaler på at de ønsker en slik flytting. Fylkeskommunen har tidligere (våren 2004) vedtatt at eksisterende sentrumsskoler skal påbygges. Selv om flytting eller nyetablering skulle bli aktuelt på et senere tidspunkt, kan vi ikke se at dette vil gi så store gevinster at det vil være avgjørende for finansieringsløsningen.

Når det gjelder Universitetet er videreutviklingen av studentsenteret med svømmebasseng kommet så langt at de ikke har interesse av et samarbeidsprosjekt. Fra brev av 29.06.04 kan følgende siteres:

”Universitetet i Bergen skal bygge et 25 meters svømmebasseng i det nye Studentsenteret. Prosjektet har fått startbevilgning fra Stortinget på grunnlag av godkjent kostnadsramme og romprogram. Byggesaksavdelingen i Bergen kommune har gitt rammetillatelse i mars 2004. Byggestart skal etter planen skje i januar 2005. En samordning av universitetets og kommunenes planer for bygging av svømmebasseng vil derfor ikke være mulig slik saken nå står.”

Det ble også startet en dialog med Statsbygg og Høyskolen i Bergen. Denne dialogen avklarte at de ikke ønsket et samarbeid på Nygårdstangen, da bl.a. avstanden til øvrig bygningsmasse på Kronstad ble for stor. De ønsket imidlertid å diskutere videre øvrige muligheter for samarbeid, og lanserte Nymarksområdet som et interessant konsept. Høyskolen skal som kjent samle all sin virksomhet på Kronstad der blant annet et 25 m svømmebasseng inngår i deres byggeplaner. Da Nymarksbanene og Haukelandshallen er nære naboer til dette, så man på muligheten til å samordne de ulike offentlige interessene om et felles 50 m svømmeanlegg i området sammen med de øvrige idrettsfasilitetene. En slik lokalisering kan gi verdifull samspilleffekt og være en vesentlig gunstigere økonomisk løsning for alle involverte parter.

Når det gjelder idrettsorganisasjonenes interesser for eventuelle lokaliteter kan flere sentrale tomter være aktuelle. Idrettens eventuelle økonomiske bidrag vil heller ikke være avgjørende

for prosjektets realisering. Det samme perspektivet gjelder også så langt for private helserettede institusjoner, samt barnehage og kommunal skole.

Som deleier i Brann stadion har Stor-Bergen Boligbyggelag blitt involvert i det pågående planleggingsarbeidet på Nymark-Kronstadsområdet. Deres interesser dreier seg om en utforming og mer helhetlig løsning av området uten at de inngår som økonomisk partner direkte i svømmeanlegget.

3. FINANSIERING

Kostnadsberegninger utført av Asplan Viak sør i juni 2003 basert på romprogrammet viser et investeringsbehov i størrelsesorden kr. 250 mill. inklusiv mva, eksklusiv tomteverdi.

I prosessen har det vært jobbet med ulike finansieringsalternativer. Nedenfor følger finansieringsløsning:

Salg av Sentralbadet

Ifølge beregninger fra BBE har man verdiansatt salg av Sentralbadet til ca. kr. 40 mill. BBEs vurdering av inntekspotensialet er basert på reguleringsplan med byggehøyde tilsvarende omliggende bygninger. Konklusjonen fra Bergen Bygg og Eiendom er følgende:

”Med utgangspunkt i takstmann Rolf Botnens vurdering mener BBE at det ikke er realistisk å oppjustere forventet salgsgevinst ved salg av Sentralbadet i forhold til den takst som er foretatt tidligere. I tidligere avholdt takst ble det antydnet en salgsgevinst på kr. 38-40 mill. ved salg av Sentralbadet. Hovedbegrunnelsen for dette er den usikkerhet som knytter seg til markedssituasjonen og uavklarte planspørsmål.”

Når det gjelder de uavklarte planspørsmål har BBE i oppdrag fra Byrådsavdeling for Byutvikling å omregulere Sentralbadet. Det er gitt en økonomisk ramme for dette arbeidet. Denne rammen dekker imidlertid ikke kostnaden, bl.a til gebyr.

Avsatte midler

Det er tidligere avsatt kr. 15 mill. til 50 m anlegget i forbindelse med tidligere salg av BKK aksjer.

Hordaland fylkeskommune

Hordaland fylkeskommune har i sin økonomiplan innarbeidet et tilskudd til Fylkesanlegget på kr. 10 mill. Det har vært en nær dialog med fylkeskommunen for eventuelt å øke dette beløpet. På dette stadiet i prosessen opprettholdes kr. 10 mill. En viser i denne sammenheng til vedlagte brev av 06.08.04.

”Vi har sidan 1994 omtala 50 m symjeanlegg i planana våre- med intensjon om fylkeskommunalt tilskot på 10 mill. kroner til eit slikt anlegg. Vi ser det som naturleg at kommunen planlegg ut frå denne føresetnaden.

Eg vil gje uttykk for at det er gledeleg at kommunen no er komen så langt i førebuinga med å byggje eit 50 m symjeanlegg, og håpar at anlegget no kan realiserast.”

Kirke- og kulturdepartementet

Det har over lang tid vært arbeidet med å få ekstraordinære spillemidler til 50 m svømmeanlegg i Bergen. Kirke- og kulturdepartementet har besluttet å gi kr. 30 mill til anlegget. I svarbrev av 22.04.04 skriver de bl.a.:

”Departementet har vurdert saken, og finner å kunne gå inn for et ekstra tilskudd til et nytt svømmeanlegg i Bergen. Ekstramidlene vil bli dekket over det anleggspolitiske program. Totalt med ordinære spillemidler og ekstra midler, vil det kunne oppnås et tilskudd på 30 millioner kroner. Endelig vurdering av tilskuddet blir utført i forbindelse med forhåndsgodkjenning av prosjektet.

Departementet ber om redegjørelse omkring når det kan ventes beslutning om realisering.”

Høyskolen i Bergen og Statsbygg

Høyskolen og Statsbygg har vist stor interesse for å inngå i et samarbeid om finansiering av svømmeanlegg, lagt på Nymark-Kronstadområdet. Høyskolen skal som kjent samle all sin virksomhet på Kronstad, der bl.a. et 25 m svømmebasseng inngår i deres byggeplaner. Da Nymarksbanene og Haukelandshallen er nære naboer til dette, har man sett på muligheten til å samordne de ulike offentlige interessene om et felles 50 m svømmeanlegg i området sammen med de øvrige idrettsfasilitetene. En slik lokalisering kan gi verdifull samspilleffekt og være en vesentlig gunstigere økonomisk løsning for involverte parter. Lokalisering til Nymark vil redusere det udekkede finansieringsbehovet. Her kan være aktuelt med ulike finansieringsløsninger, som omfatter investeringstilskudd, leie og driftsforhold. Det har vært drøftet et finansieringstilskudd i størrelsesorden ca. kr. 50 mill. Fra oversendelsesbrev av 06.08.04 kan siteres:

”Dersom byggeprogrammet for høgskoleanlegget kan endres slik at svømmehall med 25 m svømmehall tas ut, vil Statsbygg Vest kunne inngå en sambruksavtale med Bergen kommune knyttet til det planlagte 50 meters bassenget på Nymark. Det er en forutsetning at Høgskolen kan få sine behov tilfredsstillende dekket innenfor en slik avtale.

Dersom Bergen kommune vedtar å plassere sitt basseng på Nygårdstangen, vil grunnlaget for en sambruksavtale ikke være til stede.

I en slik avtale vil Statsbygg kunne påta seg en leiekostnad som avspeiler den reduksjon av investeringskostnad som vi dermed får. Investeringsreduksjonen er foreløpig anslått til å være i størrelsesorden 50 millioner kroner.

Vi må ta forbehold om at sentrale myndigheter godkjenner endring av høgskolens byggeprogram”

Salg av tomt på Nygårdstangen

Ved å flytte svømmeanlegget fra Nygårdstangen til Nymark, vil man kunne frigi tomten på Nygårdstangen til annet formål. BBE har vurdert salgsverdi for tomten, og gitt en del forutsetninger for et slikt salg. Man kan regne med netto salgsgevinst på opp mot kr. 70 mill. Det vises til notat fra BBE av 16.07.04 hvor følgende kan siteres:

”I gjeldende reguleringsplan er tomt F6 regulert til badeland, med definerte byggegrenser på 7.800 m² og byggehøyde +27,0. Det pågår arbeid med kommunedelsplan for områdene rundt Store Lungegårdsvann, og det er aktuelt å se på arealbruk og utnyttelse på Nygårdstangen på nytt. Dersom det blir besluttet å bygge 50 m svømmeanlegg et annet sted, må tomtearealet få et annet formål i kommunedelsplanen. I dagens marked er det bare boliger som er et aktuelt formål, men markedet for næringsbygg kan også endres på litt lenger sikt.”

”Med en økt utnyttelse f. eks. til 250% antar BBE KF at det vil være mulig å selge tomten F6 for rundt kr. 13.000,- pr. m2 eller ca. kr. 100 mill i dagens marked.

..... Kommunen har tidligere hatt kostnader ved planarbeid og utfyllinger på Nygårdstangen, og disse er forutsatt dekket av fremtidig salg av tomter.....

For F6 utgjør dette altså ca. kr 30 mill.

Ved salg av tomten vil det dersom alle forutsetningene oppfylles kunne regnes med en salgsgvinst på opp mot kr. 70 mill.”

Bønes svømmehall – mulig omdisponering

I Idrettsmeldingens handlingsplan er det vedtatt å bygge en 25 m svømmehall på Bønes – Fyllingsdalen. Den kommunale andelen er beregnet til kr. 30 mill. Første investeringstilskudd på kr. 9 mill. var oppført i økonomiplanen i 2002-2005, men har pga. kommunens økonomiske situasjon blitt skjøvet i tid til etter nåværende økonomiplanperiode 2005 – 2008.

Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen har Idrettsrådet uttalt følgende om saken:

” I en slik situasjon ser Idretten det som særlig viktig å samordne ressursene og vi prioriterer derfor høyest det 50 m basseng og stupeanlegg som er planlagt i lengre tid og som dessuten ønskes som et nasjonalt hovedanlegg for Svømmesporten og lokalisert i Bergen. Idretten ser derfor ingen muligheter til å kunne realisere et slikt lenge etterlengtet anlegg uten en slik samordning og omprioritering av de midler som i Idrettsmeldingen og i langtidsbudsjettet for Bergen kommune er avsatt til basseng Fyllingsdalen/Bønes”.

Med bakgrunn i overstående fremstår følgende bidrag til finansieringsløsning for de to lokaliseringalternativene:

	Nygårdstangen	Nymark
Salg av Sentralbadet	40 mill	40 mill
Hordaland fylkeskommune	10 mill	10 mill
Kirke- og kulturdepartementet	30 mill	30 mill
Salg av BKK aksjer	15 mill	15 mill
Statsbygg/Høyskolen i Bergen	0 mill	50 mill
Salg av tomt Nygårdstangen 1)	0 mill	70 mill
Omdisponering Bønes svømmehall	30 mill	30 mill
Sum	125 mill	245 mill

1)Tomtekostnader for Nygårdstangen (F6) slik det fremgår i notat av 16/7-04 fra BBE verdsatt til 30 mill. På Nymark er det planlagt å bygge svømmeanlegget på eksisterende fotballbane. Tomtekostnader anslås da å være opparbeidelse av ny grusbane som har en kostnad av ca 6 mill.

Ovennevnte tall har i seg noe usikkerhet på dette stadiet i prosessen, men vurderes å være realistiske. Alternativet på Nymark ansees med videre forhandlinger å kunne være fullfinansiert. Alternativet på Nygårdstangen mangler fortsatt kr. 125 mill.

Drift

Som det er redegjort for i denne saken inngår salg av Sentralbadet som finansieringsandel i det nye badeanlegget. Driften av Sentralbadet er meget ressurskrevende grunnet byggets innredning, planløsning over flere etasjer, samt en del eldre og umoderne tekniske løsninger. Driftsmidlene som frigjøres ved salget, vil være tilstrekkelig til å dekke utgiftene i det nye badet. Årsregnskapet for 2003 viser at det medgår 7,0 mill. pr år i driftskostnader knyttet til Sentralbadet. For denne driftskostnad kan en oppnå en vesentlig økning i aktivitet i det nye anlegget. Kostnadene er eksklusiv internhusleie. Internhusleiekostnadene forventes dekket innenfor eksisterende rammer for drift av Sentralbadet.

4. ANDRE FORHOLD

Reguleringsstatus

Når det gjelder tomten på Nygårdstangen er denne ferdig regulert til formålet. Tomten på Nymark er regulert til Idrettsformål, men må likevel gjennom en ny reguleringsprosess med hensyn til helheten i området. Det må påregnes en behandlingstid på ca. 1 ½ år. Denne prosessen kan gå parallelt med prosjektarbeidet for svømmeanlegget slik at byggearbeidene kan starte opp primo 2006 med ferdigstillelse i 2007.

Bonitering

Multiconsult/Noteby har foretatt en boniteringsundersøkelse på begge tomtealternativene. Deres konklusjon refereres herved:

”Konklusjoner og sammenligninger av de to alternativene

For begge tomtene gjelder følgende:

- Grunnarbeidene er krevende både teknisk og økonomisk med hensyn til de geotekniske forholdene.
- Det forutsettes at bare stupebassenget skal føres ned med bunn under grunnvannsnivå og at resten av anlegget kan bygges over grunnvannstanden.
- Byggegrova kan etableres ved bruk av en forankret pilarvegg
- Det forutsettes at det må tas vare på forurensede masser i grunnen. Dette gjelder for begge tomter.
- På Nygårdstangen er det for øvrig forutsatt at pilarveggen avsluttes i fyllingen før bunnen tettes med ei betongplate. Under forutsetning av at tomta dypkomprimeres kan bygget direktefundamenteres i fyllmassene.
- På Nymark føres pilarveggen til berg, og det er ikke nødvendig med andre vesentlige tett tiltak. Bygget kan fundamenteres på betongpeler som avsluttes i morene eller mot berg.
- Grove overslag viser at kostnadene for grunnarbeidene på hver av de to tomtene blir nokså like, og i størrelsesorden kr. 30 mill.”

Grunnarbeidet er innkalkulert i byggekostnadene.

Trafikkforhold

Nygårdstangen representerer ingen spesielle trafikkale utfordringer. Anlegget ligger nært knyttet til buss, tog og bystasjonen med gode parkeringsforhold. Tomten ligger ved et trafikkalt knutepunkt.

På Nymark kreves et annet grep for å løse de trafikkale forhold. Det er allerede foretatt en trafikkanalyse som omfatter nåværende forhold, samt tar høyde for fremtidig utvikling i hele

området. Både høyskoleutbygging, 50 m svømmeanlegg og Brann stadion er inkludert i denne.

Følgende kan siteres fra analysens hovedkonklusjon:

”Som en hovedkonklusjon på analysen kan det sies at planlagt utbygging i området ut i fra et trafikalt synspunkt synes å ha et omfang og en funksjonsblanding som er veltilpasset de stedlige forhold. Den gode tilgjengeligheten til/fra området som Bybanen vil bidra til, vil gi godt grunnlag for en høy kollektivandel.

Enkelte vesentlige punkter er vist under:

- Den økte trafikkmengden som skapes i området er relativt lav (ca. 2000 kjt/dgn) dersom en forutsetter planlagt arealbruk og at parkeringsnormen for Bergen følges.
- På grunn av flere mulige tilknytninger til hovedvegnettet vil trafikken til/fra området fordele seg slik at den ekstra belastningen i hvert av de berørte kryssene bli relativt liten. Dette gjelder både nye og eksisterende kryss.
- Trafikken som skapes i Nymark-området vil ha ”rushtid” utenfor det overordnede vegnettets ”rushtid” og gir med det en marginal belastning på kryssområdene i de kritiske periodene som vil være morgen- og ettermiddagsrushet.
- En ny adkomstvei fra Inndalsveien vil bidra til å fordele trafikken til/fra Nymark-området som i dag går gjennom St. Olavs vei. I tillegg til å gi en bedre fordeling av trafikken på vegnettet, vil en ny adkomstvei som avlaster St. Olavs vei gi en trafiksikkerhetsgevinst og et bedre bomiljø.

På grunn av nevnte punkter vil ikke den trafikken som skapes som følge av utbyggingen medføre kapasitetsproblemer i det omkringliggende vegnettet. Belastningsgraden i kryssene endres marginalt, men synes for enkelte av kryssene å ligge høyt uavhengig av utbyggingen. Dette gjelder først og fremst kryssene Fabrikkgaten x Inndalsveien og Bjørnsonsgate x Inndalsveien.

Det anbefales at det anlegges adkomstvei bare fra Inndalsveien i tillegg til St. Olavs vei. Adkomstvei over Kronstadsporet er ikke anbefalt på grunn av lav nytte i forhold til kostnadene. Vei over Kronstadsporet kan imidlertid være en god løsning dersom St. Olavs vei stenges ved Gimle skole av trafiksikkerhetshensyn.”

Ved å bygge et parkeringshus ved St. Olavs vei i tilknytning til den planlagte nye adkomstveien fra Inndalsveien, vil man oppnå en vesentlig forbedring av de trafikkale problemer i området.

Generelt om Nygårdstangen

Ved å legge 50 m svømmeanlegg på Nygårdstangen opprettholder man et sentralt badetilbud når Sentralbadet er avhendet. Tomten gir også mulighet til et ”signalbygg” som vil heve det visuelle inntrykket av innfarten til Bergen. Tomten er i seg selv svært verdifull og kan på den andre siden også utnyttes til andre formål.

Generelt om Nymark

Ved å lokalisere flere større anlegg på samme område, kan man oppnå en del stordriftsfordeler. Dette kan dreie seg om tekniske løsninger, allsidig jobbotasjon, sambruk ved større arrangement mellom svømmeanlegget og Haukelandshallen.

Planlagt etablering på en av de eksisterende fotballbanene vil måtte kreve en erstatningsbane.

Ved avhending av Sentralbadet mister man et badetilbud i sentrum. Likevel må Nymarksområdet kunne sies å være relativt sentrumsnært og vil kunne fange opp store deler av behovet for sentrum sør. I tillegg vil Stemmemyren svømmehall kunne dekke store deler av behovene i sentrum nord. En ferdigstillelse av Universitetets nye svømmehall på Nygårdshøyden vil fange opp største delen av studentenes behov i sentrum. Imidlertid vil et 50 m anlegg være et tilbud til hele Bergens befolkning.

Byggeplaner

Eksisterende tegninger/planskisse er en illustrasjon i en tidlig planprosess. Endelig utforming med alle detaljkraav knyttet til et slikt spesialanlegg vil bli tatt med i det videre arbeidet.

De lokale idrettsorganisasjonene, med svømmeidretten spesielt, vil fortsatt ta del i den videre prosessen. Så langt i prosessen har både Idrettsrådet og svømmekretsen uttalt at de ikke vil forlate Nygårdstangenområdet før eventuelt en annen sentrumsnær tomt er klarert til formålet. De har videre gitt uttrykk for at det er viktigere at anlegget blir bygget nå, enn selve tomtevalget.

En viktig forutsetning for at Norges Svømmeforbund skal prioritere et hovedanlegg lagt til Bergen, er at bystyret fatter en beslutning om bygging av anlegget innen 1. oktober d.å. Spillemiddeltilskuddet til Bergen er basert på Svømmeforbundets støtte.

5. VURDERING

Med bakgrunn i overnevnte saksutredning kan man oppsummere følgende fordeler og ulemper vedrørende tomtealternativer;

	Fordeler	Ulemper
Nygårdstangen	- sentral plassering	- mangler fullfinansiering
	- gode trafikkale forhold	- mangler samarbeidspartnere
	- knutepunkt	- beslaglegger verdifullt tomteareal
	signalbygg	
	- opprettholder sentralt badetilbud etter salg av Sentralbadet	
	- ferdig regulert tomt	
Nymark	-anlegget fullfinansiert	- noe mindre sentral plassering
	- samarbeidspartnere	- ny regulering kan medføre naboprotester
	- mulige stordriftsfordeler	- erstatningsbane fotball må etableres
	- idrettslig knutepunkt	- svekker sentrums badetilbud noe (lenger avstand)

Begge steder fremstår som gode og sentrale tomtevalg, men med noe ulik vektning av positive kvaliteter. Slik kommunens økonomiske situasjon for tiden er, bør finansieringsmulighetene bli fremtredende for valg av tomt.

Slik saken står nå er det mest realistisk å få en fullfinansiering av anlegget ved å lokalisere anlegget til Nymark. Med bakgrunn i at saken må avgjøres innen 1. oktober for å få

hovedanleggstatus og ekstraordinære spillemidler, forsterker det valget av Nymarksområdet. Byrådet vil på denne bakgrunn anbefale bystyret å gå inn for at svømmeanlegget lokaliseres til Nymarksområdet, og at drøftingene med aktuelle samarbeidspartnere videreføres.

50m svømmeanlegg med stup i Bergen

Bergen bystyre behandlet saken i møtet 130904 sak 216-04 og fattet følgende vedtak:

1. Bystyret går inn for å etablere 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. Anlegget bygges etter de krav og spesifikasjoner som kreves for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesport.
2. Byrådet får fullmakt til å inngå nødvendige samarbeidsavtaler i sakens anledning. Tomten på Nygårdstangen avhendes ikke før anleggstart på Nymark. Avtale om dette salget og avtaler om tilgang/brukstid i Haukelandshallen og på kommunale idrettsbaner på Nymark legges frem for bystyret til godkjenning.
3. Bystyret forutsetter at det arbeides videre med finansieringsløsninger som er skissert i denne saken, og at finansieringen innarbeides i økonomiplanen 2006-2009. Nytt svømmeanlegg forutsetter ikke økte driftskostnader.
4. Nødvendig reguleringsarbeid iverksettes umiddelbart og parallelt med prosjektering av svømmeanlegget slik at byggestart vinteren 2006 ikke forsinkes. Velforeningen i området tas med i samarbeidet om å finne trafikale løsninger.
5. Idrettens organer tas med i aktivt samarbeid under prosjektet.
7. Den endelige finansieringsløsning godkjennes av bystyret. Det må ikke gjøres avtaler som forhindrer bystyret i å finne andre finansieringsløsninger. Blant annet betyr dette at tomten på Nygårdstangen og Sentralbadet ikke kan avhendes før bystyret har vedtatt endelig finansieringsplan for svømmeanlegget.
8. Konsekvenser av samarbeidsavtaler som omhandler bruk av idrettsanlegg/svømmeanlegg samt eventuelle nye behov for anlegg fremmes som egen sak for bystyret.
9. Bystyret ber om at ansvarlig byråd redegjør for hva som er gjort fra bystyrets vedtak 26. april dette år for å realisere et anlegg på Nygårdstangen i tråd med bystyrets vedtak.
10. Bystyret ber om at Bønes svømmehall blir vurdert på nytt i forbindelse med økonomiplanen 2005-2009.
11. Bystyret ber kommunerevisjonen foreta en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til sak om 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen.

Tina Åsgård fremsatte på vegne av SV følgende merknad som også fikk tilslutning fra RV:

”SVs bystyregruppe finner det oppsiktsvekkende at byrådet ikke har fulgt bystyrets vedtak og likeverdig utredet Nygårdstangen og Nymark. Bystyrevedtaket av 26. april er krystallklart: bystyret fastholder Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget.

Vi kan på ingen måte se at det er brukt utredningskapasitet, arbeid eller kreativitet for å la bystyret få seg forelagt Nygårdstangen som et fullverdig alternativ. Det er det derimot når det gjelder Nymarks-alternativet som tilsynelatende er fullgodt utredet.

Det SV her finner oppsiktsvekkende er at utredningen ikke tar hensyn til at dette er et etablert bomiljø, og at beboerne ikke er informert eller tatt med på råd i noen del av planprosessen.

Tomten på Nygårdstangen, som er ferdig regulert, skal være taksert til 100 millioner kroner. 30 millioner er brukt til å ferdigstille tomten for bygging. På Nymark beregner man også at det vil koste 30 millioner å klargjøre tomten. Dette betyr de facto at Bergen kommune bruker 60 millioner til samme formål, og at 30 millioner av disse får man ingen nytte av.

SV har programfestet 50m svømmeanlegg i Bergen sentrum. SV har hele tiden vært tihenger av et hovedanlegg for svømming på Nygårdstangen. *For SV har særlig tre forhold vært viktig når vi har gått inn for et svømmeanlegg i Bergen, 1) Det skal ligge i Bergen sentrum. (Skal sentralbadet inngå i finansieringen er dette en forutsetning) 2) Infrastrukturen skal være optimal. 3) Anlegget sikrer almenhetens tilgang til Nygårdstangen.*

SVs bystyregruppe har i brev form og med krav om innsyn prøvd å få oversikt og åpenhet i denne saken. Selvstendige og sterke ikke kommunale aktører har siden starten av 2003 arbeidet parallelt med Bergen kommune i denne saken. SV kan ikke se at Bergen bystyre på noe tidspunkt har vært orientert om disse prosessene, heller ikke i de forelagte sakspapirer – sak 216-04. *Det vi kan lese ut av sakspapirene er at utredningen av Nymarks – alternativet er tilnærmet ferdig når bystyret vedtar at Nymark skal utredes 26.04.04. Etter det SV kan forstå har byrådet ”kjøpt” en ferdig pakke utredet av ikke kommunale aktører.”*

Bystyrets behandling:

Oddny Miljeteig (SV) fremsatte på vegne av FrP, RV, Pp og Sp følgende fellesforslag:

”Saken utsettes og behandles i bystyret 20. september 2004.

Bystyret viser til vedtak i sak 108/04 der bystyret holdt fast på Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget. På bakgrunn av dette ber bystyret om at byrådet frem til bystyrets møte 20. september 2004 tar kontakt med NCC Construction ect. andre entreprenører, for å få vurdert realisering av et eventuelt svømmeanlegg med stupebasseng på Nygårdstangen. Bystyret ber om at byrådet legger frem en skisse til romprogram, samt en finansieringsordning for Nygårdstangen.

I saken fra byrådet fremkommer det ikke om Høyskolen skal dekke noen av driftskostnadene hvis anlegget kommer på Nymark. Bystyret ber byrådet komme tilbake med en orientering om dette til 20. september 2004.

Bystyret vil endelig behandle stedsvalg for svømmeanlegget med stupebasseng i møte 20. september 2004.”

Utsettelsesforslaget fikk 28 stemmer (FrP+SV+RV+Pp+Sp) og var dermed falt.

Anne-Grete Strøm-Erichsen (A) fremsatte følgende tilleggsforslag:

”Bystyret ber om at ansvarlig byråd redegjør for hva som er gjort fra bystyrets vedtak 26. april dette år for å realisere et anlegg på Nygårdstangen i tråd med bystyrets vedtak.”

Stine Akre (RV) tok opp igjen sitt forslag fremsatt i Komite for oppvekst:

1. Bystyret fastholder Nygårdstangen som lokalisering for 50 m svømmeanlegg med stup.
2. Byrådet bes ta kontakt med Bergen kommunale pensjonskasse med sikte på at svømmeanlegget på Nygårdstangen kan realiseres ved at anlegget og eiendommen eies av Bergen kommunale pensjonskasse. Bergen kommunale pensjonskasse må i den forbindelse sikres vilkår som gir en forsvarlig avkastning.”

Stine Akre (RV) fremsatte på vegne av A, FrP og SV følgende fellesforslag:

”Bystyret ber kommunerevisjonen foreta en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til sak om 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen.”

Ruth Grung (A) fremsatte følgende tilleggsforslag:

”Bystyret ber om at Bønes svømmehall blir vurdert på nytt i forbindelse med økonomiplanen 2005-2009.”

Liv Røssland (FrP) tok opp igjen Tor A. Woldseths tilleggsforslag fremsatt i Komite for oppvekst:

6. ”Alternativ lokalisering på Nygårdstangen tas opp til politisk behandling dersom finansieringen her lar seg gjennomføre.
7. Den endelige finansieringsløsning godkjennes av bystyret. Det må ikke gjøres avtaler som forhindrer bystyret i å finne andre finansieringsløsninger. Blant annet betyr dette at tomten på Nygårdstangen og Sentralbadet ikke kan avhendes før bystyret har vedtatt endelig finansieringsplan for svømmeanlegget.
8. Konsekvenser av samarbeidsavtaler som omhandler bruk av idrettsanlegg/svømmeanlegg samt eventuelle nye behov for anlegg fremmes som egen sak for bystyret.”

Knut Johan Larsen (SV) fremsatte følgende alternative forslag:

1. ”Bystyret held fast på Nygårdstangen som plassering for symjeanlegg med stupebasseng.
2. Bystyret føreset at byrådet utgreier finansiering og realisering av anlegget samstundes som ein involverer symjeidretten i framdrifta.”

Torstein Dahle (RV) fremsatte følgende anmodning:

”I en eventuell forvaltningsrevisjon av behandlingen av saken om svømmeanlegg med stup, må også inngå alle løfter som er gitt til Høgskolen i Bergen, for eksempel eventuelle løfter om bruk av Haukelandshallen.”

Votering:

Stine Akres alternative forslag pkt. 1 fikk 15 stemmer (SV+RV+Pp) og var dermed falt.

Stine Akres alternative forslag pkt. 2 fikk 4 stemmer (RV) og var dermed falt.

Knut Johan Larsens alternative forslag pkt. 1 og 2 fikk 12 stemmer (SV+RV) og var dermed falt.

Innstillingens pkt. 1-5 ble vedtatt med 52 stemmer (H+A+FrP+KrF+V+Sp).

Liv Røsslands tilleggsforslag pkt. 6 fikk 13 stemmer (FrP+Sp) og var dermed falt.

Liv Røsslands tilleggsforslag pkt. 7 og 8 ble vedtatt med 40 stemmer (A+FrP+SV+RV+Sp).

Anne-Grete Strøm-Erichsens tilleggsforslag ble vedtatt med 40 stemmer (A+FrP+SV+RV+Sp).

Ruth Grungs tilleggsforslag ble vedtatt med 40 stemmer (A+FrP+SV+RV+Sp).

Fellesforslaget fra A, FrP, SV og RV fremsatt av Stine Akre ble vedtatt med 40 stemmer (A+FrP+SV+RV+Sp).

Anmodningen ble enstemmig vedtatt oversendt Byrådsavdeling for oppvekst.

Komite for oppvekst behandlet saken i møtet 020904 sak 89-04 og avga følgende innstilling:

1. Bystyret går inn for å etablere 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. Anlegget bygges etter de krav og spesifikasjoner som kreves for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesport.
2. Byrådet får fullmakt til å inngå nødvendige samarbeidsavtaler i sakens anledning. Tomten på Nygårdstangen avhendes ikke før anleggstart på Nymark. Avtale om dette salget og avtaler om tilgang/brukstid i Haukelandshallen og på kommunale idrettsbaner på Nymark legges frem for bystyret til godkjenning.
3. Bystyret forutsetter at det arbeides videre med finansieringsløsninger som er skissert i denne saken, og at finansieringen innarbeides i økonomiplanen 2006-2009. Nytt svømmeanlegg forutsetter ikke økte driftskostnader.
4. Nødvendig reguleringsarbeid iverksettes umiddelbart og parallelt med prosjektering av svømmeanlegget slik at byggestart vinteren 2006 ikke forsinkes. Velforeningen i området tas med i samarbeidet om å finne trafikale løsninger.
5. Idrettens organer tas med i aktivt samarbeid under prosjektet.

Pål Hafstad Thorsen fremsatte på vegne av A følgende merknad som også fikk tilslutning fra FrP, SV og RV:

”Arbeiderpartiet ber om at idrettslag og andre organisasjoner sikres område og anlegg til sine aktiviteter hvis et 50 m svømmeanlegg med stup bygges på Nymark.

Videre ønsker Arbeiderpartiet å påpeke at all spilleflate som berøres av utbyggingen må erstattes med tilsvarende anlegg med spilleflate et annet sted, innenfor Årstad bydel.”

Oddny Miljeteig fremsatte på vegne av SV følgende merknad I som også fikk tilslutning fra RV:

”SV finner det oppsiktsvekkende at byrådet ikke har fulgt bystyrets vedtak og likeverdig utredet Nygårdstangen og Nymark. Bystyrevedtaket av 26. april er krystallklart: bystyret fastholder Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget.

Vi kan på ingen måte se at det er brukt utredningskapasitet, arbeid eller kreativitet for å la bystyret få seg forelagt Nygårdstangen som et fullverdig alternativ. Det er det derimot når det gjelder Nymarks-alternativet som tilsynelatende er fullgodt utredet. Det SV her finner oppsiktsvekkende er at utredningen ikke tar hensyn til at dette er et etablert bomiljø, og at beboerne ikke er informert eller tatt med på råd i noen del av planprosessen.

Tomten på Nygårdstangen, som er ferdig regulert, skal være taksert til 100 millioner kroner. 30 millioner er brukt til å ferdigstille tomten for bygging. På Nymark beregner man også at det vil koste 30 millioner å klargjøre tomten. Dette betyr de facto at Bergen kommune bruker 60 millioner til samme formål, og at 30 millioner av disse får man ingen nytte av.”

Oddny Miljeteig fremsatte på vegne av SV følgende merknad II:

”SV har programfestet 50m svømmeanlegg i Bergen sentrum. SV har hele tiden vært tilhenger av et hovedanlegg for svømming i Bergen.

SVs bystyregruppe har i brev form og med krav om innsyn prøvd å få oversikt og åpenhet i denne saken. Selvtendige og sterke ikke kommunale aktører har siden starten av 2003 arbeidet parallelt med Bergen kommune i denne saken. SV kan ikke se at Bergen bystyre på noe tidspunkt har vært orientert om disse prosessene, heller ikke i de forelagte sakspapirer – sak 89-04.

SV vil i dag ikke stemme for innstilling eller vurdere en eventuell subsidiær stemmegivning. SV avventer svar frem til bystyret, på brev sendt byrådet 27.08.04.”

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret går inn for å etablere 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. Anlegget bygges etter de krav og spesifikasjoner som kreves for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesport.
2. Byrådet får fullmakt til å inngå nødvendige samarbeidsavtaler i sakens anledning.
3. Bystyret forutsetter at det arbeides videre med finansieringsløsninger som er skissert i denne saken, og at finansieringen innarbeides i økonomiplanen 2006-2009. Nytt svømmeanlegg forutsetter ikke økte driftskostnader.
4. Nødvendig reguleringsarbeid iverksettes umiddelbart og parallelt med prosjektering av svømmeanlegget slik at byggestart vinteren 2006 ikke forsinkes.

Politisk organ Saksnr. og møtedato	Sakstittel	Vedtak
Bystyresak 0123-94 26.09.94	Bergen sentrum. Store Lungegårdsvannet. Strandpromenade. Forslag til kommunedelplan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bystyret vedtar forslag til kommunedelplan for Store Lungegårdsvannet, strandpromenade P.1.1506.00.00 datert 21.03.94, revidert 13.06.94, med tilhørende bestemmelser datert 21.03.94, i henhold til Plan og bygningslovens § 20-5. 2. Bystyret vil presisere at nærværende plan/utfylling ikke skal være til hinder for en eventuell framtidig veitrase på østsiden av store Lungegårdsvann.
Formannskapssak 582-96 16.10.96	Svar på forslag framsatt av repr. Ole-Jørgen Johannesen (A) vedr. orientering om mulig lokalisering av brannstasjon og badeland på Nygårdstangen	<p>Den foreliggende saksutredningen tas til orientering.</p> <p>Formannskapet gir sin tilslutning til den foreslåtte framdriftsplan for vurdering av mulig utnyttelse av Nygårdstangenområdet, herunder tomtealternativene for brannstasjon og badeland/50 meter basseng.</p> <p>Formannskapet ønsker et samarbeid med private utbyggere når det gjelder utvikling av 50-meters basseng, og ber om at det inngås intensjonsavtale med utbyggerne om et slikt samarbeid.</p> <p>Sak om tomtevalg legges fram for formannskapet i desember 1996.</p>
Formannskapssak 0695-96 18.12.96	Lokalisering av brannstasjon og badeland på Nygårdstangen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formannskapet gir sin tilslutning til de vurderinger som framkommer i rådmannens oppsummering. 2. Formannskapet ber om at det startes opp reguleringsarbeid som beskrevet i saken. 3. Formannskapet konstaterer at områdevurderingen har gitt et byplangrep med mulighet for mange tomtekombinasjoner for brannstasjon og badeland/50 meters basseng, og tar til etterretning at endelig vedtak om lokalisering først kan skje gjennom reguleringsprosessen. 4. Formannskapet ønsker primært at alternativ E legges til grunn for det videre planarbeidet, men at også alt. D skal utredes i den videre planprosess hvis reguleringsmessige forhold gjør dette nødvendig. * <p>(* Alternativ E =brannstasjon på østsiden, badeland mot vest. Alternativ D = ombyttet)</p>
Hovedutvalg for fritid og kultur Sak 189-97 19.06.97	Fylkesanlegg for svømmesportromprogram	<p>Det framlagte romprogram vedrørende fylkesanlegg for svømming godkjennes.</p> <p>Hovedutvalget ber administrasjonen fremme en tilleggssak som belyser noen konsekvenser av en eventuell endring av det foreslåtte fylkesanlegg, slik at hovedutvalget får en oversikt over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nødvendig arealutvidelse i forhold til fylkesanleggets arealbehov - nødvendig utvidelse av romprogram for et hovedanlegg i forhold til fylkesanleggets romprogram - de økonomiske konsekvenser for en utvidelse til et hovedanlegg (investeringsbehov og driftsutgifter) <p>Det forutsettes at dette ikke fører til forsinkelser i prosjektet om 50 m basseng.</p>

Politisk organ Saksnr. og møtedato	Sakstittel	Vedtak
		Hovedutvalget ser det som viktig at hele prosjektet framstår som en helhet, samtidig som idrettsbadet skal kunne brukes separat. Sambruket av arealer og rom er ønskelig.
Hovedutvalg for fritid og kultur Sak 321-97 11.12.97	Fylkesanlegg for svømmesport. Tilleggs- opplysninger vedr. eventuelt utvidelse til hovedanlegg	<ol style="list-style-type: none"> Hovedutvalget ber om at det i det videre arbeid med fylkesanlegget tas hensyn til ønsket om et eget stupebasseng, gjerne som et evt. byggetrinn to, dersom det arealmessig lar seg gjøre. Parallelt med dette bes administrasjonen arbeide fram et kostnadsoverslag for en slik utviding. Hovedutvalget understreker at idrettens organisasjoner skal være representert i det videre plan- og byggearbeid, jfr. Tidligere vedtak i Hovedutvalg for fritid og kultur og formannskapet.
Bystyresak 148-98 25.05.98	50m svømmeanlegg Valg av utbygger	<ol style="list-style-type: none"> Det inngås kontraktsforhandlinger med Bergensia Badeland A/S for utbygging av badeland/50 meter svømmeanlegg med stupemuligheter lokalisert ved Store Lungegårdsvann i samsvar med de vurderinger som framgår av saksframstillingen. Kommunen skal stå helt fritt til å unnlate å inngå endelig kontrakt på et hvert saklig grunnlag. Bystyret samtykker i at Sentralbadet vurderes avhendet som ledd i finansieringen av nytt anlegg. Dersom forslag til avtale oppnås, forelegges det bystyre til eventuell godkjenning. Dersom bystyret ikke finner å ville godkjenne kontrakt om bygging av 50 m basseng, tilbys avtalepartene å kjøpe tomten til utbygging av badeland. Fra kommunene side må det taes forbehold om at tilbudet bare er bindende under forutsetning av at det foreligger en godkjent reguleringsplan for hele anlegget, og at bygningsmyndighetene godkjenner søknad om byggetillatelse. Dersom ikke alle nødvendige planer og godkjenninger foreligger innen 31.12.2000 bortfaller tilbudet og kommunen står fritt til å forhandle med nye partnere eller skrinlegge prosjektet. Dersom start av byggearbeidet ikke finner sted innen 6 måneder etter nevnte dato faller tilbudet bort. Det skal også settes som betingelse i tilbudet at bygget skal utformes slik at det senere kan utbygges med et 50 meters basseng av Bergen kommune eller samarbeidspartnere etter kommunens eget valg. Slik rett for kommunen skal sikres ved tinglysing. For øvrig får formannskapet fullmakt til å utforme de betingelser og forbehold fra kommunens side som finnes nødvendig i tillegg til det som er tatt med her, jfr. Også saksutredningen. Bystyret forutsetter at Hordaland fylkeskommune og Hordaland svømmekrets er med som aktuelle samarbeidspartnere, jfr. Pkt. 5 i saken.
Bystyresak 186-98 22.06.98	Utfylling av Store Lungegårdsvann. Søknad til Fylkesmannen	<ol style="list-style-type: none"> Bystyret gir administrasjonen fullmakt til å inngå avtale i henhold til sakens premisser og igangsette fyllingsarbeider for badeland og brannstasjon/off. plass når det foreligger godkjent utfyllingstillatelse fra Fylkesmannen.

Politisk organ Saksnr. og møtedato	Sakstittel	Vedtak
		<ol style="list-style-type: none"> 2. Bystyret oppmoder Fylkesmannen om å gi slik utfyllingstillatelse selv om reguleringsplanen ikke har vært oppe til behandling i bystyret. 3. Det forutsettes at det blir lagt frem egen sak om budsjettdekning når sikrere kostnadstall foreligger
Bystyresak 212-98 31.08.98	Bergen sentrum, gnr 164 og gnr 166, Nygårdstangen Forslag til reguleringsplan. P.15540000	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bystyret vedtar i medhold av Plan- og bygningslovens § 27-1 nr. 2, forslag til reguleringsplan for Bergen sentrum, Nygårdstangen, alternativ E, P15540000, bilag 226 datert 16.10.97, revidert 6.8.98, vist i bilag A (228) side 34, samt tilhørende reguleringsbestemmelser bilag 227, datert 16.10.97, revidert 6.8.98, vist i bilag A (228) side 36, og i tillegg de justeringer som vist på planutsnitt alt. E, bilag 229, datert 27.08.98, som forsettes inntatt på plankartet. 2. De deler av gjeldende regulerings- planer som erstattes av denne planen: K.1.1506.00.00 av 16.9.94, R.480.00.00 av 21.6.79, R.1.480.04.00 av 2.10.95, R. 1.480.01.01 av 15.6.95 og R.1.587.00.00 av 10.5.82, oppheves. 3. Bystyret gjentar oppmodningen fra 22.6.98 til Fylkesmannen om å gi utfyllingstillatelse selv om innsigelsen til reguleringsplanen krever ytterligere behandling etter bystyrets vedtak.
SAK 85-99 Hovedutvalg for fritid og kultur 22.04.99	Badeland 50 m svømmeanlegg på Nygårdstangen, status	Forslag til vedtak: Hovedutvalg for fritid og kultur tar saken vedrørende badeland og 50 m svømmeanlegg til orientering
Bystyresak 159/99 21.06.99	Bergen sentrum Nygårdstangen Reguleringsplan P.15540000. Orientering.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saken tas til orientering 2. Bergen bystyre endrer vedtak pkt. 1 fra møte 31.08.98 B.SAK 0212/98, i regulerings sak på Nygårdstangen, alternativ E, og vedtar i henhold av Plan- og bygningslovens § 27-1 nr. 2, forslag til reguleringsplan for Bergen sentrum, Nygårdstangen, alternativ D, P15540000, vedlegg c (202) datert 2.6.98. Tilhørende reguleringsbestemmelser datert 16.10.97, revidert 6.8.98 opprettholdes som tidligere vedtatt. 3. Bergen bystyre anbefaler at det også startes reguleringsarbeid for helikopteralternativ på Nygårdstangen med avgrensning som vist på vedlegg c (202) datert 2.6.98. <p>Bystyret kan ikke se at det er kommet nye opplysninger i saken siden bystyret gjorde vedtak om plassering i møte 31.08.98 og som er <i>stadfestet</i> av departementet i brev av 20.04.99.</p> <p>Av arbeidsmessige, øvingsmessige, funksjonelle og trafikale grunner bekrefter bystyret sitt vedtak av 31.08.99 om plassering av ny hovedbrannstasjon samt badeland etter godkjent reguleringsplan (alt. E)</p> <p>Det følger ytterligere vedtak i 3 pkt som ikke siteres. Disse omhandler brannstasjon, Ulriken- tunnel og helikopterbase.</p>

Politisk organ Saksnr. og møtedato	Sakstittel	Vedtak
Bystyresak 196-99, 20.09.99	Idrettsmeldingen 2000-2005.	(Det er vist til idrettsmeldingen i ulike saksutredninger, kan være nyttig å kjenne til)
Formann- skaps sak 84-00 09.02.00	Valg av styringskomite- Kommunalt svømmeanlegg på Nygårdstangen	I styringskomiteen for Badeland/Nygårdstangen oppnevnes følgende: Styreleder BBB: Arne Sortevis (FrP)- valgt som komiteleder Leder i utvalg for byutvikling: Trond Tystad (A) Leder i komite for idrett og kultur: Geir Kjell Andersland (V) Nestleder i komite for idrett og kultur: Henning Warloe (H) (26.06.00 ble Geir Kjell Andersen og Trond Tystad erstattet av Knut Bjerke og Bente Krokeide).
Bystyresak 320-00 18.12.00 (Byrådsak 211-00)	Bygging av badeland med 50 meters svømmeanlegg på Nygårdstangen	Bystyret tar sak om badeland med 50 meters svømmeanlegg til foreløpig orientering. Det forutsettes lagt fram egen sak med fremforhandlet avtale seinest i bystyrets februar møte 2001.
Bystyresak 53-01 26.02.01 (Byrådsak 6-01)	Avtale mellom B. kommune og BB A/S om tomtepris, overtakelsesvilkår, framdrift m.m. Nygårdstangen	1. Saken utsettes. 2. Fram til neste gangs behandling i bystyret, senest til bystyrets første møte i mai 2001, utredes alle forhold knyttet til EØS-regelverk nærmere. Dette gjelder spesielt forhold til terskelverdier, opsjoner på hotelltomt samt prisfastsettelse av tomt til Badeland/50-meters basseng med stupemuligheter.
Bystyresak 159-01 07.05.01 (Byrådsak 53-01)	Bergen kommune- BB AS. Vurdering av EØS- rettslige problemstillinger i forb. med forslag til avtale i bystyresak 53-01	Bystyret godkjenner utkast til avtale datert 2001 (utformet april 2001) mellom Bergen kommune og Bergensia Badeland AS om bygging av badeland og 50-meters svømmeanlegg og eget stupeanlegg.
Byrådsak 140-02 05.07.02	Bergenshalvøens kommunale kraftselskap AS (BKK)- oppfølging av tidligere sak om oppkapping av BKK (rettet emisjon mot Statskraft Holding AS)	Innstilling til vedtak: Bystyret tar overnevnte avgjørelse til orientering og delegerer til byrådet å foreta de budsjettmessige tilpasninger som følger av saken. (Saken stod på bystyrets sakskart som sak 179-02 i møte 160902. Bystyret vedtok da å trekke saken)
Bystyresak 227-02 11.11.02 (Byrådsak 259-02)	BB AS og 50 meters svømmeanlegg med stupemuligheter- status pr. 01.09.02- videre framdrift.	Saken utsettes
Bystyresak 254-02 09.12.02 (Byrådsak 179-02)	BB AS og 50 meters svømmeanlegg med stupemuligheter- status pr. 01.09.02- videre framdrift.	1. Bystyret fastholder valg av Nygårdstangen - felt 6, som plassering av nytt 50 meters svømmeanlegg med stupemuligheter. 2. Bystyret ber om at det fremmes egen sak ved. svømmeanlegget innen 01.04.03, og at prosjektet innarbeides i økonomiplanen. 3. Bystyret ber byrådet arbeide for å få ekstraordinære spillemidler til prosjektet og at svømmeanlegget får status som hovedanlegg for svømmeidretten.

Politisk organ Saksnr. og møtedato	Sakstittel	Vedtak
Bystyresak 298-02 16.12.02 (Byrådsak 244-02)	Bergen kommunes budsjett 2003. Økonomiplan 2003- 2005	Bystyret viser til vedtak 09.12.02. Plan for finansiering av hovedanlegg for svømming og stuping legges fram for bystyret snarest mulig. Bystyret ber om at byrådet tar kontakt med Norges Svømmeforbund slik at deres kompetanse på anleggsiden kan brukes i utarbeidelse avprosjektet. (Framkommer under tjenesteområde 13 idrett)
Byrådsak 1241-03, 12.05.03	50 m svømmeanlegg med stupeanlegg- finansiering av forprosjekt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Byrådet godkjenner at det startes opp et forprosjekt. Midlene, kr. 500.000, frigis fra avsatte midler til prosjektet (15 mill. fra salg av BKK-aksjer). 2. Saken oversendes bystyrets kontor v/komite for kultur, idrett og oppvekst til orientering.
Bystyresak 108-04, 26.04.04 (Byrådsak 76-04)	Statusrapport vedrørende 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bystyret godkjenner utarbeidet romprogram for bygging av 50 m svømmeanlegg med stup. Det forutsettes at spesifikasjon for hovedanlegg er ivaretatt. 2. Bystyret fastholder Nygårdstangen som hovedalternativ for anlegget. 3. Byrådet har fullmakt til å utarbeide alternativ innen 1/9-2004. 4. Bystyret gir byrådet fullmakt til å gå i nærmere dialog med involverte samarbeidspartnere med henblikk på en realisering av 50 m svømmeanlegg med eget stubasseng, slik det framgår av overnevnte. 5. Det forutsettes samarbeid med Hordaland svømmekrets og idrettsrådet i Bergen. 6. Bystyret ber om at byrådet innen 1/9-2004 legger fram endelig sak om nytt 50-meters svømmeanlegg i Bergen, for å sikre at kommunen får etablert et hovedanlegg for svømming i Bergen.
Bystyresak 216-04 13.09.04 (Byrådsak 192-04)	50 m svømmeanlegg med stup i Bergen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bystyret går inn for å etablere 50 m svømmeanlegg med eget stupebasseng på Nymark. Anlegget bygges etter de krav og spesifikasjoner som kreves for at anlegget skal få status som hovedanlegg for svømmesport. 2. Byrådet får fullmakt til å inngå nødvendige samarbeidsavtaler i sakens anledning. Tomten på Nygårdstangen avhendes ikke før anleggstart på Nymark. Avtale om dette salget og avtaler om tilgang/brukstid i Haukelandshallen og på kommunale idrettsbaner på Nymark legges frem for bystyret til godkjenning. 3. Bystyret forutsetter at det arbeides videre med finansieringsløsninger som er skissert i denne saken, og at finansieringen innarbeides i økonomiplanen 2006-2009. Nytt svømmeanlegg forutsetter ikke økte driftskostnader. 4. Nødvendig reguleringsarbeid iverksettes umiddelbart og parallelt med prosjektering av svømmeanlegget slik at byggestart vinteren 2006 ikke forsinkes. Velforeningen i området tas med i samarbeidet om å finne trafikale løsninger.

Politisk organ Saksnr. og møtedato	Sakstittel	Vedtak
		<p>5. Idrettens organer tas med i aktivt samarbeid under prosjektet.</p> <p>6. (NB: I vedtaket framkommer ikke pkt. 6)</p> <p>7. Den endelige finansieringsløsning godkjennes av bystyret. Det må ikke gjøres avtaler som forhindrer bystyret i å finne andre finansieringsløsninger. Blant annet betyr dette at tomten på Nygårdstangen og Sentralbadet ikke kan avhendes før bystyret har vedtatt endelig finansieringsplan for svømmeanlegget.</p> <p>8. Konsekvenser av samarbeidsavtaler som omhandler bruk av idrettsanlegg/svømmeanlegg samt eventuelle nye behov for anlegg fremmes som egen sak for bystyret.</p> <p>9. Bystyret ber om at ansvarlig byråd redegjør for hva som er gjort fra bystyrets vedtak 26. april dette år for å realisere et anlegg på Nygårdstangen i tråd med bystyrets vedtak.</p> <p>10. Bystyret ber om at Bønes svømmehall blir vurdert på nytt i forbindelse med økonomiplanen 2005-2009.</p> <p>11. Bystyret ber kommunerevisjonen foreta en forvaltningsrevisjon av sakskomplekset knyttet til sak om 50 m svømmeanlegg med stup i Bergen.</p>
Bystyresak 323/04 13.12.04 (Byrådsak 216-04)	Byrådets forslag til budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008	På side 21 i vedleggsdokumentet til byrådets forslag til budsjett 2005/økonomiplan 2005-2008 fremkommer det at: Svømmeanlegget er regulert til tomt på Nygårdstangen, men det arbeides med alternativ lokalisering til Nymark i forbindelse med planlagt høyskoleutbygging. Forprosjektering forutsettes finansiert ved tidligere fondsavsetninger til formålet ved salg av BKK aksjer. I økonomiplanen er det satt av 100 mill i 2006 og 150 mill i 2007. Prosjektet finansieres i stor grad av kapitalfrigjøring (110) mill og tilskudd (90 mill)
Bystyresak 222-05 19.09.05 (Byrådsak 200-05)	Hovedanlegg for svømming og stup- endret lokalisering samt status framdrift	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bystyret endrer sitt vedtak av 13.09.04 om å lokalisere 50 m svømmeanlegg med stup fra Nymark til Kronstadtomten. 2. Orientering om status og framdrift tas til etterretning. 3. Konsekvensene av flyttinger innarbeides i Økonomiplan 2006-2009
Bystyresak 223-05 19.09.05 (Byrådsak 1385-05)	Kjøp av tomt på Kronstad til hovedanlegg for svømming og stuping- samt salg av næringstomt ved Kanalveien	Saken tas til orientering.

Fra: Diesen, Bjørn-Ove
Sendt: 3. november 2005 08:23
Til: Olsen, Rita Dora
Kopi: Presterud, Anne-Marit; Johannessen, Torstein
Emne: SV: Høringssvar: Forvaltningsrevisjonsrapport

Hei!

Tillater meg herved omsider å komme med kommentarer til høringsrapporten vedrørende forvaltningsrevisjon av 50m svømmebasseng med stup. Innledningsvis vil jeg gi komplement for en meget inngående og detaljert analyse av hele sakskomplekset. Det fremgår av rapporten at dialogen mellom involverte parter innen den komm. administrasjon ikke har vært god nok. Det som kanskje ikke fremkommer godt nok er at p.g.a. det tidspress som ble lagt på saken både av svømmeforbund og departementet for å få prosjektet godkjendt som hovedanlegg, skjedde endel av kommunikasjonen etatene imellom både i muntlig form og via mail. Den dialog som nødvendigvis har foregått mellom etatene under saksforberedelsen kan derfor i ettertid være vanskelig å få bekreftet.

Man tillater seg samtidig å gjøre oppmerksom på noen skrivefeil: Byråd for oppvekst er ontalt som byrådsleder på side 25 og side 40. På side 40 skal internhusleie være beregnet ut fra nettoareal, ikke nettoinvestering. På side 41 er det referert investeringssummer for badet som neppe kan være riktig. I økonomiplanen for 2006 - 2009 er det oppført 65 mill i 2006, 125 mill i 2007 og 95 mill i 2008, tilsammen 285 mill.

Beklager at vår tilbakemelding har tatt lang tid, noe som skyldes for tiden stort arbeidspress på etaten.

Mvh
Bjørn O. Diesen

-----Opprinnelig melding-----

Fra: Olsen, Rita Dora
Sendt: 2. november 2005 11:18
Til: Diesen, Bjørn-Ove; Tveit, Hans-Carl
Emne: Høringssvar: Forvaltningsrevisjonsrapport

Hei

Viser til tidligere kommunikasjon om forvaltningsrevisjonsprosjektet: *En gjennomgang av sakskomplekset knyttet til 50m- svømmebasseng med stup i Bergen*. Høringsfristen ble satt til i dag, men vi har ikke mottatt noe høringsinnspill ved dagens post.

Dersom dere har kommentarer vil jeg gjerne ha disse i dag via bud, fax eller via vedlegg til epost.

Vennlig hilsen

Rita D. Olsen
Bergen kommunerevisjon
Besøksadresse: Bjørnsgt 1, 5008 Bergen
Postadresse: Postboks 7700, 5020 Bergen
Tlf: 55 56 43 20/00